

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Odprte strani

Slavko Zalokar

Marija Volčjak

Vedno znova ZIS sodi, da ima najbolj prav, podeli karte, če ni vse po njegovem okusu, jih jemlje nazaj

Jože Košnjek

Ustavna kriza: v Jugoslaviji doslej neznana, vendar možna

Mato Gostiša:

So res vsi ugovori zoper vsesplošno ukinjanje tozdov samo še politična ropotija?

Edo Torkar

Izpoved jeseniškega kulturtregerja

Helena Jelovčan

Velja na dan 24. novembra, ob 9. uri

Ivo Antič

Bes besed in pes pesmi

Dan republike je tudi za malčke poseben dan, zlasti za prvošolčke, ki jih te dni slovesno sprejemajo med pionirje. Na sliki: zaprisega pionirkov na kranjski šoli Staneta Žagarja. — Foto: G. Šinik

Avnojski temelji kljubujejo

Praznik republike nas vsakič spominja, da smo se novembra leta 1943 odločili, da bomo gospodarji svojega doma na svoji zemlji, da bomo živeli skupno, nacionalno strpni, svobodni in neodvisni, gospodarsko in kulturno napredni, v bratstvu, enotnosti in enakopravnosti, federalizmu. To je srž načel Avnoja, ki so doslej kljub napadom doma in od zunaj vzdržali. Ko smo v krizi, jih priključimo iz spomina, in nanje se sklicujemo, ko nam ni ravno z rožicami postlano.

Danes imamo več razlogov kot v dosedanjih štiriinštiridesetih letih, da se vprašamo, če bodo avnojska načela tudi tokrat vzdržala, smo jih zgradili dovolj trdne. Kriza na Kosovu po letu 1981, ko so izbruhnili neredi, še nikdar ni bila tako ostra kot sedaj, ko korakajo vstric in se medsebojno spodbujajo nacionalni, gospodarski in prenapeti, nespravljivi politični elementi. V Srbiji je prišlo do obračuna med demokratičnim in s pozicij sile ter oblasti naklonjenim načinom reševanja družbenih zadev v korist prvih. V vseh delih Jugoslavije, predvsem pa v manj razvitih delih, so težnje po centralnem urejanju zadev, po vztrajanju na povprečjih, kar sicer pomeni napredovanje manj razvitih, vendar tudi stagnacijo

razvitih, zoper upoštevanja odprtosti v svet in zakon zdravega gospodarstva. Nevarno je pretirano politizirati razprave o spremembah ustave in protiinflacijskem programu, se igrati zmagovalce in užaljene. Popolnoma nasprotna avnojskemu dogovoru je vedno bolj pogosta težnja po preglasovanju, tudi o stvareh, kjer bi bilo nujno soglasje, in kjer bi morala prevladati argument in razum, ne pa številčna in politična premoč. Menim, da je prav težnja po preglasovanju, ki je bilo uporabljeno tudi pri sprejemu tako pomembnih dokumentov kot devizni zakon in protiinflacijski program, pa tudi pripombe k spremembi ustave, trenutno največja nevarnost strpnemu in ustvarjalnemu sožitju na avnojskih načelih. Ne samo zaradi preglasovanja kot nasilnega dejanja, ampak tudi zaradi sejanja medsebojnega nezaupanja.

Zato ob letošnjem prazniku, ki ga praznujemo tudi z zaupanjem vase, ne kaže biti pretirano brezbrizni, če nam je kaj do ohranitve avnojske države in do ponovnega ugleda, zdrave in trdne Jugoslavije. Kakršnokoli igranje v tej situaciji je nevarno kurjenje v suhem listju.

J. Košnjek

Likovna vez prijateljstva

Kranj — V prvih dneh decembra bodo v prodajni galeriji v Mestni hiši na Titovem trgu slovenski in seveda kranjski ter zamejski slikarji začeli z akcijo, ki so jo imenovali vez prijateljstva. Postopoma bo okoli 40 slikarjev, akcija sodi tudi v sodelovanje dežel Alpe-Adria, v dveh tednih ustvarilo likovna dela, ki jih bodo na poseben način nato zleplili in razstavili. Posnetke te likovne vezi prijateljstva bo mogoče kupiti tudi kot razglednice, izkupiček od prodaje pa je namenjen v humanitarne namene. Tudi likovna stvaritev sama, ki bo na ogled pred kranjsko Mestno hišo in še v kakem drugem primernem razstavnem prostoru, bo ob sodelovanju sponzorjev prinesla nekaj dohodka in tudi ta bo namenjen za humanitarne namene. L. M.

Žirovska cesta odprta?

Škofja Loka, 26. novembra — Delavci kranjskega Cestnega podjetja in loškega Tehnika še odstranjujejo zemljo s plazovitega pobočja pri Zelenakovi grapi na odseku žirovske ceste od Trebiže do Sela.

Najbolj sveža informacija, s katero je danes dopoldne postregel Lado Bernard iz Lokainvesta, je, da naj bi po operativnemu planu v soboto delavci končali odvoz vse zemlje, nakar bi cesto takoj odprli za promet. Komisija si bo razmere ogledala jutri, v petek, ob 11. uri. Menda ni tehtnega vzroka, da promet za praznike po novi Žirovski cesti ne bi stekel. — H. J.

Svetovno prvenstvo kegljačev na ledu

Se bodo Jeseničani vrnili s kolajno

Jesenice, 25. novembra — V nedeljo se bo v Brixnu v Italiji končalo 2. svetovno prvenstvo v kegljanju na ledu. S prvega, ki je bilo leta 1983 v Frankfurtu, so se jeseniški kegljači vrnili z dvema kolajnama: bronasto v ekipnem tekmovalstvu (Šapek, Perič, Bazo in brata Obreza z Bleda. Med posamezniki bodo tekmovali Šapek, Sodja, Obreza, Berčič in Kralj, med posamezniki v metu na daljavo pa Stane Koprivnikar (Mislinja), Jože Špolad in Jože Jelovčan (Kranjska gora) in Lovro Pudar (Jesenice). J. Rabič

Jesenice, 24. novembra — Občinski komite ZKS Jesenice je pred praznikom republike pripravil srečanje s komunisti, ki so v ZK že štirideset let. Od 60 vabljenih se jih je udeležilo 33. Predstavniki občinske skupščine in občinskih družbenopolitičnih organizacij so jih seznanili z gospodarskimi in političnimi razmerami v občini. Ob tej priložnosti so sprejeli v ZK tudi devet novih članov. — C. Z.

Našim naročnikom in bralcem, prijateljem in sodelavcem, vsem Gorenjcem, voščimo za 29. november, Dan republike, in želimo prijetno praznovanje.
Gorenjski glas

Novo obdobje jeseniške železarn

Ugasnil je zadnji plavž

Jesenice, 26. novembra — Konec proizvodnje surovega železa v plavžih pomeni za tovarno in okolico veliko spremembo, za delavce jeseniške železarn pa zaključek pomembnega obdobja razvoja. Pripravljajo se na poskusno proizvodnjo v novi jeklarni, ugotavljajo pa tudi, da se bodo izgube v tovarni do konca leta še precej povečale.

Današnji dan, 26. november, za razvoj jeseniške železarn pomeni zaključek pomembnega obdobja, saj so po točno petdesetih letih ustavili proizvodnjo grodlja še v zadnjem plavžu, kajti v naslednjem mesecu se pripravljajo na začetek poskusnega obratovanja nove jeklarne. S tem bodo tehnološko, energetsko in transportno izredno zahtevno in ekološko problematično proizvodnjo zamenjali z moderno izdelavo jekla. Nova tehnologija bo vplivala tudi na druga področja, predvsem pa na večjo količino in kvaliteto končnih izdelkov. To bo omogočilo tudi ustavitve še zadnje Siemens Martinov peči v stari jeklarni, kar predvidevajo za sredino januarja prihodnjega leta.

Železarjem na Jesenicah so plavži v preteklih petdesetih letih pomenili simbol dela, zaradi ekonomskih razlogov pa so bili v zadnjem času vedno večje breme in ovira pri izdelavi kvalitetnih vrst jekla. V petdesetih letih so predelali pet milijonov 700 tisoč ton surovega železa, za to pa so po železnici na Jesenice morali pripeljati 6 milijonov ton koksa in 8 milijonov ton rude.

Na današnji seji delavskega sveta Železarn so tudi povedali, da je pri tesni proizvodnji v novi jeklarni še nekaj težav, vendar upajo, da jih bodo do sredine decembra rešili in nato začeli s poskusno proizvodnjo. Povedali pa so tudi, da se bo nekaj več kot devet milijard izgube v prvih devetih mesecih do konca leta povečalo še za tri do štiri milijarde, kajti v oktobru in novembru so imeli tako veliko izgubo, da jo tudi nove cene njihovih izdelkov do konca leta ne bodo prida omilile.

V. Stanovnik

nismo popolni
gostilna **SEJEM**
se pa trudimo

Kranj, tel. 21-890

NOV LIST JEDILNI LIST

PESTRA PONUDBA — STARE CENE

Prvi uspeh Mateje Svet

Sestries, 26. november — Španka Blanka Fernandez, Jugoslovanska Mateja Svet, Vreni Schneider iz Švice. Tak je vrstni red prve trojice v uvodni slalomski tekmi za svetovni ženski pokal v slalomu. Katja Lesjak pa je bila deveta, Veronika Šarec je enaindvajseta, na dvaindvajseto mesto pa se je uvrstila Mojca Dežman.

Danes bo na sporedu moški slalom, jutri ženski super veleslalom in v nedeljo še moški veleslalom. D. H.

S ponedeljka na torek nam je nasulo prvega snega, ki ga je do danes deževje že večinoma spralo s pločnikov in cest. Pa vendar je bil spet svojevrstno presenečenje za cestarje in voznike. Srečni tisti, ki jim je že uspelo obuti jeklene konjčke za zimo! — Foto: G. Šinik

hala
PODEN
škofja loka

smučarski sejem

27. 11. od 15h - 20h
28., 29., 30. 11. od 9h - 20h

vsak dan žrebanje vstopnic in kuponov
30.11 finalno žrebanje

NON STOP
VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG

KOMPAS

LETALIŠČE BRNIK
TEL.: 22-347

NON STOP

Če ne drugam, na drsališče — V začetku meseca se je v Kranju, v večnamenski dvorani Gorenjskega sejma začela drsalna sezona. V tako imenovanih rekreacijskih dneh, posebno ob koncu tedna, je na drsališču vedno živahno. Zato naj bo tudi tokrat nasvet za praznike: če ne drugam, se lahko podate tudi na drsališče v Kranju. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Uresničeni cilji

Marsikje v krajevnih skupnostih na Gorenjskem bodo drevi, jutri ali pa v nedeljo slovesno proslavili praznik republike. Ponekod bodo praznovanje združili z uspešno končno delovno akcijo, drugje zopet s proslavo in skrbno pripravljenim kulturnim programom. V Podnartu bodo na primer slovesno proslavili krajevni praznik. Za jeseniško občino velja, da je bilo veliko narejenega na komunalnem področju in pri urejanju cest. Enako velja za kraje v trziški, škofjeloški in drugih občinah na Gorenjskem.

Dve svečanosti naj ob tej priložnosti in na tem mestu posebej omenimo:

V Begunjah bodo jutri (v soboto) ob 15. uri slovesno odprli avtomatsko telefonsko centralo in ostale prostore v družbenem centru ter izgradno krajevnega telefonskega omrežja. Že drevi ob 19.30 pa bodo v dvorani bolnišnice v Begunjah odprli razstavo izdelkov pacientov, v kulturnem programu pa bosta nastopila pevski zbor Anton Tomaž Linhart iz Radovljice in Tine Benedičič, ki se bo predstavil s svojimi pesmimi. Razstava ročnih del bo odprta do 3. decembra vsak dan od 9. do 17. ure.

Druga, podobna svečanost, pa bo drevi ob 18. uri v dvorani Doma krajevnih skupnosti Čirče. Tudi tu bodo s proslavo ob dnevu republike proslavili zaključek velike delovne akcije, ki se je začela pred dvema letoma. Ta teden je namreč v Čirčah, Hrastju in Prebačevem zazvonil 353 novih telefonov. V kulturnem programu bodo nastopili mladinci iz Čirč in folkloristi s Kokrice.

A. Ž.

Dom na Kališču za praznike odprt

Kranj — Med prazniki oziroma od 27. novembra do vključno 1. decembra bo dom Koroškega odreda na Kališču odprt. Obiskovalcem pa vzpon naprej proti Storžiču odsvetujemo. Na Kališču in naprej proti vrhu je namreč že prava zima. Po praznikih pa bo zaradi zimskih razmer Dom Koroškega odreda do nadaljnjega zaprt.

85 milijonov za cesto v Begunjah

Radovljica — Begunjščani so nazadnje vendarle dočakali uresničenje dolgoletne želje za ureditev ceste skozi naselje. Predsednik občinske skupnosti za ceste v Radovljici Pavle Tolar je pred dnevi povedal, da so uspeli zagotoviti denar za ureditev ceste in pločnikov v Begunjah. Občinska skupnost za ceste bo prispevala 35 milijonov, Skupnost za ceste Slovenije 30 in krajevna skupnost 20 milijonov. Z deli bi že začeli, vendar vreme trenutno Cestnemu podjetju Kranj ni najbolj naklonjeno.

Sindikati organizirajo ogled dramske igre v Ljubljani

Radovljica — Občinski svet Zveze sindikatov v Radovljici ima letos v programu tudi kulturne akcije za delovne kolektive v radovljiški občini. Mednje sodijo v jeseniško-zimskem času tudi skupinski obiski in ogledi gledaliških in opernih predstav v Ljubljani. Prvi obisk pripravljajo že danes (27. novembra), ko si bodo člani iz radovljiških kolektivov v Mestnem gledališču ljubljanskem lahko ogledali dramo Alenke Goljevšček Otrok, družina, družba, ali lepa Vida. Ker je zanimanje za to dramsko prireditev v občini veliko, so sindikati odkupili še eno predstavo. Ta bo v ponedeljek, 14. septembra. Vsak udeležencem mora prispevati 900 dinarjev za prevoz z avtobusom, druge stroške pa plača občinski svet Zveze sindikatov Radovljica.

J. R.

Razstava ročnih del

Kranj — Včeraj, 26. novembra, so v prostorih delovne terapije v domu upokojujencev na Planini v Kranju odprli zanimivo in bogato razstavo ročnih del. Razstavo si lahko ogledate vsak dan od 10. do 12. in od 14. do 18. ure do vključno srede, 2. d.

Trziški radio praznuje — Radio Tržič se je prvič oglasil 29. novembra 1962 — kot šesti v Sloveniji in drugi (za Smarjami pri Jelšah), ki je deloval na povsem amaterski osnovi. Danes zaposluje štiri, od tega dva novinarja. Pomaga si z zunanji sodelavci, ki delajo kot tehniki, napovedovalci, dopisniki ali uredniki posameznih oddaj. Največji problem je dotrajana studijska oprema, za katero pa upajo, da jo bodo posodobili s pomočjo družbene skupnosti in trziških delovnih organizacij. Radio je imel lani 852 ur programa, od tega 560 ur govornega in 292 glasbenega. Oddaja vsak tork v četrtek od 16. do 17. ure, ob sobotah od 16. do 18. ure, ob nedeljah od 10.30 do poznih popoldanskih ur, oglašja pa se tudi ob državnih praznikih. Delavci radia bodo 25-letni jubilej proslavili s praznično oddajo, ki bo v nedeljo, 29. novembra, takoj po uvodnem avizu »Mi smo pa Tržičani!«. — D. Papler

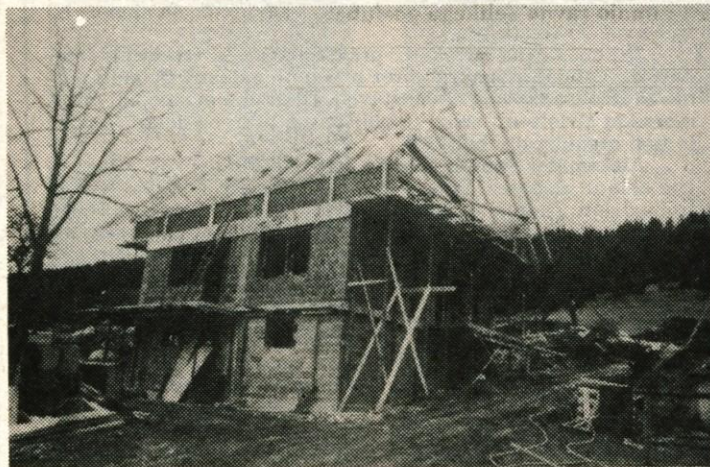
Koprivnikarji in Gorjušci! Težko je še koga primerjati z vami

Z voljo in delom do tistega, kar dolina že ima

Koprivnik — Gorjuše, 20. novembra — Malo čez poldne je začel pihati hladen veter in sneg se je ponujal. Gostilna pri Korošču na Koprivniku na Pokljuki je bila rezervirana za goste. Prišla sta predsednik občinske skupščine in izvršnega sveta iz Radovljice, prišli so predstavniki delovnih organizacij in cestne ter komunalne skupnosti, Zavarovalne skupnosti Triglav iz Kranja in predsednik republiške skupnosti za ceste se je tudi odzval vabilu. Ž (Fridite točno, da se zaska ne stopi in kruh ne ohladi,« je pisalo na vabilu.

Gasilski dom so začeli graditi spomladi

Medjeva hiša je ravno v petek dobila ostrežje...

Pohvala za delo med letom velja tudi njim. Pri pripravi petkovega srečanja pa so se še posebej izkazale...

Za vse to kar so letos delali in naredili v krajevni skupnosti Koprivnik-Gorjuše v radovljiški občini, bi lahko rekli, da so celo vreme ugnali. In čeprav se je minuli petek na srečanju, ko so goste seznanili, kaj so letos naredili, hkrati pa se zahvalili za razumevanje in pomoč, zunaj ponujal sneg, se Koprivnikarji in Gorjušci še niso povsem pomirili v delovni vnemi. Delali so še na ob-

novi domačije in gospodarstevna poslopja Medje in Zupanovih, ki so julija pogoreli, za konec meseca pa so načrtovali še eno akcijo pri gradnji gasilskega doma na Koprivniku. Ta petek in že nekaj dni prej pa so imele največ dela spet ženske na Koprivniku in Gorjušah, saj so pripravile toliko domačih jedi in dobrot, kot da bo srečanje trajalo cel teden.

Predsednik občinske skupščine Bernard Tonejč je na srečanju izročil medalje občini Janezu Korošču, predsedniku skupščine krajevnih skupnosti, Francu Staretu, predsedniku sveta krajevnih skupnosti in Janezu Polancu, ki vodi odbor za obnovo pogorelih na Gorjušah.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Srečanje borcev bo 4. decembra

● Jošt Rolc iz Radovljice sporoča, da bo vsakoletno srečanje borcev, pripadnikov 5. bataljona II. brigade Vojske državne varnosti, ki so se bojevali na območju Gorenjske in Primorske, v petek, 4. decembra dopoldne v prostorih občinske skupščine v Kranju. Na srečanju bodo podelili udeležencem in nekdanjim borcem Monografije enote, kranjska občina pa bo podelila prapor.

Proslava na Pokljuki

● Pripravljalni odbor za proslavo Zmaga mrtvega bataljona pri občinski konferenci SZDL Radovljica je sklenil, da bo tradicionalna proslava na grobišču padlih na Pokljuki v soboto, 12. decembra, ob 12. uri. Na svečanost bo peljal avtobus. Slavnostni govornik bo predsednik občinske skupščine Bernard Tonejč, kulturni program pa pripravljata zveza kulturnih organizacij Radovljica.

Oprema šole v Lipnici

● Ciril Rozman s Česnjice se najprej hudoje, ker mu je v eni od zadnjih števil Gorenjskega glasa tiskarski škrat zapisal, da bodo v AMD

Bernard Tonejč: »Vsi skupaj na Koprivniku in Gorjušah zaslužite priznanje...«

Janez Korošec: »Napeli smo vse sile in dokazali, da zmoremo...«

Marjeta Sodja, blagajničarka krajevnih skupnosti: »Na trenutke me je bilo kar strah, ko se je nabralo toliko denarja od prispevkov krajanov...«

Janez Korošec, predsednik skupščine krajevnih skupnosti Koprivnik-Gorjuše, je bil v nagovoru in razlagi pregleda letošnjih akcij kratak in jedrnat. Dajal je vtis, da so tako nekako, brez nepotrebne dolgovčenja, mobilizatorsko, potekali med letom tudi dogovori za akcijo.

»Spomladi smo se sporazumeli s Skupnostjo za ceste, da se letos asfaltira 2,5 kilometra ceste od Koprivnika do Gorjuš. 150 milijonov je vreden asfalt, ki je na celotni trasi prekinjen. Najprej zato, ker ni bilo denarja za celoten odsek, drugič zato, da smo ustregli domačinom ob cesti, tretjič pa tudi zato, da ne bo predolgo tako ostalo, kot je zdaj.

Druga akcija je bila izgradnja vodovoda. Koprivnik ima zdaj vode za lep čas, Gorjuše pa nas čakajo prihodnje leto. Lani smo razširjali letos pa potem asfaltirali dva kilometra in pol cest.

Spomladi se je na pogorišču nekdanjega sokolskega doma na Koprivniku začela gradnja gasilskega doma. Dom je zdaj pod streho, prihodnji teden pa bo še ena akcija. Moram poudariti, da je zdaj končan tudi prvi

Ko smo inž. Jožeta Jermana, predstavnika Skupnosti za ceste Slovenije, na srečanju vprašali, kaj meni o asfaltiranju ceste od Koprivnika do Gorjuš, se je strinja, da prekinitev asfaltne prevleke na tej cesti »delujemo nekam smešno«...

del urejanja hudournikov na Koprivniku in da smo poleg načrtovanega prostovoljnega dela in prispevkov letos potem zbrali še pet milijonov novih dinarjev za pogorele na Gorjušah. Zdjaj vem, da bi naredili letos še več, če ne bi bilo tiste nesrečne julijske nevihte in požara na Gorjušah. Vendar smo zmogli tudi to. Gospodarsko poslopje je gotovo, na hiši za Medjo pa so prav danes delali ostrežje.

Naj povem v prispodobi, da so šle letos čez obe naši vasi štiri horde, vendar se nismo dali. Napeli smo vse sile in dokazali, da zmoremo in da smo enotni. Seveda pa smo hvaležni vsem za razumevanje in za pomoč. Zato smo vas tudi povabili na to srečanje, ki ne bo prav nič obremenilo blagajne krajevnih skupnosti. To je prispevek domačij in naših žena.

Za asfaltiranje krajevnih cest v krajevni skupnosti so letos nabrali kar 26 milijonov dinarjev in še dodatnih pet milijonov za pogorele na Gorjušah. Posebej so zbirali denar tudi za gradnjo gasilskega doma na Koprivniku. Zbrali so milijon in pol v denarju ter 53 kubičnih metrov lesa. Še zdaj pa so pri izgradnji doma naredili 3500 prostovoljnih delovnih ur. Pri obnovi pogorelega gospodarskega poslopja in domačije pa je bilo do zdaj narejenih že prek 600 prostovoljnih delovnih ur. Ena največjih letošnjih pridobitev pa je tudi izgradnja zajetij in ureditev vodovodov za Koprivnik. Vode je zdaj toliko, da je po cevi nekaj teče tudi na Gorjuše. Gorjušci pa so na vrsti prihodnje leto.

»Težko je še koga primerjati z vami,« je na srečanju nagovoril Koprivnikarje in Gorjušce predsednik občinske skupščine Radovljica Bernard Tonejč. »Za vso to voljo, hotenja, delo, prispevke in odrekavanja letos pri vas, organizatorji, vodstvo krajevnih skupnosti in vsi skupaj zaslužite priznanje. Zadolgo sem, da so našim pobudam in prizadevanjem prisluhnili tudi v delovnih organizacijah in interesnih skupnostih. Težko usklajeno delo s hotenji bi moralo biti v prihodnje osnova za uresničevanje programov v občini predvsem pa za izenačevanje hribovitih predelo z dolino.

Toliko stvari so pripravile žene s Koprivnika in Gorjuš ta dan, da so se debele tri ure na mizah menjavale dobrote. Padla je celo hudomušna pripomba, kdaj so pravzaprav letos v krajevni skupnosti toliko naredili, če so za kosila porabili toliko časa. Pa vendar, šalo na stran. In vse priznanje hkrati tudi za srečanje ob koncu letošnjih akcij. Tako zares, kot se jih je loteval med letom, so jih v petek prijazno in zadovoljno tudi sklenili. Najpomembnejše pri uresničevanju letošnjega programa na Koprivniku in gorjušah pa je, da z voljo in delom postopoma v tej krajevni skupnosti, kjer mladi še vedno prepočasni nadomeščajo odhajanje starih, dosegajo tisto, kar marsikje v dolini že zdavnaj imajo.

A. Zalar

Podnart pomladili članstvo: Ciril je seveda napisal pravilno, da namerava v AMD pomladiti vodstvo.

Sporočja pa tudi, da so na nedavnem sestanku sveta šole Staneta Žagarja v Lipnici precej obširno razpravljali o opremljenosti šole in prostorski stiski. Zato so sklenili, da bodo že na naslednjem sestanku predstavnikov Lipniške doline, ki bo tokrat na Srednji Dobravi, rekonstrukciji šole in opremlitvi v njej namenili posebno točko dnevnega reda.

Proslava na Srednji Dobravi

● Jutri, 28. novembra, bodo v krajevni skupnosti Srednja Dobrava poleg praznika republike svečano proslavili tudi krajevni praznik. Ob tej priložnosti bodo krajanom podelili tudi priznanja za delo in uspehe.

Red v gasilskih vrstah

● Ivan Petrič pa piše, da je gasilska zveza v Ljubljani 1927. leta organizirala poseben tečaj, na katerem so govorili o ravnanju z gasilskimi orodjem in se dogovorili tudi za enotno poveljevanje in za enotne znake. Med predavatelji so bili takrat tudi nekateri Gorenjci: Fran Barle iz Cerkel, Janko Sajevec iz Kranja, Julij Spašek iz Radovljice, Jurij Depali iz Kranja in Ivan Rus iz Bleda. Slednji je bil takrat tudi urednik Gasilskega vestnika.

Planinska kulturna dediščina

ZA STOLETNICO PLANINSKI MUZEJ

Ali bo slovensko planinstvo ob svoji stoletnici dobilo tudi svoj planinski muzej? Kupi gradiva, pričevalni predmeti od najstarejših do najmodernejših odpravarske opreme potrebujejo strokovno varstvo. Da se načrti in želje planincev ustavljajo od strokovnih, prostorskih in finančnih zaprekah, je pokazala tudi nedavna okrogla miza ob razstavi Kako in kam s planinsko kulturno dediščino v ljubljanskih Križankah.

Prav gotovo je planinstvo nekaj, kar je zelo trdno povezano z načinom življenja pri Slovencih, prav tako pa je povezano z našo zgodovino. Planinstvo sega tja v 18. stoletje, razmahnilo se je med obema vojnama, postala kar pomembna dejavnost tudi v osvobodilni vojni, v zadnjih desetletjih pa postalo še pomembnejši odraz slovenske kulture. Ob vse izredni množičnosti, ki je značilna za

zgod – na primer požari, močno načelo planinske arhive. Škoda morda še ni načela arhivov, ki jih veliko planincev hrani kar doma. Tudi po planinskih društvih razen pisanja kronike, še obstajajo svežnji dokumentacije. Predvsem zato, ker je nekatera društva še niso oddala Zgodovinskemu arhivu, ki je pred časom prevzel arhivsko planinsko gradivo. Kaj vse se s tem arhivskim gra-

Dr. Tone Strojini: »Čim starejši je rod, tembolj išče svojo identiteto; eden od sestavnih delov te identitete je tudi planinstvo.«

Marjan Oblak: »V kratkih petnajstih letih se je naš alpinizem izredno razvil, je sijajno nadaljevanje bogate planinske tradicije.«

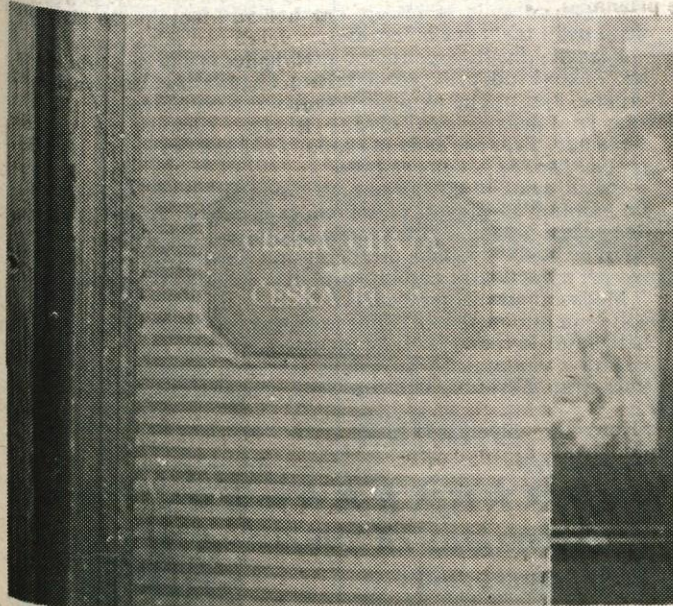
Tone Škarja: »Alpinisti bi radi oddali v varstvo muzeju opremo značilno za odprave v visoka gorstva, imajo bogato etnografsko gradivo in podobno.«

Dr. Miha Potočnik: »Oddajanje, zbiranje planinske kulturne dediščine muzeju mora teči neprestano: To, kar je zdaj videti na občasnih razstavah, ni dovolj privlačno, da bi ljudje oddali to, kar še imajo doma. Imajo pa veliko in bojim se, da dediščini starih planincev za planinsko zapuščino nimajo ravno velikega posluha.«

dr. Ivan Sedej: »Tej kulturni dediščini bije dvanaesta ura, zadnji čas je, da gradivo shranimo v arhive, kjer je tudi dostopno, in organiziramo muzej, ki bo proučeval, spremljal in prikazoval z razstavami našo planinsko preteklost in sedanost.«

Ivan Jenko: »Planinska društva dokaj vestno zbirajo in hranijo dokumente o svoji dejavnosti, pišejo kronike. Del tega, a še premalo, je že shranjenega v arhivu.«

Ralf Čeplak: »Doslej zbrano gradivo v Mestnem muzeju je pestro: albumi, bilteni, biografije, ceniki, časopisi, diapozitivi, diplome, dnevniki, filmi, fotografije. Večina gradiva je kar dobro ohranjenega, le nekaj predmetov, kot na primer fotografije, je slabih – celo ožganih ali vsaj obledelih...«

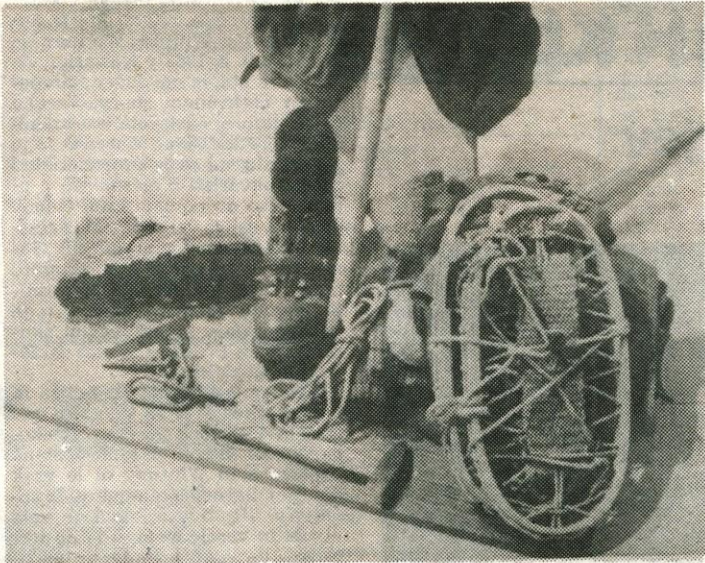

Vpisna knjiga s Češke kočice – dokument planinstva.

planinstvo, se je tako iz preteklosti kot tudi sedanosti nabirala kar obsežna kulturna dediščina: dokumenti, muzejski predmeti, knjige, alpinistična oprema. Ta vsekakor pomemben del naše zgodovine je treba zaščititi. Toda kako?

Odgovor je znan pravzaprav že dolgo časa: treba bo ustanoviti planinski muzej. O tem govore planinci oziroma njihova organizacija že čela desetletja. Toda vse, kar se je spremenilo od besed k dejanjem, sta le dva lokalna planinska muzeja – eden v Trenti, v Logu in Triglavski v Mojstrani in nekaj razstav. Zato se tudi okrogla miza, ki sta jo ob nedavni razstavi Mestnega muzeja Ljubljana na temo kako in kam s planinsko kulturno dediščino pripravila Mestni muzej in Planinska zveza Slovenije ni preveč sukala okoli potrebnosti muzejske predstavitev planinstva.

»To so dognane stvari«, je v razgovoru povedal dr. Miha Potočnik, častni predsednik Planinske zveze Slovenije. »Planinci so o muzeju resno govorili že med obema vojnama. Kasneje je več ne-

Slaba oprema in velika srčnost sta spremljali začetke slovenskega planinstva pred več kot sto leti.

divom, med katerim bi najbrž še našli kakšne dragocene in stare pisane dokumente o planinski dejavnosti pri nas, lahko zgodi v zasebnem varstvu, arhivarji zgodovinskega arhiva niti pomistiti nečajo; še posebno, ker je v njihovih pred zobom časa in vsem drugim zavarova-

nih deponijah še dovolj prostora.

Morda se preveč enostavno sliši – muzej bi radi. Muzealci menijo – treba se je dogovoriti, kakšen naj bo. Ali naj bo to muzej, v katerem bo obiskovalec našel vse od a do ž o planinstvu vključno s planinsko floro in fa-

vno. Ali naj bo to muzej, ki se začne s planinsko zgodovino od prvega pohoda na Triglav pa do danes, in končno, ali naj bo to muzej o obstoju slovenske planinske organizacije. Ali samostojen muzej ali specialne muzejske zbirke pri Mestnem ali katerem drugem muzeju? Skratka potrebujemo celovit program, če naj bi planinsko kulturno dediščino vendarle že enkrat spravili pod tako ali drugačno muzejsko streho.

Planincem pa se zdaj že mudi. Ne le zaradi tega, ker marsikomu na podstrešju propadajo stari zapiski, pa zraven stara planinska oprema, ki prav tako sodi v muzej. Mudi se končno tudi zaradi tega, ker bi vsaj z začetki muzeja radi čez pet let proslavili med drugim tudi stoto obletnico ustanovitve slovenske planinske organizacije. Problem je le – kje? Kaže, da je Ljubljana vendarle najprimernejši kraj za planinski muzej. To pa še ne pomeni, da tako slovenski planinci kot muzealci zdajle vedo, v kateri stavbi bo takšen muzej. Veliko je bilo že idej, od ljubljanskega gradu naprej. Zanimiva ideja je prav gotovo Zoisova hiša v starem delu Ljubljane.

Pravzaprav preostane planincem in muzealcem le eno – treba je zbirati muzejsko gradivo, pa če rav trenutno le za muzejske depoje. Tam je že štiri leta shranjen kar precejšen del gradiva, dejanski zametek bodočega muzeja. Seveda pa se planinska hotenja, da gradivo o začetkih in razvoju ter uspehah slovenskega planinstva ohranimo in predstavimo vsem na ogled, takoj ustavijo ob finančnih zadregah. Časi prav gotovo niso naklonjeni širjenju kulturnih institucij. To se jasno kaže in zato ostaja planinske želje po lastnem muzeju že nekaj časa le pri tem. Stota obletnica ustanovitve planinske organizacije pa je prav gotovo prava priložnost, da tudi ta kulturna dediščina končno dobi svoje varstvo v muzeju.

besedilo: L. M. slike: G. Šimk

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ – V Prešernovi hiši je odprta razstava ob 200-letnici rojstva **Vuka Stefanovića Karadžića**. Razstavo so pripravili NUK, Gorenjski muzej in Osrednja knjižnica Kranj. V galeriji Mestne hiše se s fotografskim opusom Umetnik v ateljeju predstavlja mojstre **EFIAP Tihomir Pinter**. V Mali galeriji je odprta **prodajna razstava** Likovnega društva Kranj.

V kava baru **Kavka** so na ogled slike (olje na papirju) **Jožeta Tisnikarja**.

V Prešernovem gledališču gostuje v sredo, 2. decembra, ob 19.30 Mestno gledališče Ljubljana z **A. Goljevškove Otroci, družina, družba** – za red sredo I. V četrtek, 3. decembra, ob 10.30 bodo predstavo uprizorili za red četrtek I. V petek, 4. decembra, ob 19.30 bo predstava za red petek I. Ob 15.30 pa Prešernovo gledališče gostuje s Strindbergovo Gospodično Julijo v Mestnem gledališču ljubljansko.

CARNIUM

Mladinski kulturni center, Delavski dom, vhod 6, vrti danes, v petek, ob 19. in 21. uri video film **Do n by law. Jutri**, v soboto, ob 19. in 21. uri pa video film **Razbiti kabaret**. V torek, 1. decembra, ob 19.30 je na sporedu glasbeno-tematski večer **Jean Michel-Jarre**. V sredo, 2. decembra, ob 14. uri – posvetovalnica za mlade. Ob 18. in 20. uri pa bodo vrteli (kino nekaj več) ameriški film **Priča** (igra Harrison Ford). V četrtek, 3. decembra, ob 19. uri: film (video) dia – **Jadrarno padalstvo**.

JESENICE – V galeriji Kosove graščine je odprta **fotografska razstava Francija Sluge**.

RADOVLJICA – V osnovni šoli A. T. Linharta danes ob 17. uri odpirajo **13. republiško razstavo diapozitivov**.

V galeriji **Kamen** razstavlja akrile in gvaše akad. slikar **Franc Novinc**.

ŠKOFJA LOKA – Zbirke Loškega muzeja so odprte samo ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

ŠKOFJA LOKA – V galeriji **Ivana Groharja** na Mestnem trgu danes, v petek, ob 18. uri odpirajo razstavo slik **Iveta Šubica**. Ob otvoritvi bo pel študentski kvartet likovne akademije.

ŽIRI – V galeriji **DPD Svoboda** jutri, v soboto, ob 18. uri odpirajo **razstavo risb Vinka Podobnika**.

JESENICE – Danes, ob 18. uri odpirajo v razstavnem salonu **Dollik** skupinskih **razstavo del članov likovnega kluba Dolik**. Ob otvoritvi nastopa tudi vokalni oktet **DPD Svoboda France Prešeren** Zirovnica.

KAMNIK – V renesančnem pritličju gradu Zaprice je odprta razstava **Umetnine iz depojev Kamniškega muzeja**.

LITERARNI VEČER V PREŠERNOVI HIŠI

Urba – V četrtek, 3. decembra, ob 18. uri bo v Prešernovi rojstni hiši literarni večer. Igralec Aleš Valič in glasbenik Lado Jakša sta pripravila večer Prešernovih pesmi ob spremljavi žive glasbe.

Kranj – V renesančni dvorani Mestne hiše je bil v torek zvečer koncert baročne komorne glasbe. Pred nabito polno dvoranico so **Klemen Ramovš, kljunasta flavta, Paolo Faldi, baročna oboa in kljunasta flavta, Irena Pahor, viola da gamba in Miklos Spanyi, čembalo**, zaigrali so skladbe **Telemanna, Bacha, Vivaldija in Naudota**. Dela istih skladateljev bodo v izvedbi glasbenikov na avteničnih starih glasbilih izšla v začetku decembra tudi na kaseti. Društvo ljubiteljev stare glasbe Radovljica se je namreč odločilo za kasneto produkcijo, ki so jo naslovili **Con buen ayre**. V novi kasetni zbirki, producent je **Klemen Ramovš**, bosta prihodnje leto izšli še kaseti ameriške čembalistke **Lucy Hallman Russell** in slovenskega ansambla kljunastih flavt **Capella Carniolae**. – L. M. – Foto: G. Šinik

KONCERT MPZ PEKO

Tržič – Danes zvečer, ob 19. uri bo imel mešani pevski zbor **Peko** celovečerni samostojni koncert na osnovni šoli heroja **Bračiča** v Bistrici pri Tržiču. Pod vodstvom dirigenta **Jožeta Močnika** bo zbor predstavil revolucionarne in domoljubne pesmi domačih avtorjev ter ljudske, ponarodele in umetne pesmi. Tokratni koncert je že drugi letošnji nastop zbor, ki v tej sezoni slavi tudi 10-letnico delovanja.

B. Kuburič

Pred koncertom

LAIBACH

Z izdajo zadnje velike plošče »Opus dei« pri licenčnem partnerju angleške Mute records, ljubljanski založbi kaset in plošč, je skupina **Laibach** končno le dosegla uradno priznanje svojega obstoja tudi na domačih tleh. Slednje naj bi v prihodnosti pomenilo predvsem strpnejši odnos do glasbenikov, ki so si v tujini že uspeli priboriti svoje mesto pod soncem. Če odmislimo vse ostalo, gre za glasbeno skupino, ki je bila na tujih glasbenih lestvicah, pa naj bodo le-te kakršenkoli pokazatelj že, dolgo visoko uvrščeno – prvič že po zaslugi prodorne skladbe **Panorama** albuma »Nova akropolis«. Ob tem imamo v mislih vse, predvsem glasne verbalne poskušaje posameznih jugoslovenskih rockerjev, ki so se kdajkoli okušali v tujini in dosegli nič otipljivega.

Laibach tako po svojem koncertu v začetku leta v ljubljanski festivalni dvorani, sodelovanju na Celjskem mladinskem festivalu pred časom in mnogoterih vmesnih nastopih v tujini, zopet prihajajo na domačo koncertni oder in to v velikem zamahu.

Predstava/koncert »Živo je življenje« se bo v organizaciji **ŠKUC-FORUM** – a namreč dogodila v mali tivolski dvorani, v sredo, 3. decembra, s pričetkom ob 20.30 uri.

Vine Bešter

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ

Škofja Loka – Foto klub **LTH** (sekcija **FK Janez Puhar** iz Kranja) je pripravil v prostorih svoje delovne organizacije razstavo fotografij nekaterih jugoslovenskih avtorjev, ki so sodelovali na letošnji 7. jugoslovanski razstavi Pokrajina 87 v Kranju. Na omenjeno razstavo je namreč poslalo svoje fotografije izredno veliko število avtorjev. Selektor je za razstavo odbral 53 avtorjev. Preostale slike pa so zdaj razstavljene v **LTH Škofja Loka**, kjer so sicer fotografske razstave dokaj pogost kulturni dogodek.

Janez Pipan

Sto let razlike – Preprosta oprema prvih planincev ob sedanji moderni in zahtevni opremi odprav v visoka gorstva.

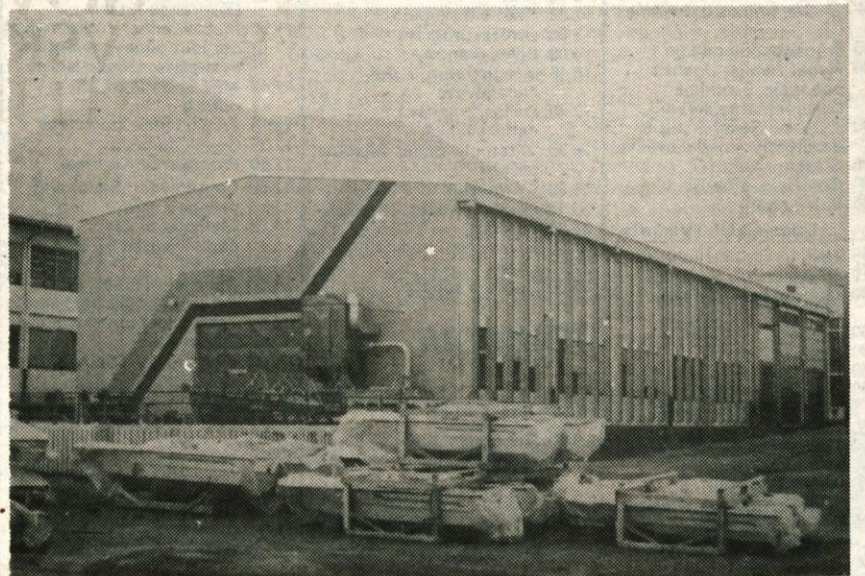
Za praznik republike čestitamo delovnim ljudem in občanom občine Škofja Loka

Skupščina občine Škofja Loka
 Občinska konferenca ZK Škofja Loka
 Občinska konferenca SZDL Škofja Loka
 Občinski svet Zveze sindikatov Škofja Loka
 Občinska konferenca ZZB NOV Škofja Loka
 Občinska konferenca ZSMS Škofja Loka
 Občinska konferenca ZRVS Škofja Loka

ALI ZE VESTE

da so v Murkinih prodajalnah MODA v Radovljici, UNION na Jesenicah in PLETNA na Bledu dobro založeni z ženskimi in moškimi plašči, kostimi, krili, bluzami, moškimi in ženskimi oblekami priznanih proizvajalcev. UGODNI KREDITNI POGOJI.

Skupščina občine Radovljica, izvršni svet in družbenopolitične organizacije čestitajo delovnim ljudem za dan republike — 29. november

KEMIČNA TOVARNA
exoterm
 kranj
 jugoslavija

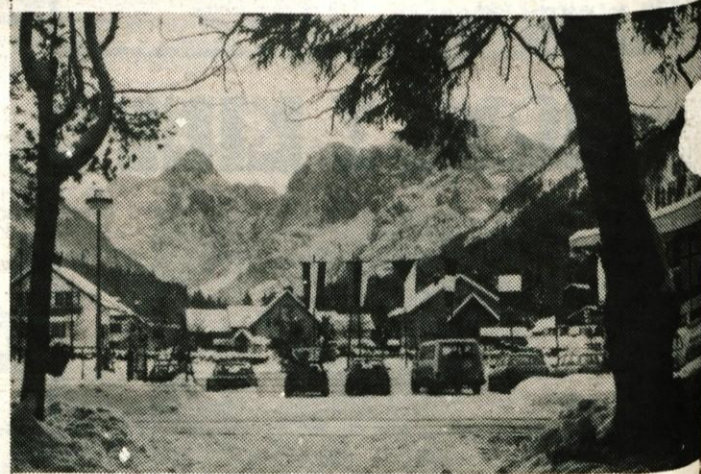
Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike — 29. november

MISIJON

angleška zgod. drama
 Kino CENTER, 30. 11.
 in od 4. do 6. 12. 1987

Dobitnik Canske palme 1986!

Skupščina občine Jesenice

Občinska konferenca ZKS Jesenice

Občinska konferenca SZDL Jesenice

Občinski sindikalni svet Jesenice

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice

Občinski odbor ZRVS Jesenice

Delovnim ljudem čestitamo za praznik republike

ALPETOUR HOTEL CREINA

ponovno vabi na ZABAVNE VEČERE vsak petek in soboto v RESTAVRACIJI od 20. do 1. ure Zabaval vas bo ansambel SPEKTER Presenečenja

Rezervacije 23-650

metalka blagovnica kamnik

Obiščite našo blagovnico v Kamniku

V pritičju lahko izberete kuhinjsko pohištvo znanih proizvajalcev, belo tchniko, drobne gospodinjske aparate, električni material, vse vrste barv za zaščito in premaz lesa in kovin ter čistila.

V kletni etaži blagovnice je vse za obrtnike, rezno ali ročno orodje, kmetijska mehanizacija ter vse za vrtničarje. V isti etaži je tudi oddelek vodoinštalacijskega materiala in solarne tehnike. Velika je izbira talnih oblog.

Oddelek črne metalurgije ter gradbenega materiala v Mekinjah vam nudi popoln asortiman za gradnjo hiše in adaptacijo stanovanj.

Pri nas kupljeno blago dostavimo do doma. Prodajalna je odprta vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure

Delovnim ljudem čestitamo za dan republike

ZA VAŠ DOM

bombažna predilnica in tkalnica | tržič

64290 TRŽIČ, CESTA JLA 14, TELEFON (064) 50-571, TELEX 34507 YUTRBPT

IZREDNO UGODNA PONUDBA S POPUSTI

do 50 % tkanine za oblačila
30 % posteljna in namizna konfekcija

v TRGOVINI Bombažne predilnice in tkalnice Tržič v Potrošniškem centru »DETELJICA« v Bistrici pri Tržiču

**POSEBNA PONUDBA
OD 20.11. DO 20.12.87
V TRGOVINI
V TRGOVSKEM
CENTRU DETELJICA**

ženska jesenska konfekcija — izdelki z napako
RAZPRODAJA ŽENSKE POLETNE
KONFEKCIJE — 40 % do 60 % popust

Izkoristite priložnost!

Delovnim ljudem, občanom in poslovnim prijateljem čestitamo ob dnevu republike

SOZD Mercator
n. sub. o.

kmetijsko
gozdarska
zadruga
MERCATOR — SORA
p. o. 64226 ŽIRI

Delovnim ljudem, poslovnim prijateljem, odjemalcem, potrošnikom in kooperantom čestitamo za dan republike — 29. november

KLADIVAR

TOVARNA ELEMENTOV ZA AVTOMATIZACIJO

čestita delovnim ljudem in poslovnim prijateljem za dan republike — 29. november

SKUPŠČINA OBČINE TRŽIČ in DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

čestitajo delovnim ljudem in občanom za praznik republike

zavarovalna skupnost triglav

Gorenjska območna skupnost Kranj

ČESTITAMO OBČANOM, ZAVAROVANEC IN
POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE
— 29. NOVEMBER

Odperti telefon Gorenjskega glasa ali:

Kaj sploh je kabelska in satelitska televizija

Kranj, 26. novembra — Pregrela se telefonska linija odprtga telefona Gorenjskega glasa v torek, 17. novembra, od 10. do 12. ure sicer ni, vendar pa je bilo kar precej klicev, še več pa vprašanj o kabelski in satelitski televiziji. Skušali smo dobiti čimbolj polne odgovore. Vsa vprašanja pa smo tudi odstopili organizacijskemu odboru v Kranju in posameznikom oziroma službam, ki bodo v prihodnje sodelovali pri uresničevanju sprejetega idejnega projekta za kranjsko občino.

Poznana je šala o krampu in sekiri, ko so s krampom iskali pravi kanal za televizijo, s sekiro pa so skušali dobiti čimbolj ostro sliko na ekranu. No malo dlje od takšnega poznavanja televizije, tudi kabelske in satelitske smo, kljub slabim izkušnjam pri slednji, vseeno že prihli. Marsikje že gledajo več domačih oziroma zemeljskih tele vizijskih programov, ki se prenašajo po kablju, pa tudi satelitski programi niso več posebnost. Vendar pa šala o krampu in sekiri še vedno drži. Ni bil namreč samo en primer v Sloveniji, ko so se volonterno in zagreto lotili izgradnje kabele televizije in hkrati računalni, da bodo na ekranu videli nekaj satelitskih programov, potem pa so malodane s krampom in sekiro podili tiste, ki so jih v to zapeljali. Izkazalo se je namreč, da je ob dragih stroških, potem v stanovanj prišlo sila malo in še to slabih slik na televizijske ekrane.

Osnova je vsekakor idejni projekt

V Kranju sicer niso bili prvi, ko so se odločili za izdelavo idejnega projekta za kabelsko in satelitsko televizijo za celotno območje. Marsikje so namreč manjše kabelske sisteme za gledanje več programov že zgradili. Vendar pa je način, kako so v Kranju prisluhnili željam in predlogom v krajevnih skupnostih, v obrisih že postal zgled oziroma primer, kako bi se morali nasploh lotevati kabelske in satelitske televizije pri nas. To potrjujejo po eni strani vprašanja, ki smo jih dobili po Odprtem telefonu, še bolj pa odgovori.

Kaj sploh je kabelska in satelitska televizija?

Kabelska televizija je prenos televizijskih in radijskih programov od sprejemne postaje po kablju. Satelitska televizija pa pomeni sprejemanje satelitskih programov.

Jože Jensterle

Ne televizor, pomembna je izvedba

Odgovor, da je osnova idejni projekt in to kar za celo občino, najdemo v naslednjih: Na kaj je treba biti pozoren pri gradnji sistema, kako je z rezervnimi deli in aparaturo, ali so televizorji, ki jih danes večina, primerni za sprejemanje programov?

Večina stanovanjskih hiš na podeželju še nima vgrajene inštalacije, zato jo bo treba zgraditi (vendar to ne bo tako zapleteno, kot se morda sliši). Vsekakor pa bo treba upoštevati že zgrajeno inštalacijo in omrežje pa primer v zgoščenih naseljih oziroma v stolpnica. Marsikje bo treba sedanjo inštalacijo zamenjati (tudi zaradi dotrajnosti) predvsem pa v vseh stanovanjih preurediti priključke. Sprejemanje televizijskih programov pa praviloma ne bo odvisno od starosti televizorja, marveč mora biti sistem zgrajen tako, da bo večina lahko gledala različne televizijske programe.

Na vprašanja, ki ste jih postavljali 17. novembra, so odgovorili: Jože Jensterle, predsednik organizacijskega odbora za izgradnjo kabele in satelitske televizije v kranjski občini; Jože Pešak, predsednik komiteja za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občine Kranj; Janez Gradišar, zadolžen za delo s krajevnimi skupnostmi v občini pri izvršnem svetu; Polde Gregorač, toz Oddajniki in zveze RTV Ljubljana.

Najprej glavna sprejemna postaja

Kar precej vprašanj je bilo, kakšna bo zdaj pot, ko je v občini že idejni projekt, kje in kdaj lahko prvi gledali televizijske programe s kabelskim prenosom. Ali je smiselno, da bi se posamezna naselja ali skupine še pred širšo akcijo odločili za izgradnjo omrežja.

Da bo celoten sistem kabele in satelitske televizije na podlagi idejnega projekta sploh lahko deloval, je najprej (želja pa je tudi čimprej) treba zgraditi glavno sprejemno postajo, ki naj bi bila na podlagi projekta na Šmarjetni gori. Takoj za tem (lahko pa tudi hkrati) bi gradili stranske sprejemne postaje in potem še kabelsko omrežje do naročnikov. Vrtni red, kje in kdaj bodo lahko prvi gledali takšne programe, ta trenutek še ni znan. Najbrž pa bo v občini treba najti denar vsaj za izgradnjo glavne sprejemne postaje, naprej pa bi bila pot do naročnikov oziroma krajevne skupnosti. Navset posameznikom in skupinam torej je, da pri tem ne velja prehitovati, marveč počakati morda še leto, dve ko bodo v občini (takšen je vsaj program organizacijskega odbora) tovrstne akcije na posameznih področjih najbrž že v polnem zamahu.

Novi sateliti, manjše antene

Mnenje, da bodo novi sateliti v prihodnje omogočili tudi posameznikom, da si sami uredijo z enostavnejšimi antenami sprejem satelitskih programov, drži. Vprašanje pa je, ali se to izplača.

Strošek za sprejemanje satelitskih programov v vsakem primeru ni majhen. Bolj kot to pa velja (posameznikom) povedati, da bo takšno sprejemanje programov bistveno (kakovostno) slabše, številno programov pa najbrž manjše (odvisno seveda, koliko anten si bo posameznik finančno) lahko omislil. Spodnja meja za ekonomičnost sistema je namreč najmanj 400 priključkov, idealna (če bi že govorili o njej) pa vsaj 1000.

Jože Pešak

Najdrže je omrežje

Vsi, ki so nas 17. novembra klicali in spraševali po telefonu, so spraševali ljudi, koliko pravzaprav bi v občini na podlagi idejnega projekta veljal posameznika priključek. Pisali smo že, da so v idejnem projektu za kranjsko občino tri variante in da bi izgradnja glavne in enajstih stranskih sprejemnih postaj, ki bi omogočale sprejem

vsem v občini, znašala neko 70 do 120 tisoč dinarjev na priključek. Temu pa je potem treba prišteti izgradnjo omrežja v krajevnih skupnostih oziroma do naročnikov. Iz kopri in kabli pa so najdražji v tej investiciji. Strokovni odgovor je, da bi ta strošek znašal nekako polovico cene današnjega dobrega televizorja. Takšen pa zdaj stane okrog 1,2 milijona dinarjev.

22 TV in 48 HI-Fi programov

S prejšnjim vprašanjem in odgovorom je povezano tudi naslednje, o gradnji in stroških sistema v Drulovki in Orehku in o številu programov, ki naj bi jih omogočala izgradnja kabele in satelitske televizije v občini.

Sistem v Drulovki je usklajen z idejnim projektom, delovati pa naj bi začel morda že prihodnje leto. Stroški pa bodo znašali od 400 do 600 tisoč na priključek. Sicer pa bo izgradnja celotnega sistema v občini omogočala sprejem (maksimalno) 22 TV programov (vključno z internim TV kanalom) in kar 48 kakovostnih radijskih HI-Fi programov.

Janez Gradišar

Pravi naslov je Organizacijski odbor

Veliko je bilo vprašanj, kam, kdaj in na koga naj se obrne tisti, ki že resno razmišljajo o kabelski in satelitski televiziji v občini? Kakšni bodo postopki in kakšne bodo recimo stranske sprejemne postaje?

Najprej in nasploh za vse (iz občine) v zvezi s kabelsko in satelitsko televizijo velja odgovor, da je pravi naslov v Kranju Organizacijski odbor za izgradnjo televizije pri občinski konferenci SZDL. Že zdaj je tudi jasno in razčišče no, da bo za izgradnjo sistema potreben tako imenovani lokacijski in gradbeni postopek. Sicer pa stranska sprejemna postaja najbrž ne bo predstavljala posebnih prostorskih težav. Zavzeli bi neko 6 kvadratnih metrov prostora, izvedba pa bi bila morda lahko tudi v obliki zabojnika (kontejnerja). Odgovor na vprašanje za Prebačevce, da bi bila nekje v bližini Prebačevca, kar zadeva izvedbo, pa velja odgovor tudi za Struzevo. Za Predoslje pa povejmo, da v krajevni skupnosti Britof o tem že razmišljajo, največ pa dela na tem predsednik krajevne skupnosti Zvone Presek.

Postopek za določitev lokacij stranskih sprejemnih postaj se je v občini začel ta teden. Na podlagi strokovnih ogledov in meritev pa naj bi bile lokacije znane marca prihodnje leto. Kabelski in satelitski sistem v občini pa bo (takšen je predlog) postal

tudi sestavni del dolgoročnega družbenega in prostorskega plana občine. To pa bo narokovalo tudi finančno (družbeno) opredelitev oziroma uresničitev.

Povsod v Sloveniji, najbrž tudi v Kranju

Več vprašanj (Prebačevce, Kranj, Britof, Predvor, Čirče, Bitnje...) je bilo o vlogi in sodelovanju pošte oziroma Podjetja za PTT promet Kranj pri izvedbi projekta oziroma omrežja.

V svetu, kjer že imajo kabelsko in satelitsko televizijo, je to vprašanje razčiščeno. Pri nas se prav zdaj pospešeno dela na tem, da se odnosi med pošto in drugimi službami opredelijo. Sicer pa do zdaj nikjer v Sloveniji, kjer so takšne akcije imeli ali pa še tečejo, pošta ni odrekla sodelovanja oziroma pripravljenosti. Organizacijski odbor v Kranju pri uresničevanju projekta vsekakor ne misli delati mimo Podjetja za PTT promet Kranj.

Polde Gregorač

Kako zakopati sekiro?

Zanimivo je bilo razmišljanje Franceta iz Kranja. Menil je, zakaj ob toliko Sisih pri nas ne bi v občini razmislili o ustanovitvi Sisa za Informativni in z njim tudi za telekomunikacijski (televizijski) sistem. Ta naj ne bi le uresničil sedanjih idejnih projekt, marveč omogočil tudi njegovo delovanje, vzdrževanje, obnavljanje.

V organizacijskem odboru bodo o nasvetu razmislili. Želja na glavo pa je France zadel, predvsem kar zadeva vzdrževanje, obnavljanje. Zgrajeni sistem po izteku garancije ne bo imel neskončno dolgo »življenjsko« dobo. Potrebno bo redno vzdrževanje, popravilo okvar, napak in redno obnavljanje. Zato bo poleg redne TV naročnine (ki jo lastnik televizorja plačuje že zdaj) treba misliti tudi na redni mesečni (ali druggače) prispevek. Le na ta način bomo po izgradnji sistema tudi lahko »zakopali sekiro«, s katero bi si sicer preganjali jezo nad tem, ker bo nekaj odpovedalo v sistemu in na televizorju ne bo slike, hkrati pa nikogar (odgovornega), ki bi moral napako opraviti.

Namesto zaključka, kaj zdaj?

Nazadnje še odgovor vsem, ki so spraševali, kje in kako naj se v krajevnih skupnosti, naselju, bloku lotijo priprav za kabelsko televizijo, da kot nestrokovnjaki ne bi delali nekaj na pamet ali celo v nasprotju z idejnim projektom.

Najprej v kraju, naselju, bloku velja prešteti interese. Pravi naslov je nato krajevna skupnost, potem pa gradbeni odbor in hkrati sodelovanje z občinskim organizacijskim odborom. Čas za takšno preštjevanje je nekako do marca prihodnje leto. Kakršnokoli nestrno prehtevanje in drugačno reševanje bi ta hip odsvetovali. Nazadnje tudi za to, ker postavitev stranske oziroma glavne sprejemne postaje, kakršne so v projektu Tozda Oddajniki in zveze RTV Ljubljana, ni nobena zapletena in dolgotrajna zadeva. Bolj pomemben bo, po pridobitvi (vseh potrebnih) dovoljenj, denar. Toz Oddajniki in zveze pri RTV Ljubljana pa je med drugimi izvajalci v Sloveniji že zdaj tudi eden od prvih naslovov za izdelavo in za izvedbo projekta kabele in satelitske televizije v Sloveniji. A. Žalar

Kati Bem:

Morda se bo ta kalna voda

V uk jo je gnala huda lakota po učenju. Nekaj hitrih tečajev, kranjska gimnazija in nato pedagoška šola v Ljubljani. Njena prva zaposlitev je bila na osnovni šoli v Zirovnici. Sprva so bili domačini nezavestni, a ko so jo sprejeli, je bila njihova. Še danes jo imajo v lepem spominu. V njenem času so zgradili novo šolo. Naslednja postaja je bila Radovljica. Vedno med mladimi, vedno z mladimi. Morda je ena redkih bork, ki resnično razume mladež. Zato se tudi vedno oglasa na sestankih, se poteguje zanje in skuša sotovarišem dopovedati, da mladi le imajo prav.

»Mlade skušamo preveč samo polniti z zgodovino. Prenasjanje tradicij smo razumeli napačno: da bi mladi morali do potankosti poznati našo borbo, hoditi okrog spomenikov, obujati partizanske spomine. Toda mladi imajo danes čisto drugačne interese, svoje probleme. Uprlo se mi je, da se samo pritožujemo nad njimi. Ob vsem tem so pa danes mladi prav tako ogroženi, kot smo bili mi. Takrat smo se zbrali in uprli, ker smo se čutili nacionalno in osebno ogroženi. Enako danes velja za mlade; pripadajo majhnemu narodu, ki so ga ves čas več ali manj porivali v kot, moral se je podrežati veliki večini, ta pa se je navadila živeti življenje, ki ne pelje k napredku. In ogroženi so od sodobne tehnologije, od onesnaženega okolja. Če je danes mladega človeka strah rojevat — je lahko še kaj hujšega? In tu je njegov strah za osebno existenco. Meje so se zaprle, doma brezposelnost narašča. Vojske po svetu se množe, oborožitev je vse hušja, vse se pripravlja na spopade... Predolgo nam je bilo vseeno.

Tudi borci dolgo časa ni- ste povzdignili glasu.»

»Dolgo, dolgo časa je bilo pri nas kot nekakšna močvarna, brezvetrje. Umetno smo ustvarjali blagostanje s tujim denarjem. Vsi smo vedno na vse glavovali stoođtostno. Če je bil kdo proti, je bil že sumljiv. V teh razmerah, v taki močvari, ni bilo pričakovati sodelovanja mladine. Mladina sodeluje, kadar je akcija. Zdat je tu novi čas, streznitev, ko smo se zavedli dolgov. Zdat je tudi mladina začela iskati svoj pot iz zagat. Ta gibanja, ki so nastala, so nastala povsem spontano. Iz nezaupanja odra- slih. Iz mladih danes veje nova revolucionarni duh, ki se po- starem ne pusti voditi. Vsaka nova vsebina zahteva nove metode, nove oblike.

Zelo sem zadovoljna, da je slovenski politični vrh, posebno še socialistična zveza, pri- sluhnil mladim, čeprav so že vnaprej okarakterizirali za li- beralno desnico. Stalinovali, ampak mislim, da je to le po- katero se je duhovno lahko opiral. Kasneje so pridobivali članstvo iz čisto drugih nagibov. Zato se jih idejno ni obo- roževalo.

»Prav zaradi te nemoci je veliko borcev izstopilo iz Zveze komunistov.«

»Neučinkovitost na eni strani, na drugi lumparije. Včasih nam v socializmu pritičejo le sadi v našega dela. Pri nas pa vsak misli, da mu nekaj pritiče, če se zraven. In nikogar ni

Ko mi pripoveduje, kako so oni sale pismo partizanom, da bi r ljam gladkih las, zadaj spetil Mance, ki zdaj je v njenem na streho. Podoba njene mladosti, zamišljam, ko je leta 1944, 17-1 je s propustnico, svinčnikom i Gorenjski, da bi pisala za parti zamišljam v Davči, ko dela v prehajkana s tovariši rine po k viške gore na Tolminsko. Z ene skale. Streča, nihče ni ranjen. P vsi prestradani čez Bogatine s se mladim partizanom dobesa Da pridejo k moči, jim Bohinj ko, da se vleče... Čez nekaj dni ru mladine na Primorskem. Jn maja 1945 se s kolesom pripeljo bljana. Najlepsi dnevi njenega stopilo. Vem, da ne bodo iskali nove vere. Jaz sem komunist od 1943. leta. Vztrajam, ker sem prepričana, da se bo tudi ta kalna voda enkrat prečisti- la. Naša partija bi bila potrebna na moralne preнове. Komini- stična ideja je nekaj tako lepe- rako, da je človeku hudo, ko jo takole zmaličijo. Včasih so ko- munisti idejno usposabljali, mu dali teoretično osnovo, na katero se je duhovno lahko opiral. Kasneje so pridobivali članstvo iz čisto drugih nagibov. Zato se jih idejno ni obo- roževalo.

Pri nas se je že med vojno začelo razslojevanje, sploh pa po njej. Ljudje so se grebli za materialne dobrine, zraven pa se razglašali za največje ko- muniste. Zame je bil največji užitek šport, knjiga, ki sem si jo lahko kupila. Ko smo prvič malo lažje zadihali, smo začeli varčevati za hišo. Pa smo, kot v posmeh, dobili na vrat komi- sijo, od kod premoženje...

Premalo se zavedamo, da nam v socializmu pritičejo le sadi v našega dela. Pri nas pa vsak misli, da mu nekaj pritiče, če se zraven. In nikogar ni

Gorenjski trojčki iz epruvete že hodijo

Sonce v Palovičah lepše sije

Tak mir je po hiši, da kar moti. Otroci spijo svoje opoldanske spanje. Mama Blanka, oče Stane in stara mama se ravnokar oddihujejo pri kavici. Trenutki miru, ki so tako zelo redki, odkar so tu njihovi trije malčki, njihovi kričarji, njihovi preljubi trije otroci: Ana, Grega, Samo. Beseda kar noče steči.

Pa je le zajakalo v zvočniku. »Samo!« Sta se spogledala Bitežnikova in Stane je hitro stopil ponj. Nikoli ni rečeno, kdo bo prvi. Tako različno se prebujajo.

Samo je že tu. Kakšen fant je postal v tem slabem letu, kar ga nisem videla. Že hodi. Prvi je shodil, čeprav je zgedel najbolj neroden. Ena sama korajža ga je. Požene se, kamor hočeš, poln je črnic, a kdo bi se oziral nanje. Le malo ga je treba vsakokrat potolažiti, pa je takoj dobro. Samo je pravi raziskovalec. Že je na zaprtem balkonu, podaljšku dneвне sobe, kjer imajo Bitežnikovi otroci svoj raj. Tu so igrače, gugalnica, od tod se vidijo vsi mucki po vasi, sem se upre sonce z vso svojo močjo. Stekla so zavarovali z lesom, toda včasih je igra tako ognjevita, da te zaskrbi, da se ne bo zdaj zdaj kaj sesulo...

Spet je v zvočniku zaškripalo. »Grega,« ugotavljata. In že je tu ves nasme- jan in rdečeličen Grega. Ena sama smežka! Naspan, zadovoljen. Že je pri igračah. Je še vse tako, kot so pustili? Avtomobil so še vedno brez koles! Kje bodo našli mehanika, da jih bo popravil? S Samom se že pulita za eno od igrač. A k sreči jih je zaboj še poln...

Kaj neki je danes z Ano? Zaspanka, kako dolgo se ne ogalsi. Bratca sta pregledala že vse stanovanje, že popila svoj obrok čaja, a sestrice od nikoder. Niso zadovoljni, če niso vsi skupaj. Pogrešajo drug drugega. Zdat se zanjo že skriva- ti. Za to so zavese imenitna reč!

No, zdaj se je vendarle oglasila še Ana. Dro- bižek je, a najbolj živahna in hitra. Mimogrede je z enega konca stanovanja na drugim. In če dobi v roke igračo, je ne bo spustila, pa če se onadva še tako pulita zanjjo. Kot bi se ji imenit- no delo, da jo razkuri. Mora zmagati. Čisto prava babnica! In če se udari, ji sploh ni mar. Zdatje si v maminem naročju mane očke, Samo in Grega pa sta v mojem fotoaparatu. Fleš ju je zvalil. Samo ga mora potipati. In ker ga potipa Samo, ga mora še Grega, Ana pa jima zdat je z živahnimi očki sporoča, da bo zdaj zdaj pri nji- ju...

Vem, malo je mirnih dni, malo mirnih noči. A je vsak dan lažje. 23. oktobra so bili stari eno leto. Bitežnikovi trojčki zdatj tudi ni jokajo več toliko. Le v stajah ne zdrže. Ne prenesejo, da

Trije junaki: Ana, Samo; Grega. Foto: D. Dolenc

bi bili zaprti, najhujši je čas pred spanjem. Vse preobleči, nahaniti. Nikoli ne zadosti rok za drobižek spraviti do šole; do plazi skrb, da ni časa za takšna razmišljanja! Preveč imajo v misli z njimi vsak trenutek. Saj sploh nam ni zdi, da tako lepo in tako to- plo kot v Palovičah, ne sije sonce nikjer drugje. D. Dolenc

ta kalna voda enkrat le sčistila

...aljo časa ni... li glasu...
 Časa je bilo...
 Pisanje pisma...
 Mance, ki zdaj...
 In tako malo...
 Bogdan Osolnik...
 z nami...
 in razpetih...
 v Senti...
 Z ene strani...
 Ponoči brede...
 in mleko...
 jim Bohinjci...
 na Pokrajinskem...
 Jožetu Smoletu...
 na Ljubljano...
 Najlepsi dnevi...
 njenega življenja...

Ko mi pripoveduje, kako so ona in še tri dekleta iz Kroke pisale pismo partizanom, da bi rada delala zanje, si jo zamišljam gladkih las, zadaj spetih v čop. Morda zaradi male Mance, ki zdaj v njenem naročju riše hišo s strmo rdečo streho. Podoba njene mladosti. In tako malo večjo Manco si zamišljam, ko je leta 1944, 17-letnico, Bogdan Osolnik pošlje s propustnico, svinčnikom in beležnico kot novinarko po Gorenjski, da bi pisala za partizanski časopis. Prav takšno si zamišljam v Davči, ko dela v Agitpropu, in razpetih las, ko prehajkana s tovariši rine po kurirski stezi čez pečine Šentivške gore na Tolminsko. Z ene strani poke, z druge se rušijo skale. Sreča, nihče ni ranjen. Ponoči bredejo Bačo, potem se vsi prestradani čez Bogatine spuščajo v Bohinj. V Bohinju se mladim partizanom dobesedno cedita sladkor in mleko. Da pridejo k moči, jim Bohinjci nasnujejo sladkorja v mleko, da se vleče... Čez nekaj dni je že na Pokrajinskem odboru mladine na Primorskem. Jožetu Smoletu je dodeljena. 3. maja 1945 se s kolesom pripelje v Trst, 9. s kamionom v Ljubljano. Najlepsi dnevi njenega življenja...

stopilo. Vem, da ne bodo iskali nove vere. Jaz sem komunist od 1943. leta. Vztrajam, ker sem prepričana, da se bo tudi ta kalna voda enkrat prečistila. Naša partija bi bila potrebna moralne prenove. Komunistična ideja je nekaj tako lepega, da je človeku hudo, ko jo takole zmaličijo. Včasih so komunisti idejno usposabljali, mu dali teoretično osnovo, na katero se je duhovno lahko opiral. Kasneje so pridobivali članstvo iz čisto drugih nagibov. Zato se jih idejno ni oboroževalo. Pri nas se je že med vojno začelo razslojevanje, sploh pa po njej. Ljudje so se grebili za materialne dobrine, zraven pa se razglašali za največje komuniste. Zame je bil največji užitek šport, knjiga, ki sem si jo lahko kupila. Ko smo prvič začeli varčevati za hišo. Pa smo, kot v posmeh, dobili na vrat komisijsko, od kod premoženje... Premalo se zavedamo, da nam v socializmu pritičejo le sadovi našega dela. Pri nas pa vsak misli, da mu nekaj pritiče še zraven. In nikogar ni sram nastaviti dlani. Potem izvedemo, da pridobivajo še z goljufijami! Slovencev očitajo, da smo si zgradili socializem na račun žuljev z juga. Če bi bili vsi delavni, kot smo Slovenci, bi bila Jugoslavija bogata dežela. Najhuša pa je tista fraza, da se bore za delavce! Nedopustno je, da danes družina, ki ima dva otroke in oba starša delata, postaja socialno ogrožena. Na drugi strani pa pripravljamo love, pire v rimljanskem stilu. Proslavljamo tisto, kar daje dobre rezultate. Humano je, da se od časa do časa poklonimo mrtvim, našim tovarišem, ki so dali največ, da bi lepše živeli. To zame ni fraza. Da pa organiziramo proslavljanja vseh mogočih obletnic, ki so jih deležni le izbranci, to mi pa ni všeč. To je zapravljanje. Zakaj se je treba delovnim organizacijam klanjati vsem mogočim političnim in drugim strukturam? Na veliko proslavljamo obletnice predvojnih stražnikov, zraven pa danes tekstilna delavka komajda živi! To se mi naravnost upira!

»Pred nami je praznik republike. Kako boste praznovali?«

»Za Dan republike bi se moral človek zamisliti. Prejšnja leta sem za ta dan vedno spekla potico. Naš božič je to bil. Letos je morda ne bom. Pa ne zato, da ne bi kot upokojenka imela denarja za orehe. Tudi za božič je ne bom pekla. Prepričan sem, da mi ob vsem tem, kar doživljam, upira.«

»Kaj boviča k razpravam okrog pravičja?«

»Hudo je, če se človeku enkrat nekaj vzame. To je neke vrste nasilje. Po vojni je bil revolucionaren čas. Preveč

smo hoteli naenkrat. Ljudi smo močno prizadeli. Vero smo proglasili za sovražnika. Pa smo si bili največkrat največji sovražniki sami sebi. Takrat, ko smo ignorirali tisto, kar smo se dogovorili, ne izpolnjevali svojih nalog in se sli filozofije: »Bo že kako!«

Svetla točka je težnja našega slovenskega vodstva po demokratizaciji odnosov, težnja po vključevanju v svetovne tokove, dajanje besede ljudem, ki mislijo drugače. Samo človek je pri vsem tem v strahu, da se bo vse skupaj podrla kot hišica iz kart. Ne vem, če smo Slovenci v tej skupnosti dosti močni, da bi to izpeljali.«

D. Dolenc

Primarij dr. Borut Rus

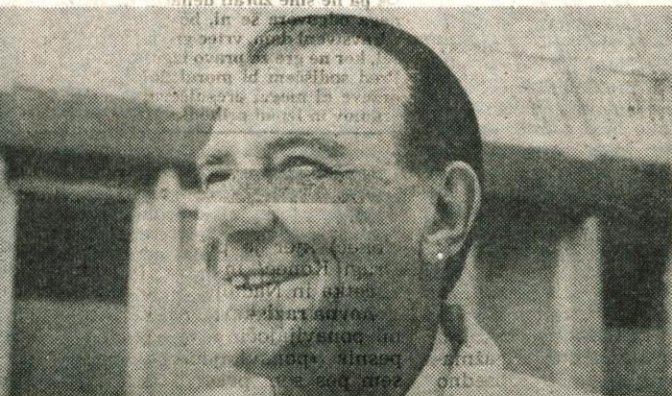
S kolesom k bolniku

Ta čas na Bledu slavijo dvoje obletnic. Javno zdravstvo tod šteje 40 let, Zdravstvenemu domu je 20 let. Z obema jubilejema je povezano ime primarija dr. Boruta Rusa, ki mu priznavajo čast nestorja javnega zdravstva v radovljški občini. Z njim smo govorili o blejskem zdravstvu nekoč in danes ter o razvoju, kjer dr. Rusu ne gre odrekati mnogih zaslug.

»Čeprav danes tožimo nad zdravstvenim standardom, je vendarle izjemen v primerjavi z onim leta 1954, ko sem prišel na Bled,« se spominja dr. Rus, zdravnik, zdajšnji direktor blejskega zdravstvenega doma, funkcionar od krajevne skupnosti do federacije (v zvezni konferenci SZDL je delegat slovenske fronte), kjer vsa leta opozarja na težave v zdravstvu.

»Na obiske k bolnikom sem se vozil s kolesom, patronažna sestra, ena sama za blejski in radovljški konec, pa je teren obhodila peš. Delali smo s starim, iz nemške vojske podedovanim rentgenskim aparatom, ne zavedajoč se nevarnega sevanja. Stiska s prostorom v starem zdravstvenem domu je oteževala delo, ker smo se zdravniški komaj razporedili. Nič čudnega ni bilo, če sem začel ordinirati ob treh popoldne, seveda, ko sem predtem opravil delovnik v kasarni na Bohinjski Beli in nado- meščal zdravnika v Bohinj. Za delavce ni bilo stanovanj, naš zobotehnik Tonček si je uredil bivališče kar v kopalnici poleg zobozdravstvene ordinacije. Plače so bile borne, a k delu nas je gnal entuziazem... Tisti čas ljudje niso bili zdravstveno zavarovani, vse storitve je bilo treba plačati, zato jih zlepa niso spravili v bolnišnico. Zato smo zdravniki veliko hodili na dom, tudi vse porodništvo smo vodili doma. Razvoj pa je naredil svoje.«

Razvoj javnega zdravstva, njihova vizija in viza, kot pravi dr. Rus, je terjal nove metode. Cilju, naj bi bilo zdravje vsem enako dostopno, so zadoštili z zdravstvenim domom, ki je bil dograjen pred 20 leti. Danes ima dom, kjer je nekoč v velikih prostorskih stiski delal. Pe- sprošnih zdravnikov, vrsto dobrih strokovnjakov, sodob-

no laboratorijsko službo (z elektronskim števcem za štetje krvnih teles, ki daje eksaktne rezultate), moderno rentgensko opremo in kabineti, kjer ni več nevarnega sevanja, fizioterapijo, razvito dispanzersko dejavnost. Vse to nudi domačinom in turistom zdravstveno varstvo na ustreznih ravni.

»V dveh desetletjih se je veliko spremenilo, danes gre razvoj postopneje. Imamo še kopico načrtov,« razlaga starostna blejskega zdravstva. »Naš kolektiv je bil vedno

enoten in tudi zdaj prizadevno dela, njegov cilj pa je nadaljnji razvoj zdravstva, zlasti osnovnega, zmanjšanje hospitalizacije in racionalizacija specialističnih pregledov, razvoj sodobne diagnostike, strokovno izpopolnjevanje ljudi, ki mu namenjamo posebno pozornost. Ves čas izpopolnjujemo ponudbo zdravstvenega standarda, vse od zobozdravstvene ordinacije do obratne ambulante, nove pred dvema letoma. Čeravno smo letos veliko vložili v popravilo strehe in obnovo centralnega ogrevanja, za kar je bil že zadnji čas, smo bolj pristaši vlaganja v opremo. Tako skušamo rentgen nadomestiti z varnejšim

diagnostičnim aparatom za ultrazvok, kar nam nalaga vse bolj pereča patologija med ženskami, ki jim težko delo in vsakodnevne obveznosti krnijo zdravje.«

Ker je drago opremo najboljše imeti na enem mestu in jo tam učinkoviteje uporabljati in ker je moč v zdravstvu prihraniti tudi pri organizaciji, bodo trije zdravstveni domovi v radovljški občini po novem letu zaživelih pod eno streho, Zdravstvenega doma Radovljica na Bledu.

D. Z. Žlebir

ODMEVI

Gorenjski glas, 3. oktobra 1987

PRAŠIČI NE SMEJO V PLAVŠKI ROVT

Zdaj, ko se je hudobno in brezobzirno izkašljala vsa maloštevilna, a bobneča gromovniška srenja Plavškega Rova in privekla ob hlevu Romana Klinarja vsa živa sredstva javnega obveščanja – tako se to dela! – se je pravi inkvizicijski vnemi proti 24-letnemu kmetu pridružil še jeseniški oddelek za urbanizem. Le-ta je presenetljivo pravič in izključno pri Romanovem hlevu ugotovil, da je bilo urbanistično potrdilo, ki je bilo Klinarju že izdano, pomanjkljivo. Če bi Roman namreč res gradil brez dokumentov, kot mu nekateri podtikate, bi mu hlev ob taki gonji že zdavnaj podrl. Občinski urbanizem je modro naročil ekološko ekspertizo pri kajpak, domačih projek- tantih. Da pa ne bi bilo krivo- vernih namigovanj, je za vsak primer še požugal, češ odslej bo pri nas sam ljubi red in mir! Saj človek ne more verjeti!

Osupljivo žaljivi slog v protestu krajevne skupnosti Planina pod Golico, ki se ji je tako mudilo, da se je kot najvišji organ oglasila kar pred odme- vom svoje baze, sosedov, je vzel Romanu dobro ime, saj so ga vsi mladane razglasili za kanibala in sovražnika vseh narodnih svetinj. Vzelo pa mi je sapa, ko se je za splošno rovtarsko dobrobit kot župan zavzel tudi Mirko Klinar, ki je prizadeti in neposredni sosed hleva. Razumem, da mu ni vseeno, če mu bo na pragu hiše smrdelo, živa duša pa mi ne bo nikoli dopovedala, da je primerno in umestno, da si prizadeti sosed tudi v službi župana sploh upa z vsi ihto in vneom udeleževati polemike. Človek z dvema obrazoma ni bil še nikdar prepričljiv!

Drugi protestniki in domne- vni M. Rozman iz Kranja, ki se ob vpitjoči vsesplošni ekološki svinjarji na sončni strani Alp greš tipično ekološko zastraše- vanje prav pri rovtarski farmi! Ponavljam: Roman Klinar ni noben fižfirč. Če se je pred meseci oženil v dobro družino na Jesenicah, je to njegova stvar, kot je samo njegova stvar, če ima po Jesenicah pet- stopdeset gostiln! Dokler ima status kmeta, plačuje vse davke in ima kmetijo na kmečkem področju, kjer se je na žalost vedno redila in se bo redila živina – vsem zaseb- nim novogradnjam navkljub – mu nima nihče pravice ukazovati, še manj žaliti. Mar res mislite, da bo 24-letni kmet na pragu 21. stoletja vam na ljubo redil pet kravjih repov in jih pasel po turistično baje sil- no obljubljenih narcisnih polja- nah, zraven prešerno pel in za boljše ekološko vzdušje še jod- lal? Osem prašičjih farm v Kranju nikogar ne moti in tu- di Romanova ne bi, saj je nje- gov hlev najsodobnejši, kar presneto dobro veste. Da bo storil vse, da bi si pridobil ob- jektivno ekološko dovoljenje, vam je tudi jasno. Saj vi ste vendarle proti hlevu nasploh, se mi zdi.

Ob tej inkvizitorski paradi popačenosti in omalovažujo- čega prikaza osebnosti in dela mladega kmeta – ne smem pomisliti, kako se sam počuti, mi je jasno, da je jeseniškemu gospodarskemu oddelku, dav- nični upravi in kmetijskemu skladu figo mar za kmetijstvo v občini. Skomine mi zbuja pi- kantna uganka, zakaj nihče ne

reče ne bev ne mev? Kmetu, ki gradi na kmečkem področju in na svojem posestvu, torej no- čete pomagati? V poniglavem strahu – le pred kom in za kaj? – ste popustili zasebnim interesom, pozabili na svoje silne sklepe o pospeševanju kmetijstva in skomigate pod krinko, da si mora pridobiti ne vem kakšna dovoljenja še! Komu koristi oziroma škodi ne- popustljiva in nezmotljiva av- toriteta gradbenega oddelka?

Če dovolite – meni škodi. Ja, meni. Če se v tej svinjski zadevi že gremo dvojnost, po- tem lahko potegnem svojega delegata za ušesa, kajti... Če že 15.000 zaposlenih de- lavcev v občini ne ve, da vsak mesec plačuje 0,8 odstotka od bruto osebnega dohodka za razvoj kmetijstva in občini, in da se tako zbere domala 50 mi- ljard delavskih dinarjev let- no, meni osebno ni vseeno, da občina obrača denar, kakor se ji zdi in zahoče. Če se na indu- strijskih Jesenicah sploh še kdo hoče podati v kmetijstvo, tudi prašičerejo – ki Kranja ne moti, očitno pa moti jeseni- ški malomeščanski nos – ga je treba podpreti z nogami in rokami. Če že za domače kme- tijstvo dajemo tudi svojih 0,8 odstotka, imam kot davkopla- čevalec pravico zahtevati, da se vi, na občini, prenehate na takšen način, kot ga izkazuje Klinarjev primer, iz mojega denarnega prispevka norčevati in neodgovorno igračkati...

D. Sedej

P. S. Ne zanima me nobena zaseb- no – krajevna jeremiada več, pričaku- jem le odgovor jeseniškega kmetijskega sklada.

TELEVIZIJSKA MLAČNA JUHA

Po TV oddaji Aktualno, 23. novembra, t.j. pogovora glav- nega urednika Staneta Graha s predsednikom slovenske SZDL Jožetom Smoletom, me znanci ironično sprašujejo, če sem pri pravi. Vzrok je v pred- vajani moji izjavi, ki so jo na TV tako sfzirjali, da so me ja- vno predstavili kot velikega nauvneža. Prizadeteja se ču- tim tudi zato, ker že vrsto let delam kot novinar, predvsem pa sem človek, ki misli s svojo glavo.

Objavili so prvi del moje iz- jave približno naslednje vsebi- ne: »Mislim, da bi se lahko pri nas vsaka republika ali pokra- jina sama odločila ali je nez- razvita.«

S tem so zaključili. Uredni- ške cenzorske škarje (raje bi verjel, da gre za neodgovorno površnost, podcenjevanje so- govornika in poslušalca) so iz- rezale ostali del izjave, ki, mi- stlim, le kaže tudi tistim, ki me ne poznajo, da nisem popoln nauvnež in bedak: »Seveda v tem primeru ne bi smele imeti enakopravne pravice odloča- nja o ekonomskih vprašanjih. Končno tudi otroci, ki jih pre- življajo starši, nimajo enako- pravne pravice glasu.«

Če TV tudi pri drugih sogo- vornikih tako uspešno vrši cenzuro misli, mi je jasno, za- kaj jim tako pogosto uspeva narediti zelo »kontaktno« od- daje frazersko mrtve in neza- nimive, oziroma, zakaj je tele- vizija tolikokrat kot mlačna juha brez soli.

Peter Colnar

glas za vas
GORENJSKI GLAS

Večeri ročnih del

Šenčur, novembra – Turistično društvo Šenčur organi- zira večere pletenja, kvačkanja in vezenja in sicer vsak torek od 19. do 21. ure v društvenih prostorih. Mentorica tečaja je Kri- stina Tuškova, predsednica komisije za razstavo ročnih del, ki bo pripravljena ob 8. marcu 1988. Zene Šenčurja in okolice imajo enkratno prilžnost, da svoja ročna dela delajo v prij- etni družbi. Na tečaj lahko pridejo seveda tudi polpne začetni- ce, saj jih bo na tečaju dovolj, ki bodo znale svetovati pri prvih zankah, pri prvih ubodih. Prvič so se šenčurske žene dobile v torek, 24. novembra, tečaj pa bo trajal kar nekaj mesecev.

...že hodijo...
 ...dvičah...
 ...opoldansko...
 ...se ravno...
 ...zelo redki...
 ...njihovi prer...
 ...noče steči.

Trije junaki: Ana, Samo; Grega. : Foto: D. Dolenc

Najhuši je čas pred spanjem. Vse hkrati je treba narediti. Potihem se morda v hišo plazi skrbi, da drobiček spraviti do šole, do kruha. A čas za takšna razmišljanja! Preveč imamo opraviti z njimi vsak trenutek. Saj sploh ni več nimata praznega naročja... A vseeno mi zdi, da tako lepo in tako to- plo kot v...
 D. Dolenc

ŽENE, PAZITE SE

V kranjskem kinematografskem podjetju so nam povedali, da toliko zanimanja, kot ga je bilo prav te dni za film *Kdo mi ubije ženo*, ni bilo vse od razvprtih in seksa polnih Strasti sem. Več predstav je bilo razprodanih samo z rezervacijami. Seveda, so bili pri telefonu sami moški... Ni treba ugibati, da gre tudi za čisto drugačne strasti.

KAKO IZPLAVATI

Gorenjsko zdravstvo še kar uspešno obvladuje izgubo, v katero bolj in bolj tone ta družbena dejavnost drugod v Sloveniji. Če bi nas, Gorenjce, ostali slovenski rojaki povprašali, kako da nam je doslej uspelo izplavati, se lahko smejimo v pest. Na čelu zdravstvene skupnosti imamo namreč dr. Draga Petriča, ki je ne le zdravnik in zdravstveni sisolog, temveč tudi — plavalni trener!

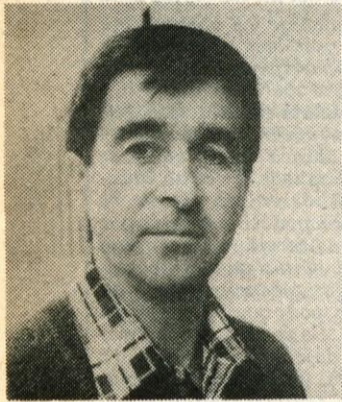
Gorjupovi dnevi: drugo leto v Telematiki

Predsednik slovenskega društva novinarjev Boris Bergant nam je na zadnjih Gorjupovih dnevih v Novi Gorici obljubil, da bodo

prihodnji v Kranju. Pa ne na Brdu kot doslej, temveč v Telematiki. Ko smo nejeverno zmajali z glavo, je dodal: »Seveda, takrat bo že prazna!»

KJE SO, KAJ DELAJO

NAŠI ZNANI NEKDANJI ŠPORTNIKI

MIRKO JANŠKOVEC

»Leta 1955 sem začel igrati namizni tenis. Oče je imel rad sport, peljal me je na namiznoteniško prvenstvo Kranja v sedanjem Delavskem domu, kjer se je kar trlo ljudi. Bil sem tudi v klapi, navdušeni na namizni tenis, ki sem ga aktivno igral do leta 1972,« je pripovedoval Mirko Janškovec, znan ime kranjskega in jugoslovanskega namiznega tenisa. Če že pišete o meni, je dejal, potem ne pišite, da sem bil ne vem kako kakovosten igralec, ampak raje o zanimivostih, ki jih bom povedal.

Mirko se je priključil kranjski namiznoteniški ekipi, v kateri so bili Tomc, Teran, Frelih in Marušič. Bili so državni prvaki, vendar se je Mirko že med aktivnim igranjem lotil treniranja skupine mlajših. Študiral je telesno kulturo, se specializiral na namizni in postal prvi tovrstni strokovnjak v državi. Našemuz vzveznemu kapetanu in trenerju namiznega tenisa Dušanu Osmanagiću so Mirka priporočili za pomočnika, pri njem je opravil obvezno študijsko prakso, od takrat dalje pa njuno sodelovanje ni bilo nikdar povsem prekinitveno.

Mirko je dal sedaj tudi trenerstvo slovo. Pred tem je bil marsikaj: do leta 1969 klubski trener skupaj z Vinkom Marušičem, v letih 1966-1976 pomočnik Osmanagića, potem do leta 1981 zvezni trener in kapetan državne ženske reprezentance, potem pa do leta 1985 strokovni sodelavec Namiznoteniške zveze Slovenije. Republiški namiznoteniški center je predvsem zaslug Mirka Janškovec.

J. Košnjek

ZAMERA ALI KAJ DRUGEGA

Ob mesecu požarne varnosti v Stari Fužini so imeli radovljiški gasilci veliko fešto. V goste so povabili tudi šolarje, ki so o gasilcih napisali najboljše spise. Z lipniške osnovne šole so bile objavljene tri deklice. Objavljeno jim je bilo, da jih bodo z gasilskim kombijem spotoma pobrali, naj kar počakajo v Kropi na križišču in v Podnartu na postaji. Deklice so čakale in debelo uro prezebrale, gasilcev pa od nikoder. Zdj se sprašujejo, če se z otroško odkritostjo gasilcem niso zamerile. V enem od spisov je namreč pisalo, da gre gasilcem bolj za gašenje žetje na gasilskih veselicah, kot za gašenje požarov.

Gasilci iz Radovljice, ste zanemarili ali pa se vam je tako mudilo na veselico, da ste na otroke preprosto pozabili?

RAZPIS

ZA FESTIVAL AKUSTIČNE GLASBE
— VEČER STRGANIH STRUN —

Pred časom smo marsikaj obljubili, del zapriseženega dneva izpolnjujemo. Pozornejši spremljevalci popularne gorenjske glasbene scene se boste morda še spomnili »Večera strganih strun«, ki je bil izveden pred dvema letoma, na katerem je nastopilo nekaj akustičnih sestavov in posameznikov z gostom, Janjem Kovarjem na čelu.

Prireditev je bila že takrat ocenjena za simpatično in delezna tihe želje, da bi postala tradicionalna. Lansko leto je bilo vse preveč finančnih težav, letos pa zavedščina, verjetno najbolj na veselje glasbenikov, ponovno oživlja.

Ob pomoči OK ZSMS Kranj v okviru akcije Teden mladih Kranj '88) in naše rubrike oziroma časopisa Gorenjski glas se do festiva dogodil v torek, 22. decembra 1987 v neposredni organizaciji Mladinskega kulturnega centra »Carnium«.

Za nastopajoče velja: Festival akustične glasbe — Večer strganih strun je odprte narave, prvenstveno namenjen še neafirmiranim posameznikom, duetom in skupinam s področja akustične glasbe ter nima tekmovalnega značaja. Prijave, ki naj vsebujejo vaše osnovne podatke (avtor glasbe, besedila, točen naslov) pošiljate skupaj s posnetki vsaj treh skladb (navadna kaset) do vključno 15. decembra 1987 na naslov: CARNIUM, p.p. 72, 64000 Kranj

Izbrani nastopajoči bodo o tem obveščeni pisno, organizator pa se obvezuje za povrnitev potnih stroškov in izplačilo dnevnice. Dodatne informacije lahko dobite na telefon: 064/33-432 (Dino Goj).

Tako, rokavica je vržena, sedaj čakamo na odziv! Vse preveč je namreč že poslušanja, kako mladi glasbeniki ne morejo nikjer nastopiti in vse premalo storjenega, da bi se le-to spremenilo...

Verjetno je povsem odveč podatek, da bomo festivalsko dogajanje budno spremljali tudi z očmi naše rubrike, vse skupaj posneli na videokaseto in tudi sicer pripravili propagandno dostojno dogodku.

P.S. Slikovni dokument je izpred dveh let — kantavtor Andrej Kokot!

PRIJAZEN NASMEH SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA, NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

BORIS JALOVEC

»Ne, še ni dovolj dobro.« kritizira sam sebe Boris Jalovec, pa čeprav — kar priznajmo mu — prav zaradi njegovega načina predstavljanja likovnih del, malo galerijo v Mestni hiši obišče med 17. in 19.30 uro najmanj sto ljudi vsak dan. Da jih privlači glasba, ki odmeva po trgu iz zvočnika? Mogoče vse skupaj sodi k novemu načinu likovne ponudbe, za katero so se letos odločili v kranjskem Likovnem društvu. Lani in prejšnja leta niso kranjski akademski slikarji in kiparji na tako imenovanih prodajnih razstavah prodali ničesar, natančneje eno ali dve deli.

Letos je vse drugače. Boris Jalovec je, kot se reče, vzel stvar v roke na svoj poseben način. Pojasnjuje slike, razlaga, primerja, nev-

siljivo spodbuja k ogledu, obisku in zakaj pa ne — tudi k nakupu.

Rezultat je že zdaj po nekaj tednih fantastičen — vsaj v primerjavi z bero prejšnjih razstav kranjskih likovnikov. Le-ti so morali prinesiti v galerijo tudi marsikatero novo delo, ker je bilo več del že prodanih. Je to dovolj, če je človek le malo prijazen z obiskovalci?

»Ne vem, če gre ravno za prijazen. Zame sta ti dve dobri uri v galeriji sprostitev, rad kaj povem ljudem o slikah. Posebno mladi radi pridejo, poslušajo kaj o slikarstvu, nekateri si kaj tudi zapisejo, saj v šoli tega niso »lišali«. Odrasli pa pridejo večkrat, postojte pred sliko, ki jim je všeč, pogledajo kako novost, ki je pred dnevi še ni bilo, poklepetajo nekaj minut in odidejo z mislijo, da bodo naslednji mesec kakšno sliko tudi zares kupili. Skratka kranjčani se počasi navajajo na prodajno galerijo, ki nam jo je začasno odstopil Gorenjski muzej.«

Boris Jalovec je v kratkem času dosegel to, kar verjetno likovniki sami še dolgo časa ne bi zmogli. S svojim načinom, živahnostjo, pa tudi podjetnostjo je zbudil zanimanje za prodajno galerijo. Pa še novih zamisli je poln; prav zdaj bodo začeli v galerijski izložbi predstavljati diapozitive — z utrinki iz slikarskih ateljejev. Na črte ima s predstavljanjem slik tudi na prostem, pa še kaj. Prav nič mu ni pretežko. Stvari, ki bi se nekemu zdele nemogoče — kot na primer oživiti prodajno galerijo — je izpeljal in to z nasmehom. Morda mu je to delo blizu tudi zaradi tega, ker sicer dopoldne dela le korak proč — v Kokri kot notranji inšpektor in informatore. L. M.

Male gorenjske vasi

Piše: D. Dolenc

Zabrekve

Sv. Mohor—le cervica in vrh hriba

Ampak takó me pa že dolgo ni nelo kot to pot: vse življenje sem bila prepričana, da se vasica, tistih nekaj hiš okrog Sv. Mohorja, tudi imenuje Sv. Mohor. A, ko sem tokrat pogledala na eno od prvih hišnih števil, preberem: Zabrekve. Zdj mi je jasno, zakaj v zemljepisnem leksikonu ni bilo Sv. Mohorja! Pri Čemažarjevih so mi povedali, da se je pred vojno vas imenovala Bezovnica. Le 5 hiš je štela: tri dve kmetiji, ki ležita tik pod vrhom Sv. Mohorja, Pogačarjeva in Dušovčeva, tri, Jožnkova, Zaznamova in Šoštarjeva, so pas že podrte. Po vojni pa so jih združili z nižje ležečimi Zabrekvami. Zdj Zabrekve štejejo 11 hiš, dve od njih pa sta prazni. Kar po vrsti jih naštejmo z selške strani: Habsjanova, Kajžarjeva, Frtnetova, Zanovna, Korosčeva, Hkavščova, Pavletova, Knapova, Mežnarjeva, Čemažarjeva in Dušovčeva. Frtnetova in Pavletova sta prazni, vsega pa vas šteje 54 duš. Natančno so prešteli Čemažarjevi otroci in stara mama. Ena obrt je v vasi, sicer pa so same kmetije, nobeden od gospodarjev ne hodi na šnit, od gospodinij pa le era, Dušovčeva

Milena. V Iskrvo v Zeleznike se vozi. Najbližja so Selca. Vsa vas je povezana le s selško dolino. Blizje je, 6 km je do Selc in tu imajo svojo krajevno skupnost, cerkev, bife, trgovino, šolo. Včasih so hodili na trg v Kranj, zdaj pa še to ne. Proti Čepuljam je še vedno ostala le peš pot. Traktorjska vleka je narejena z ene in druge strani, le za kakšne 10 minut hoje je vmes le malo širše steze. Že dolgo let je tega, kar se z lastnikom niso mogli zediniti, da bi šla po njegovem pot, pa je tako ostalo. Vaščanov, izgleda, to sploh ne moti. Navezali so se na selško dolino, na Škofjo Loko, čeprav bi bil seveda za marsikaj bližji Kranj.

Čemažarjeve sem v nedeljo popoldne dobila v hiši, za pečjo, Košnikovo gostilno so gledali. Televizija je v teh hribovskih krajih redno razvedrilo za staro in mlado. Ena najstarejših vaščank, Čemažarjeva mama Micka, 80 jih že ima, je prepričana, da so se včasih mladi lepše imeli. Se je že našla kakšna harmonika pa so plesali zdaj pri tej, zdaj pri oni hiši. Ti otroci imajo pa samo televizijo. Dvanajst otrok trenutno vozi Mohorček Mirko s svojim kombijem v štirirazredno šolo v Selca, dva od teh v malo šolo, starejše pa v Zeleznike.

En sam dan brez vojašine

Čemažarjeva mama, Micka Pogačnik, je sicer doma iz Mojstrane, ko ji je bilo pet let, so jo za svojo vzeli pri Čemažarjevih. Dobro pomni lepe in slabe čase. Navduhuje je bilo med zadnjo vojno. V štirih letih vojne samo en dan ni bilo nobenega k hiši, ne Nemca ne partizana. Sicer so se pa kar menjavali. Partizani so se po vsakem boju zatekali sem gor, Nemci so jih sledili. Kot prvi je že 1943. leta zagorel Dušovčev hlev, v zadnji hajki, 10. marca 1945 pa so Nemci požgali obe hiši tik pod vrhom Mohorja: Čemažarjevo in Dušovčevo. Čemažarjevi so bili celo leto

Dve najvišji kmetiji se stiskata tik pod vrhom in cervico Sv. Mohorja: Čemažarjeva in Dušovčeva. Zadjna leta sta z novimi zidavami povsem spremenili podobo nekdanje Bezovnice.

potem pri Zanolih. Dvakrat so jim prej Nemci že vso živino pobrali. Saj so ves čas grozili, da jim bodo požgali, a niso verjeli, da bodo res. Pa so. V letu dni so potem hišo obnovili. Skromno. Samo dve vreči cementa sta v vsej hiši! Nak, nobenega od tistih, ki so se vso vojno zatekali v njihovo hišo, ni bilo na pomoč. Vsak je imel po vojni s seboj toliko opraviti. Še dobro, da je lesa dovolj. Nekaj gospodarskih poslopij so že prizidali zadnja leta, stroji so dobili streho, zdaj bodo morali še hišo zunaj ometati, da bo toplejša in lepša.

Marsikaj je vas pridobila po vojni. Leta 1953 je elektrika posvetila v hišah, 25 let je že tega, kar so cestno uredili tako, da se z avtom pri-

948 m je visok Sv. Mohor, hribček, ki ga zaradi njegovega značilnega omelastega gozdiča in cervice na vrhu opazi že zdaleč. Sv. Mohor je priljubljena izletniška točka posebno za Stražišane in Kranjčane. — Foto: D. Dolenc

de do slednje hiše v vasi, okrog 1980. leta so napeljali vodovod, pred dvema letoma pa telefon. Ta je največ vreden, pravijo. Zdj so resnično povezani s svetom. Le cesto bi radi še asfaltirali. V krajevni skupnosti se sicer dogovarjajo, da naj bi jo prihodnje leto asfaltirali do nižje ležeče vasi Topolje, naslednje pa skozi Zabrekve.

Mlečni ješprenj

Z mamo se spet vrneva nazaj v nekdanje čase. Skromno so živeli, pripoveduje. Žganci, zelje, sok, ješprenj so peli. Ješprenj je bil do-

ber, ča je vanj stopil prašič. Toda največkrat ga ni bilo. Takrat je skuhaš ga v slani vodi, potem pa zaliješ z mlekom. Če je le imela kaj smetane, jo je pridala, da je bila jed malo bolj močna. Otroci in moški ga niso marali. Da si po ješprenju smrkav, so govorili. Včasih ni imela drugega za v lonec kot sladko repo. Če se je v njej kuhaj svinjski parkelj, niso godli, toda včasih ni bilo drugega kot lovorev list. Ampak, vseeno se je preživelo. Pet otrok je zredila, vsi se imajo dobro. Tudi njim na kmetiji ni nič slabega. Le divji prašiči jim hudo nagajajo.

Kaj želimo domovini za njen rojstni dan

Domovini želim, da bi bili vsi njeni otroci pravi prijatelji, ne glede na jezik in republiko. Kajti le otroci smo tisti, ki lahko stkemo prijateljske vezi med vsemi narodi v naši domovini in tudi drugje po svetu.

Urška Homan

Sem proti gradnji atomskih central, ker lahko povzročijo hudo nesrečo. Vse tovarne, ki onesnažujejo zrak, naj bi imeli čistilne naprave. Moje želje so tudi, da ne bi bilo brezposelnosti in bi bilo dobro delo pošteno plačano.

Boštjan Kalan

Velikokrat slišim, da imajo nekateri ljudje denarja komaj za najnujnejše, ali pa še to ne. Želim, da bi domovina postala močna in odločna, da bi delavci lahko imeli večje plače in bi kak dinar ostal tudi za obleko in igrače.

Katarina Strojan

Domovini želim, da bi imela otroke in starejše ljudi, ki bi znali ceniti in varovati lepote svoje dežele.

Mija Oter

Želim, da bi naši gozdovi postali bolj zdravi in bi ljudje preprečili nadaljnje umiranje gozdov.

Tomaž Langerholc

Želim si, da bi bil tovariš Tito še živ in bi še dolgo vodil našo domovino.

Marko Šmid

Domovini želim, da bi se čimprej izvlekla iz gospodarske krize, da ne bi bilo stavk, da ne bi prišlo do vojne.

Nika Čuš

Domovino imam zelo rad, zato nočem, da bi bila še naprej v takšni krizi kot sedaj. Želel bi, da bi nam druge države zopet zaupale. Hrepenim po miru in prijateljstvu med ljudmi.

Gašper Demšar

Moja največja želja je, da ne bi bilo v Jugoslaviji več vojne in bi bil mir med jugoslovanskimi narodi.

Riko Žužek

Odprte strani

Urednikova beseda

Današnje praznične **Odprte strani** smo odprli Slavku Zalokarju. Z njim se je pogovarjala Marija Volčjak o usodi tekstilne industrije v Kranju, Agrokomeru in banki. Jože Košnjek je zapisal, kaj so o ustavnih spremembah rekli na Gorjupovih dnevih, Mato Gostiša objavlja svoje ugovore proti brezglavemu uklinjanju tozdov. Helena Jelovčanova se je pogovarjala z Edom Resmanom o položaju družbenih dejavnosti, pisala sta nam Edo Torkar in Ivo Antič. Spomnili smo se tudi bližajočega se praznika in objavljamo pisanje Louisa Adamiča o uveljavljanju nove Jugoslavije v svetu. Želimo, da bi vas priloga zaposlila vsaj za uro ali dve in veseli bomo, če vas bo objavljena beseda spodbudila k razmišljanju in še bolj, če boste o tem pisali.

Leopoldina Bogataj

Slavko Zalokar

Marija Volčjak

Vedno znova ZIS sodi, da ima najbolj prav, podeli karte, če ni vse po njegovem okusu, jih jemlje nazaj

Jože Košnjek

Ustavna kriza: v Jugoslaviji doslej neznana, vendar možna

Mato Gostiša:

So res vsi ugovori zoper vsesplošno uklinjanje tozdov samo še politična ropotija?

Edo Torkar

Izpoved jeseniškega kulturtregerja

Helena Jelovčan

Velja na dan 24. novembra, ob 9. uri

Ivo Antič

Bes besed in pes pesmi

Louis Adamič: BOJ ZA UVELJAVITEV NOVE JUGOSLAVIJE

»Med mlinskimi kamni Foreign Officea, State Departmenta, Vatikana in nazadnje še Kranja«

Louis Adamič, znameniti ameriški pisatelj slovenskega rodu, je imel neprecenljive zasluge, da se je med II. svetovno vojno počasi in mukoma vztrajno širil po zahodnem svetu prava resnica o narodnoosvobodilni vojni v Jugoslaviji in vlogi maršala Tita v njej. Po vojni je Adamič kot bojevit pisatelj posegel tudi v »hladno vojno«. Obiskal je Jugoslavijo in po nekaj izčrpnih pogovorih s Titom in njegovimi sodelavci ponovno zastavil pero za obrambo Titove poti v socializem in mirno sodelovanje med narodi. Napisal je knjigo »Orel in kornine«, iz katere objavljamo nekoliko skrajšan odlomek pisma ameriški prijatelju.

Iz malo predelanega pisma prijatelju v Kaliforniji:
Tržič, Slovenija, 4. - 7. februarja 1949

No, Ben, zdaj sem v Jugoslaviji že tri tedne. Prvih osem dni je bilo nabitih z vtisi in napornih. Ta dežela je tako živa, da te izčrpa, mene je že. Hotel sem jo popihati v Italijo, da bi si oddahnil, ampak tukajšnji ljudje so me prepričali naj ostanem.

Ko sem iz Beograda prišel v Slovenijo, me je nad vse zanimal Tivo. Vprašal sem, kakšen človek je, dva pisatelj, s katerima sem se seznanil v letih 1932 - 1933 in o katerih sem mislil, da sta bržkone zbrala nič koliko nadobnosti o njem - eden od njih je bil Josip Vidmar, ki je leta 1943 predlagal, naj Tita postavijo za maršala Jugoslavije, in je zdaj njegov prijatelj. Čudno je bilo, da so ju moja vprašanja preseñetila in spravila v zadrego. Nista mi mogla povedati ničesar konkretnega, posebnega ali zanimivega. Nikjer nisem našel življenjepisa gradiva, ki bi ga bilo vredno brati. Niheče se ni domislil, da bi ga bilo treba zbrati. Doma ga očitno ne potrebujejo, zunaj dežele pa zelo neradi objavljajo dejstva o Titu in drugih voditeljih.

Eden izmed razlogov, zakaj jim ni do tega, da bi spravljali v javnost podatke o Titu, da bi brskali po začetku njegove poti, razčlenjevali njegove vrline in pomankljivosti in primerjali njegove dobre lastnosti z njegovimi slabimi, je ta, da komunisti ne verjamejo v pomembnost posa-

meznih voditeljev; torej je Tito enakovreden kakemu egiptovskemu kralju, ki je tudi bog, in Mesiji, vendar z neko zelo pomenljivo razliko, da namreč ni oddaljen od ljudi, temveč se z njimi soznatči.

To pa je mogoče pojasniti tudi tako, da je med revolucijo, ki se je pričela leta 1942 - in še zmerom vlada v Jugoslaviji, celo s pospeškom - bila konspiracija tako dolgo teoretična in praktična nužnost, da se tega še zmerom niso odvadili. Raziskujočih ali radovednih vprašanj o Titu in drugih vrhovnih voditeljih niheče ne postavlja, kar je z ameriškega gledišča, zlasti če si slučajno pisatelj, nekaj prav vzne-mirjajočega. V Združenih državah so ljudje hlatali po osebnih, zaupnih nadobnostih o Franklinu Rooseveltu, ni pa bilo velikega javnega zanimanja za njegova resnična gibala. V Jugoslaviji velja čisto nasprotno. Tito? Tukaj je - zakaj vprašati, kako je prišel in kako je ubral svojo pot in kaj mu ugaja za svojtrk in kakšen oče je svojemu sinčku? Popolnoma v redu je, ne?

Stavki, kot je ta: »prihaja iz ljudstva«, imajo tukaj svoj natančno opredeljen pomen, toda večidel v subjektivnem obsegu, veljavnem samo za to deželo. Sodim, da velja to tako za voditelje kot za preproste ljudi. Ni jim jasno, da na Zahodu le redkokd ve,

kaj pomeni to, da nekdo »prihaja iz ljudstva«.

Čeprav tvegam, da te bom še bolj zmedel, ti povem, da je Tito hkrati človek in simbol za »vse«, abstrakcije »vsega«, kar je bilo, in še bo v Jugoslaviji. Kje se neha simbol in kje se pričene človek, ali obratno, je težko povedati. Tito je vir prihodnosti. Videti njega ali njegovo sliko ali sploh vedeti, da je tukaj, navdaja veliko število ljudi (ne vseh) s čudnim začudenjem. To jih navdaja s čustvom, da so del nečesa; ne samo zato, ker je »on nekdo, torej sem tudi jaz nekdo«, kar sestavlja njegovo osebnost, in to tudi vedo.

Tito ne ve veliko o Združenih državah, zanimajo pa ga zelo, kakor tudi vse drugo, ameriška tehnologija in napredne sile v ameriškem življenju. Kot marksisti so nešteto stvari analizirali tako, kakor se, po moji sodbi, ne ujema zmeraj z resničnostjo. Vendar niso dlakocepili glede mnogih točk, ki sem jih poskušal pribiti: ena teh je bila, da je marksizem preveliko poenostaviljenje. Seveda so se strinjali, ko sem dejal, da je ameriški družbeno gospodarski sistem s svojimi čudesi, s svojo dinamikom in problemi, ki se brez konca in kraja kar kopičijo drug vrh drugega, ekspanzionističen, ali po marksističnem učbeniku imperialističen; da je tudi »hladna vojna« takšna ekspanzionistična čarovniška ukana, ki jo morajo uporabiti zdaj ali pozneje, in da bi, če bi izbruhnil mir, ameriško gospodarstvo zdrknilo v takšen prepad, da bi se vsa podoba sveta spremenila v slap, ki drvi skozi sotesko... Nečesa jugoslovanski voditelji niso mogli razumeti - da delavske organizacije v Združenih državah podpirajo politiko hladne vojne. Bojim se, da jim tega nisem pojasnil posebno zadovoljivo. Obnoviti pogovor, med katerim je enajst moč dalo duška svojim mislim in čustvom (kakor med kosilom pri Titu), je precej zah-

tevena naloga. Jedro njihovega mišljenja se je izražalo v misli, da je prihodnost razpeta med »zahodni kapitalizem« in »vzhodni komunizem«, ki vsak od njih deluje pod geslom, da mora zadržati drugega, čeprav imata več skupnega, kakor navadno domnevamo, ne glede na to pa je verjetno, da bosta trčila drug v drugega in povzročila svetovno katastrofo. Kdaj? Ne še takoj, misli Tito, morda še mnogo let ne - razen po naključju, sicer pa šele tedaj, ko bodo velike sile tehnično pripravljene z novim orožjem in »nasprotnim« orožjem. Po Titovi sodbi »naslednja vojna« ni neogibna. Narodi sveta si je ne želijo. Siti so vojne in hočejo imeti možnost, da svoje življenje preživijo v miru. Tako so svetovne množice v revolucionarnem kipenju in so polne protislovne dinamike, zaradi katere morajo po besedah Karla Marxa in Bernarda Barucha prej ali slej povzročiti eksplozijo. Ko sem poslušal Tita in druge voditelje in jih gledal, sem čutil, da se ne morejo odpovedati svojemu osrednjemu cilju: graditi socializem. To je videti idealistično. Pravijo, da je tudi praktično - edina praktična politika.

Vendar ne bi mogel reči, da se mi zdijo kristalno jasni ali nadvse natančni, kadar opredeljujejo svoj cilj. Nasprotno. Medtem ko smo se pogovarjali, je fraza »graditi socializem« ob najmanjši provokaciji planila iz tega ali drugega. Za začetek pomeni zanje socializem industrializacijo in elektrifikacijo, tako da bi Jugoslovani mogli postati gospodarji lastne dežele: to je videti logično v zelo preprostem smislu. Vendar se mi zdi, da je le malo razumske logike v načinu, kako se razvijajo ali ne razvijajo razmere. Najbolj jasno vidim prvobitno težnjo k izboljšanju usode ljudi: precejšnje število nekdanjih revežev je že zdaj veliko na boljšem, medtem ko je relativno majhno število nekdanjih bogatašev na slabšem. Jugoslavija ni nikdar imela številnega meščanskega razreda; ker torej nima kapitala, se lahko industrializira samo z revolucijo, v socializmu, s kolektivnim delom, in tako, če vlada prevzame vse naravno bogastvo dežel, osnuje načrt, izuči kadre tehnikov, organizira sedanjo generacijo v delovne brigade, v delovne sku-

pine udarnikov in navdusi mladino, da bo delala veliko več, kakor so kdaj poprej delali ljudje. Po svojem notranjem bistvu in široko zasnovanih nagibih je industrializacija Nove Jugoslavije v socializmu prvobitno protiimperialistična - nadaljujoča se akcija, ki se opira na svoje naravno bogastvo, zavračajoč sunke in pritiske velikih sil, ki jih narokujeta pohlep in preplah. Javna in zasebna čustva in misli in odnosi, ki so v zvezi s to akcijo, utripajo od obetov - ne za vsakogar, vendar za veliko število ljudi, ne za jutrišnji dan, temveč za obdobje, ki bo nastopilo šele čez mnogo let. Mnogi ljudje, ki so udeleženi pri tem, so našli sami sebi ali vsaj to mislijo, kar je trenutno že zelo veliko - dovolj. Ljudje čutijo, da so zaposleni z nečim, kar je vredno delati, da delujejo za veliko stvar. Ne živijo udobno ali sproščeno, še daleč ne. Življenje je trdo, delo utrujajoče; »težnja za srečo«, ki ji sledi nešteto posameznikov v Ameriki, je tukaj neznan šport. Toda nekateri Jugoslovani, morda večina mladine, dojemajo obrise okvira, ki bo nekoč obkrožal novo sliko. V tej sliki bodo vsi delovni ljudje, vsi proizvajalci imeli svoj prostor kot posamezniki in kot člani družbe in možnosti za celovito smotrno življenje ter ustvarjalno svobodo.

To so kaj velike besede, vem, vendar mislim, da zajemajo jugoslovanski pogled na prihodnost (če izvenzemamo »naslednjo vojno«). In mislim, da tudi izražajo upe ljudi na Kitajskem, v vsej Aziji in morda v vsej Afriki in v velikem delu Latinske Amerike in v različnih oblikah in stopnjah v ZDA in SZ. Tako »zahodni« tisk kot kominformaska propaganda sta označila Tita kot domišljjavega megalomana. Res je ponosen, morda še preveč očitno. Toda to je morda le blesek na površju. Še daleč ga ne opiše. Zelo mnogostranski je. Kar zadeva njegov oseben čar, ga ima toliko, da bi lahko sklatil z njim ptiče z dreves, kadar ga vsega uporabi. Tito ni diktator v smislu, v kakršnem uporablja to ameriški tisk, in ne diktator tistega kova, kakor domnevamo, da je Stalin; ali diktator latiniskoameriške vrste. Njegova narava ni tako ustvarjena, razen če se korenito ne motim in če vse, kar sem doslej videl in slišal, kratko malo ne drži.

Med dolgim razgovorom pri kosilu je enkrat s precej kislim izrazom poslušal moj nerodni pokus, da bi ga podražil, češ da je diktator, nato se je nenadoma nasmehnil in rekel: »Rad bi videl človeka, ki bi poskušal biti v tej deželi diktator in bi mogel upati, da bo dolgo živel.«

Možje okrog Tita? Prevallili so težko pot z njim, z revolucijo, skozi mučilnice in ječe stare Jugoslavije in v štiri letnem vojaškem spopadu, ki si ga Amerika in zahodna Evropa in večina drugega sveta le težko predstavljajo. Medtem ko sem petero teh ljudi opazoval v isti sobi z njim, sem čutil, da bi nosili v sebi, če bi se mu zgodilo karkoli, Tita še nadalje kot simbol. Toda vsekakor bi nobeden izmed njih brez njega veliko ne pomenil, pa tudi on bi brez njih ne bil tisti »Tito«, kakršen je, če bi to sploh bil.

Pogovarjal sem se s svojim petindvajsetletnim nečakom Tinetom, ki mi je dejal, da je doživel največji trenutek v svojem življenju pred kakim letom, ko so ga, približno pet mesecev pred izbruhom kominforma, sprejeli za polnovrednega člana Komunistične partije Slovenije. osemnajst mesecev je bil kandidat. Obraz mu je nenadoma zažarel (in fant ni lahkoveren romantik) in izrazil neomajno prepričanje, da bi, če bi ne bilo Tita in koncepta in razvoja, ki ga poseblja Tito, tudi ne bilo Jugoslavije in ljudske republike Slovenije - morda bi sploh ne bilo Slovenec, kakaj Hitler jih je hotel iztrebiti tako korenito, kot je skoraj iztrebil evropske Žide.

Da bi docela podprl to prepričanje, bi moral napisati celo knjigo (za katero se bojim, da bi je noben ameriški založnik pri zdravi pameti ne hotel izdati, dokler traja sedanja histerija). Naj ti samo povem, da ima Tine prav. Ob različnih časih je bilo nešteto poskusov, da bi oslabili Jugoslavijo, da bi jo pustili izkrovati ali da bi jo uničili za zmerom ali da bi jo prepričali njeno obnove - večkrat so to hkrati poskušali razni dejavniki - ne samo os in njeni srbski, hrvaški in slovenski hlapi, temveč tudi klike v Foreign Officeu in State Departmentu, Vatikani in zdaj nazadnje, kakor vidim, še Kremeľ. Kot generalni sekretar domoljubne in načelne KPJ je Tito vse te poskuse preprečil.

SLAVKO ZALOKAR

MARIJA VOLČJAK

Vedno znova zis sodi, da ima najbolj prav, podeli karte, če ni vse po njegovem okusu, jih jemlje nazaj

S Slavkom Zalokarjem sva se pogovarjala 13. novembra, do objave je torej minilo natančno štirinajst dni. Čeprav pri nas dogodki kar prehitujejo drugega, pogovor ni izgubil aktualnosti, še več, bistveni problemi ostajajo, kar govori o tem, kako entropična družba smo, koliko energije izgubimo po nepotrebnem.

»Sveto Kobal vas je izzval in zavezal h konkretnosti?«

»Teško je konkretizirati vse, kar je povedal, vprašanja ste mu postavili široko, z zgodovinsko razsežnostjo. Načelne usmeritve pri nas v praksi pogosto občutimo povsem drugače, kot so bile zastavljene, dostikrat zaradi nedodelanosti in nekonsistentnosti sistema, pogosto zaradi naglice in časovne stiske v pripravi, razpravi in sprejemanju konkretnih ukrepov, velikokrat zaradi kompromisov in iskanja ravnotežja, kar žal vnašamo tudi na področje tekoče ekonomske politike. Vse bolj problematičen postaja učinkovit, hiter in odgovoren konsenz, položen bi moral biti na bolj osmišljeno dolgoročno strategijo gospodarskega in družbenega razvoja kot resnično obvezujoč temelj za tekoče ukrepanje in usmerjanje pogovorov gospodarjenja. Vsi, od odzvod do federacije, to dolgoročnost vse bolj pogrešamo.«

»Ker zanjo ni konsenza?«

»Pojdimo nazaj, v leto 1965. Velika, obsežna reforma, toda že čez dve leti smo jo začeli najedati, jo najedli in pojedli. nato smo šli v mini reformo, neprestano smo pisali reforme in programe, tudi zdaj, komajda smo sprejeli dolgoročni stabilizacijski program, že delamo novega. Zakaj? Ker vsebinsko in strokovno niso dobri ali ker vsakdo vztraja na svojih stališčih? Poglejte, od krajevnih skupnosti in delovne organizacije do občine, republike in federacije, pa v političnih organizacijah in gospodarski zbornici so razprave vsebinsko skorajda enake. Jasno bi morali reči, kaj kdo v tej družbi dela,

definitivno in odgovorno.«

»Danes v zvezni skupščini sprejemajo protinflacijski program, petek je, pa še trinajsti povrhu, če je človek vraževeren, bo dejal, da je to nesrečni dan?«

»Kaj bodo delegati sprejeli, se ta trenutek ne ve, več je odprtega kot zaprtega, prav gotovo pa bo sledila cela vrsta ukrepov. Človek samo upa, da bodo vsebovali motiv, ne pa direktive, za katere se je že dostikrat izkazalo, da niso učinkovite. Dokler ni motiva, tudi rezultata ni.«

»Vrniva se k iztočnici pogovora s Kobalom, k Agrokomercu. Mislim, da vas je predlagal predvsem zato, da poveste, kaj se dogaja v Ljubljanski banki?«

»Doslej je bilo že z boljimi kvalifikacijami in z boljimi ocenami povedano, kaj ta afero pomeni. Rekel bi le to, da je odraz naše splošne organiziranosti. Fronta meničnega poslovanja se je zelo razširila, postalo je skorajda pretežni del poslovanja, nihče pa se ni vprašal, če imamo vgrajene vse obrambne mehanizme, da bi se antene pravočasno dvignile. Vsakdo je računil, da je zadaj še narodna banka, služba družbenega knjigovodstva, ki nas tako ali tako temeljito spremlja pri vseh poslovnih dogodkih. Toda, očito je bilo moč najti vmesno pot, ki je uspešno obšla vse kontrolne mehanizme. O odločitvah posameznih bank, gospodarske, celjske in koprške, ki so bile v Sloveniji najbolj vpletene, ne morem govoriti, v združeni banki, kjer predsedujem zboru banke, sem seveda tudi daleč od tega, da bi vplival na poslovne odločitve. Sicer pa vemo, kaj je zdru-

žena banka storila, celjski banki je avalvirala nekaj menic. Poslovni odbor združene banke neposrednega vpliva in odločanja za takšen ali drugačen plasma menic ni imel. Toda, kakorkoli zdaj ljudje v bankah govorijo, da so bili oropani, da je bila to kraja, diverzija, rušenje sistema, vseh norm, pravnih, poslovnih do etičnih, vendarle mislim, da so prezrli osnovno poslovno pravilo - previdnost in odgovornost za takšno ali drugačno poslovno odločitev.«

»Toda Rotarjev odstop na zboru združene banke ni bil sprejet?«

»Mislim, da z njegovim odstopom problem ne bi bil razrešen. Pustil bom ob strani, kaj bi to za Ljubljansko banko pomenilo doma, kaj v tujini. Tam tako ali tako poznajo samo dve stvari, ali delaš v skladu z zakonskimi, poslovnimi in drugimi normami ali ne, če ne, si kriminalc in moraš iti. Kriminalnih dejanj niso naredili, edino, kar so storili, je to, da so izgubili kompas pri pozornosti, kolikor so zanj sploh imeli možnosti. V Ljubljansko banko je združenih 23 temeljnih bank, od tega 12 v Sloveniji. Kakšne so pri nas združive, najsi bodo sozdi ali druge oblike, vemo, zelo je izražena avtonomnost, pravice in odgovornosti na tej ravni, zelo restriktivni pa smo do prednosti in enotnosti na višjih stopnjah organiziranosti. Če je to združena banka, bi morali marsikaj potegniti skupaj, za kar pa doslej primerne razporeditve ni bilo. Letos smo sprejeli nov sporazum, po katerem ima združena banka večje pristojnosti pri planiranju, poslovni politiki, notranji kontroli, in-

formacijskem sistemu, poenostavitvi tehnologije dela, itd. Vsega seveda ni moč uveljaviti čez noč, vsaka stvar potrebuje svoj čas, posebno če zadeva ves jugoslovanski prostor.«

»Dvome je zbudila tudi reakcija republiškega izvršnega sveta, ki je zahteval ponovno preverjanje odgovornosti.«

»Interpretacij je veliko, mislim pa, da je bistveno, da probleme, ki so se z Agrokomercem pojavili, hitro razrešimo. Na zboru banke smo se odločili, naj ta ekipa ostane, naj odstrani motnje znotraj združene banke, motnje, ki so preprečevale večjo enotnost, možnost in učinkovitost posegov, ko bodo poverjene naloge opravljene, potem pa naj zbor naredi obračun in oceni vse oblike odgovornosti. Zanimivo je, da se je zbor dokaj soglasno izrekel proti Rotarjevemu odstopu, 103 delegati so bili proti, le sedem jih je bilo za odstop. V javnosti, tudi v časopisih, se je postavilo vprašanje, kako se je to moglo zgoditi, kakšen pa je ta zbor, kakšen je izvršilni, kakšni nadzorni odbor, so le priveski bančnih strokovnih služb. Trdim, da niso nikakršen glasovalni stroj, da so kot delegati združene dela, ustavnosteljske banke, to odgovorni, kvalificirani ljudje. Nenehno pa se seveda zastavlja vprašanje, v kolikšni meri so naše banke sploh poslovne banke. Tako kot vsak samoupravni organ pri nas, tudi zbor banke mora pritrčiti stvarem, ki jih je nekdo že odredil. Tudi na zboru banke pride poslovnih odbor in pravi, tole je pa narodna banka takole odredila, tole pa zvezni izvršni svet takole, tole pa v republiki takole... Tedaj se zastavi vprašanje, dvigniti roko in spustiti glavo ali ne.«

»Toda ali si ni Ljubljanska banka zvezla roke pri teranju odgovornosti drugo, navsezadnje so odstopi pri nas že vsakdanost?«

»Pri vsakem problemu navadno mislimo, da je najučinkovitejši hitri rez, toda včasih problema ne razreši. Odstop neke stvari premakne, drugje ne, najsilabše je, če predstavlja beg od uresničitve nalog. V javnosti pa seveda vsak odstop lepo zveni, posebno če nanje nismo bili navajeni. Ni bilo tako preprosto, nismo zaradi neke notranje ljubezni rekli, Rotar naj ostane, to je bila trezna ocena, naložene so bile naloge, da preprečimo, kar lahko, da se kaj takšnega ne ponovi. Temu pa bi morala biti seveda prirejena še cela vrsta državnih in drugih ukrepov.«

»Pojdiva še v gospodarsko zbornico, kjer ste dejavni že nekaj let, zdaj ste predsednik izvršilnega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije. Dobro torej poznate boj gospodarstva z državo?«

»Predvsem lani je zbornica začela intenzivneje oblikovati stališča do ukrepov tekoče gospodarske politike, najbolj izrazito do devizne zakonodaje, sprejela pa tudi svoj pogled na gospodarsko politiko za prihodnje leto, ki je bil pravčasno posredovan načrtovalcem. Rad bi rekel predvsem to, da v zbornici ne prihaja

tako do izraza teritorialna pripadnost, temveč branžna. Ni tako pomembno, od kod kdo prihaja, temveč kakšne probleme ima v delovni organizaciji ali branži. Zato smo bili tudi dokaj hitro enotni glede devizne zakonodaje, kakor tudi v mnogih drugih elementih ekonomske politike, ki zadevajo tržno, odprto, izvozno usmerjeno gospodarstvo.«

»Ilustrativna je zgodba, ki ste jo nedolgo tega povedali na širšem sestanku v Kranju, kako je predsednik Mikulič na seji izvršilnega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije govoril nekaj, nekak povsem drugega pa je zis še isti dan sprejel, ne spominim se dobro, za kakšno vsebino je šlo, sicer pa, bistven je način?«

»Zis praktikira, da občasno predsednik, podpredsednik ali član pridejo v zbornico, da se medsebojno informiramo, kakor pravijo. Vselej pravijo, da so jim takšni pogovori zelo dragoceni, zelo prijetni, ugotavljajo, da enako ocenjujejo probleme, itd. Zato pa so pri izvedbi pota drugačna, tam ni več enotnosti. Mislim, da je vse preveč naravnano le na medsebojno informiranje. Predlagatelj bi moral bolj upoštevati stališča gospodarstva. Ni res, ne more biti res, da imamo, mi, ki prihajamo iz gospodarstva, neke svoje, parcialne interese, mislim, da so to najbolj avtentično izraženi interesi celotnega gospodarstva.«

»Ki bi bili lahko kohezivna sila v Jugoslaviji?«

»Poglejte, zelo intenzivno smo se opredeljavali do vsebine protinflacijskega programa, naša stališča so bila posnetek razprav v republiških in pokrajinskih zbornicah ter splošnih združenjih, se pravi integracija stvarno postavljenih zahtev, pričakovanj in predvidevanj gospodarstva, kaj lahko takšna ali drugačna usmeritev pomeni. Logično

ustave pa ruši vsakdo, ki meni, da bi postopek spreminjanja zamrzili ali ga prenesli v mirnejše obdobje, in kdor skuša to vzdušje izkoristiti za rušenje temeljev SFRJ.

Dr. Aleksander Fira, predsednik

ustavnega sodišča SFRJ in član

zvezne ustavne komisije trdi:

»Govorimo o depolitizaciji ustavne razprave. Jaz bi rekel, da je problem škodljiva politizacija. Normalen dialog je nujen, vendar se ustavne teme ne smejo spreminjati v konfrontacije, ki onemogočajo pogovor. Če se konfrontacijam že ne moremo izogniti, jih vsaj spravimo v normalen civilizacijski okvir, v katerem bo mogoč dogovor. S tega stališča je treba v razpravi tenkočutno ocenjevati, kaj se predlaga in kaj se zavrača. Trdim: če nam sedanja dopolnila ne bodo zagotovila vsaj malo daljšega obdobja brez sprememb ustave, potem pravi cilj sedanjih sprememb ne bo dosežen. Za našo ustavo je značilna kazoistika, ki je način normiranja, vezan na dan splet razmer. Čim se eden od elementov menja, sistem ne deluje. Kazoistika pa je škodljiva tudi zaradi medsebojnega nezaupanja faktorjev, ki oblikujejo politiko družbe. Vendar se zavajamo: vedno je lažje popraviati preteklost kot načrtovati prihodnost.«

Ustavna kriza usluga

političnim obračunom

V zveznem zboru zvezne skupščine, ko bo ta predvidoma sredi decembra sprejel osnutek predlogov dopolnil ustave in jih dal v javno razpravo, je po ustavi še možno preglasovanje. Vendar je izjemno nevarno, saj se je bolje uskladiti prej, kot pa čakati na razpravo in pregovarjanje pred dokončnim sprejemom. Čimprejše soglasje ni kaprica Slovencev, da bi uveljavili svoje poglede, temveč prizadevanje, da se izognemo ustavni krizi. Za eno leto bi se morala ustava razprava prekiniti in zato je do-

volj glasovanje proti predlogu spremembe ustave samo v eni od skupščin republike ali pokrajine. Za sprejem ustave je namreč potrebno soglasje v vsaki skupščini republike in pokrajine. Slovenija predlaga, da bi se izrekli o vsakem dopolnilu ustave posebej in bi za nesprejemljive rešitve našli druge. Kakorkoli že bo, je pojem ustavne krize za Jugoslavijo nov, nepoznan.

»Da bi se ji izognili, bi morali že pri osnutku sprememb doseči čim višjo stopnjo soglasja,« navojuje dr. Lojze Ud, zvezni sekretar za pravosodje in član zveznega izvršnega sveta. »Sednarij takšne krize bi bil po mojem mnenju takle: če ne bodo upoštevani naši predlogi o osnutku sprememb in tudi kasneje v predlogu ne bo Slovenija ne bi dala soglasja in za leto dni bi bila razprava odložena. Seveda bi se potem začela politične obtožbe. Dejali bi, da so Slovenci blokiral sprejetje ustave, da sedaj ne moremo sprejeti niti tistega, kar je najmanj no. Slovenci pa bi rekli, da so mi to vnaprej opozarjali. To je prost scenarij naše ustavne krize, povzročen v Sloveniji.«

»Vse dosedanje spremembe jugoslovanske ustave so bile posledica bolj ali manj globoke krize v preobrazbi Jugoslavije. Prava ustava je pomenila dokončen poraz opozicije, ustavni zakon leta 1953 smo sprejeli po sporu z informburojem, po usmeritvi samoupravljanju, ustava leta 1963 je bila sprejeta kot posledica trdživosti vladavine državne partije, kasnejši ustavni posegi pa so bili posledica kontravolucije na Hrvaškem, liberalizacije v Srbiji in cestne afere v Sloveniji. Sedanje spremembe ustave pa ne smejo biti posledice krize, ampak element izhoda iz krize. Zato bi se jaz bal prave ustavne krize. Zame je prava ustavna kriza samo normativni izraz takšne politične konfrontacije, kjer je onemogočen dogovor o rešitvah, ugotavlja dr. Fira. »Tudi nesoglasja pri spremem-

Zgovornosti in molk

Makedonski časnikar je dr. Cirila Ribičiča na Gorjupovih dnevih v Novi Gorici vprašal, zakaj smo v Sloveniji tako glasni v predlogih za spremembo ustave, zakaj imamo toliko svojih stališč, v njegovi republiki pa so preveč tiho. Dr. Ribičič mu je svetoval, da mora to pač vprašati v Skopju...

JOŽE KOŠNJEK:

Bo odločanje o ustavnih spremembah združilo ali razdvojilo Jugoslavijo

Ustavna kriza: v Jugoslaviji doslej neznan, vendar možna

Imamo najdaljšo ustavo na svetu, zato pa tudi skoraj najbolj zamotan postopek spreminjanja. Po drugi svetovni vojni smo prvi v Evropi sprejeli novo ustavo in jo kasneje tudi pridno dopolnjevali in spreminjali. Navadno so bile spremembe ustave posledice političnih in gospodarskih pretresov in spopadov v državi. Tokrat pa ustavo spreminjamo zato, da bi lažje našli izhod iz krize.

Zakaj v Sloveniji tako zavzeto, da ne rečem, prizadeto razpravljamo o spremembah ustave. Zakaj gremo v tako širino, zakaj smo prav v tem primeru priča izjemne uglašenosti med političnim in gospodarskim vrhom republike in ljudstvom. Predvsem zaradi tega, ker v tej razpravi vidimo priložnost za utrditev svojega samostojnega in tudi za Jugoslavijo odgovornega položaja ter za uveljavitev načel sodobnega in k razvoju odprtega socializma, kjer bo dihala ustvarjalnost posameznika, skupine, organizacije, povezana s svetom, brez kakršnih koli pritiskov ali omejevanj, bodisi s strani politike ali centralne države. Za ustavne spremembe, zasnovane na samoupravem socializmu in drugih temeljnih zdanjih Jugoslavije, smo zagreti tudi zaradi tega, ker je tudi to priložnost za uveljavitev demokratično dosežene soglasja na osnovi medsebojne strpnosti, razumevanja in argumentov. Pri sprejemanju deviznega zakona in protinflacijskega programa so bila ta načela zavržena in uporabljena je bila metoda preglasovanja. Slovenska stališča so bila obkrat preglasovana. Metoda preglasovanja je celo obveljala pri zaviranju slovenskih predlogov k os-

Mar res le kozmetika

V naši ustavi kar mrgoli raznih ideoloških form, zato je težje kaj bistvenega spreminjati in gre zato tudi za bolj nujne kozmetične spremembe. To trdijo zlasti zagovorniki radikalnih ustavnih sprememb, je na srečanju slovenskih novinarjev v Novi Gorici dejal dr. Lojze Ud. Ustavo naj bi spremenili v nekaj deset členih in s tem se vsebina res bistveno ne more spremeniti. Drži pa tudi to: dokler bo želela država vsako stvar regulirati, toliko časa ne smemo upati na manj normativizma. Premalo govorimo o amandmajih, ki opredeljujejo sovlaganja. Sedanja ureditev ne omogoča trajnih odnosov in trajnega vpliva sovlagateljev. Predvsem je omejena pravica vlagatelja po vrnitvi sredstev.

nutku spremembe ustave! Slovenija se upravičeno bori zoper uporabe glasovanja in preglasovanja v postopku sprejemanja dopolnitev ustave. Če soglasje ni možno, je treba oblikovati nove predloge, predvsem pa javnost in delegate v zveznem zboru objektivno in vsestransko seznanjati s predlogi, ki niso dobili soglasja, in novimi predlogi. Zanimanje javnosti dela, zanikanje potrebnosti soglasja in vztrajanja na preglasovanju (tudi tam, kjer je sicer ustavno možno) je izjemno politično škodljivo ter za državo nevarno. Posledica je lahko za Jugoslavijo nekaj novega - ustavna kriza!

Preglasovanje ni orodje učinkovitosti

»Teza o preglasovanju je zelo

nevarna in samo navidezno učinkovita,« je slovenskim novinarjem v Novi Gorici dejal dr. Ciril Ribičič, član slovenske in tudi zvezne komisije za ustavna vprašanja. »V ustavni komisiji smo imeli polemike, saj je mogoče v nekaterih primerih skladno s poslovniški odločati s preglasovanjem, vendar to ni politično modro, ker vodi v zaostrovanje in politizacije, ne pa v produktivni izhod, če je le-ta sprejem čim koristnejši in čim boljših ustavnih sprememb z visoko stopnjo soglasja jugoslovanske javnosti, delegatov v zveznem zboru in v vseh republiških in pokrajinskih skupščinah. Računati je treba, da v predhodni fazi popolnega soglasja ne bo. Vendar pa je treba voditi postopke tako, da pa bodo dale k osnutku

predlogov ustavnih dopolnitev soglasje vse republiške in pokrajinske skupščine. To je za Slovenijo zelo občutljivo vprašanje, ker je dala republiška ustavna komisija ob široki podpori ljudi zelo bistvene pripombe in zelo ostro obsodila nekatere predlagane formulacije ustavnih sprememb. Trdimo se, da bi pripravili čim bolj uskajen osnutek ustavnih amandmajev, da bo razprava peljala k produktivnemu izhodu in preprečila nadaljnje polarizacije. V Sloveniji smo aktivni: edini v državi smo sklicali konferenco delegacij samoupravnih organizacij in skupnosti, podana je bila informacija članom centralnega komiteja ZKS, predsedstvo Slovenije je poslalo posebno pismo predsedstvu države, predsedstvo republiške konference SZDL pa zvezni konferenci. Zaradi naših pripomb se seja zveznega zbora, na kateri bodo sprejemali osnutek predloga sprememb za javno razpravo, odloga. Morala bi biti novembra, pa bo sredi decembra. Tudi to smo se v ustavni komisiji sprli: ali spoštovati roke in glasovati, ali pa pripraviti najboljši osnutek in na njegovi osnovi povežovati in združevati sile. Izhodišča za spremembe

Zgovornosti in molk

Makedonski časnikar je dr. Cirila Ribičiča na Gorjupovih dnevih v Novi Gorici vprašal, zakaj smo v Sloveniji tako glasni v predlogih za spremembo ustave, zakaj imamo toliko svojih stališč, v njegovi republiki pa so preveč tiho. Dr. Ribičič mu je svetoval, da mora to pač vprašati v Skopju...

Naj partija udari po mizi

Glede vloge Zveze komunistov so razlike precejšnje, pojasnjuje dr. Ribičič, tako v Jugoslaviji kot do določene mere tudi v Sloveniji. En pristop je: ZKJ naj preseka te polemike, naj podpre konkretne predloge zvezne ustavne komisije, v Sloveniji pa predloge republiške komisije, naj disciplinira članstvo, ki naj podpre predloge, da bodo amandmaji sprejeti. V CK ZKS smo se odločili, da skušamo komunisti prispevati k čimbolj jasni opredelitvi meril in idejno-političnih podlag za razpravo. ZK se mora poenotiti na ciljih, ki so skupni vsej državi. ZK lahko veliko stori, da bo razprava uspešnejša, da je ne bi zapirali in ne bi utišali ljudi.

MATO GOSTIŠA

So res vsi ugovori zoper vsesplošno ukinjanje tozdvov samo še politična ropotija?

Če si brezpogojno za ukinitve vseh tozdvov, si delavski tribun, drugače pa si politik. Menda, vendar ne. Saj tako zelo enostavne pa stvari kljub vsemu ne morejo biti. Ali pač? Sem ter tja je namreč kak časopisni članek med vrsticami prebrati tudi tako. Pa pustimo to. Moj namen ni javno polemizirati s takšnimi ali drugačnimi stališči v zvezi s trenutno v Kranju in na Gorenjskem zelo aktualno akcijo za vsesplošno ukinjanje tozdvov, pač pa bi želel le opozoriti na nekatere resne dileme, ki bi jih verjetno vendarle moral sam pri sebi razčistiti sleherni delavec preden dvigne roko in odda glasovalni listek za ukinitve svojega tozda.

Predvsem se je treba zavedati, da ekonomske utemeljenosti ter ustavnosti in zakonitosti ukinjanja tozdvov v različnih sredinah nikakor ni mogoče obravnavati povsod enako in v črnobeli tehniki brez upoštevanja konkretnih okoliščin in argumentov. Tako kot so od primera do primera različni pogoji in okoliščine v posamezni organizaciji združenega dela, so lahko zelo različni tudi razlogi za predlagane ukinitve tozdvov. Zato seveda ni mogoče že vnaprej bodisi objaviti bodisi ploskati vsakemu takšnemu predlogu, kajti marsikje je ukinitve tozda ekonomsko popolnoma upravičena in nesporna tudi z ustavnega in zakonskega vidika, marsikje pa je skrajna in nesprejemljiva z obeh vidikov. Poleg tega pa so v praksi navadno prisotne še različne močne vmesne kombinacije in variante. Ukinjanje tozdvov je torej vsekakor skrajno zapleteno vprašanje, ki zahteva temeljito strokovno presojo vsakega primera posebej, pri čemer so kot spodbuda za tehtnejši premislek lahko dobrodošla vsa opozorila, pomisleki in argumenti, tudi če na prvi pogled so dijo v »politično ropotnico«.

Verjetno nam je vsem skupaj v teh časih najmanj potrebno, da bi prav na vprašanje ukinjanja tozdvov je tako ali tako skromne strokovne potencialne skušali umetno polarizirati na »tozdoukinitelje« in »tozdoobranitelje«, na tiste, ki si v gospodarstvu prizadevajo za preživetje in ekonomski razvoj, ter na tiste, ki v politiki brez razumevanja za aktualne ekonomske razmere branijo neke preživele dogme. Do optimalnih rešitev lahko vedno pripelje le boj argumentov, nikakor pa ne merjenje trenutnega razmerja sil, ki temelji na apriorističnem medsebojnem diskvalifikatorstvu. Prevlada naj avtoriteta argumentov in ne argumentov avtoritete ter kakršnekoli moči (politične, tehnokratske ali tiste, ki je posledica upravičenega revolta najširših slojev delovnih ljudi in občanov nad trenutnimi družbenimi razmerami). Predvsem pa mora prevladati načelo ustavnosti in

zakonitosti, kajti absolutne resnice tako ali tako ni in nad njo ne more imeti nihče monopola.

Prav gotovo se vsi strinjamo v ugotovitvi, da mora biti konkretna samoupravna organiziranost združenega dela takšna, da vzpodbuša učinkovitost gospodarskih subjektov. V letih kampanjskega tozdiranja po sprejetju nove ustave in zakona o združenem delu je bila brez dvoma storjena marsikatera napaka. Tozde, ki so bili v takratni evforiji organizirani mimo vsake ekonomije in smislene notranje organizacije dela, je potrebnost brez kakršnihkoli dilem takoj ukiniti ali ustrezno reorganizirati. Vprašanje pa je hujše v tistih primerih, ko so se nam sicer smiselno organizirani tozdi v praksi kasneje iz takšnih ali drugačnih razlogov izrodili v svoje nasprotje, in v primerih, ko se v vsebinskem smislu sicer niso izrodili, vendar so stroški njihovega funkcioniranja postali za nekatere delovne organizacije huda obremenitev za optimalno ekonomičnost poslovanja. Pravilna opredelitev do posameznega primera predlagane ukinitve tozdvov je torej nujno pogojena s pravilno ugotovitvijo pravnega ozadja oz. vzrokov za takšen predlog ter pravilno ocenjevanje vsehstranskih dolgoročnejših učinkov (ekonomskih, samoupravnih), ki jih bo takšna poteza povzročila.

Če je akcija za ukinitve tozdvov v posameznem primeru predvsem posledica različnih anomalij v njihovom doseganju razvoju, ki so povzročile atomizacijo delovnih organizacij ter prevlado ožjih tozdvovskih interesov nad dolgoročnimi skupnimi interesi v delovni organizaciji, bo potrebno iskati druge poti za presežanje takšnih anomalij. Notranji obračuni in trenja med nekohezivnimi poslovnimi strukturami prav gotovo ne morejo biti sprejemljivi razlog za ukinitve tozdvov in s tem za odvzem še tisto malo realnih možnosti za samoupravljanje delavcev, ki trenutno obstajajo in se morajo v perspektivi vendarle nujno bistveno razširiti. Takšno ozadje ukinjanja tozdvov se običajno navzven opravičuje s tezo o nujnosti krepitve delovne organizacije oz. večje notranje samopravne integracije, ki naj bi se (popolnoma) zgrešeno) lahko realizirala le preko centralizacije samoupravne organiziranosti. Če se kot edini razlog za ukinitve tozdvov prikazuje prihranek na stroških, ki so potrebni za vzdrževanje samoupravljanja in poslovanja sedanjih tozdvov, bi bilo potrebno pred potrditvijo takšne odločitve temeljito pretehtati še veliko vprašanj. V kolikor ukinitve tozdvov hkrati pomeni tudi prehod na socializacijski model notranje ekonomike v okviru bodoče enovite DO, se utegne namreč obljuba o »sto jurjih več« v naslednji plačilni koverti »že čez nekaj mesecev pokazali v obliki »štiristo jurjev tanjših plačilne kuverte«, kar je lahko povsem ekonomska posledica ukinitve tozdvov tudi kot ekonomskih enot. Prav gotovo je mogoče in nujno stroške tozdovski administracije zmanjšati tudi s kakimi drugimi ukrepi. Šele v primeru, da so v določeni delovni organizaciji optimalno izvedli tudi to, bi lahko od delavcev utemeljeno zahtevali naj samoupravno »stehtajo« materialno korist zaradi točno izračunanih prihrankov pri tozdovskih stroških na eni, ter samoupravljanje, ki je (vsaj v večjih DO) nujno pogojeno z obstojem tozdvov, kot neizračunljivo nematerialno korist na drugi strani.

Kam bi se tehtnica nagnila, je seveda težko zanesljivo napovedati. Ustava in zakon sta zavračala v tem pogledu še jasna.

Ne nazadnje smo takrat, ko smo se odločali za samoupravljanje v obliki tozdvov, vedeli, da nas bo takšno samoupravljanje nekaj tudi stalo in veliko vprašanje je, če je vredno vse skupaj, kljub krizi in morda vendarle prepečni ter prehitro, prodati. Marsičemu, kar trdijo zagovorniki takojšnje ukinitve vseh tozdvov, je treba seveda vsekakor pritrlditi. Razvijanje odnosov skupnega prihodka v duhu zakona o združenem delu je ob sedanji stopnji inflacije, togih finančno-računovodskih predpisih in nekonzistentnem državnem intervencionizmu res iluzorna zadeva. Megalomanski predpisi res povzročajo nepotrebno visoke stroške finančnega računovodstva. Sistem davkov in prispevkov iz dohodka v ekonomskem pogledu res ne vzpodbuja vzdrževanja tozdvov. Nekatere zakonske rešitve res omogočajo nesprejemljivo tozdvovsko avtarkijo itd. V tem smislu je težnja po ukinitvi tozdvov vsekakor po svoje povsem razumljiva trenutna reakcija gospodarstva, vprašanje pa je, če ta reakcija dolgoročneje gledano tudi v vseh pogledih pozitivna in edino možna. Premalo je prostora, da bi v tem članku raziskovali vse alternativne možnosti za premagovanje sedanjih anomalij v medtozdvovskih odnosih ter za minimiziranje stroškov poslovanja ob istočasnem ohranjanju vseh ekonomskih in samoupravnih prednosti obstoja tozdvov. Teh pa ni niti tako zelo malo in v mnogih posameznih primerih bi temeljita analiza lahko pripeljala do zaključka, da je poenostavljena ukinitve tozdvov v dani situaciji tudi čisto ekonomsko gledano izrazito negativna in nesprejemljiva poteza. Najmanj, kar je mogoče skoraj zanesljivo trditi brez posebnih analiz, pa je to, da si samo z ukinitvijo tozdvov nobena delovna organizacija prav gotovo ne bo zagotovila ne preživetja in ne razvoja v tej krizni situaciji.

Še in še bi lahko ob tej problematiki nizali števila vprašanja in dileme. Temeljno vprašanje na katerega bi kot družbeni pravobranilec samoupravljanja vendarle želel posebej opozoriti v zvezi z obravnavano problematiko, pa je vprašanje varstva ustavnosti in zakonitosti. Čeprav sem v svojih mnenjih in pobudah ob dosedanjih konkretnih primerih akcij za ukinjanje tozdvov skušal tudi sam oporekati predladanim rešitvam z vsebinskimi argumenti in sem se namenoma izogibal zgolj sklicevanju na ustavo in zakon, je namreč očitno, da je pri večini vendarle prevladalo tisto stališče, ki pravi, da v boju za preživetje lahko načelo ustavnosti in zakonitosti brez razmišljanja zamenjamo z načelom »cilj opravičuje sredstvo«. To naj bi poenostavljeno pomenilo, da lahko v tej krizni situaciji ustavo in zakon o združenem delu začasno arhiviramo in se za boljši jutri do nadaljnjega borimo vsak po svoje, pri čemer je zakonitost uporabljenih sredstev popolnoma postranskega pomena.

Tovariši, prepričan sem, da bo mo takšno usmeritev v perspektivi plačali bistveno dražje kot danes plačujemo tozde. Čeprav s kampanjskim in poenostavljenim ukinjanjem tozdvov dejansko vračamo naš dosedanji samoupravni razvoj za desetletja nazaj, to niti ni najhujše. Brez

dvoma bomo nekako preživeli s tozdi ali pa brez njih. Bistveno hujše v celi zadevi je to, da tudi s takšnimi, očitno protizakonitimi (vsaj v večini primerov) detozdocijama, zavestno pristajamo in celo vzpodbujamo miselnost, da je v kriznih razmerah opravičljiva suverena pravica vsakega posameznega subjekta v tej družbi prosto presojati, kdaj bo ustavo in zakon uresničil in kdaj ne. To pa pomeni, da ju bo uresničil samo kadar bo to ustrezalo njegovim trenutnim interesom in obratno. Seveda nas to ne more pripeljati nikamor drugam kot v anarhično, brezpravno družbo z neslutnimi posledicami, ki jih bo slej ko prej vsak posameznik občutil verjetno v veliko hujši obliki, kot je sedanja ekonomska in politična kriza. Očitno pa je, da pri nas vse bolj preskrbno stopamo po tej poti, pri čemer je zavestno protizakonito ukinjanje »samo eden izmed vse številnejših primerov takšnega pragmatičnega ravnanja. Res pa je, da tozdi pomenijo enega izmed temeljev našega sistema, in če smo pripravljene zavestno kršiti ustavo in zakon v temeljnih določbah, ju bomo še toliko bolj brez dilem v bodoče kršili tudi pri manj temeljnih določbah, ju bomo še toliko bolj brez dilem v bodoče kršili tudi pri manj temeljnih določbah. In tega je že sedaj veliko.

Vsem delavcem, ki naj bi v kratkem v Kranju glasovali za ukinitve svojega tozda, predlagam, da pred odločitvijo zares temeljito pretehtajo tudi to dimenzijo problema, če jih že drugi argumenti ne prepričujejo. Naj nihče ne dvomi, da se ob vsem povedanem v celoti zavedam mnogih slabosti in pomanjkljivosti sedanje zakonodaje, ki so v mnogičem pripomogle k ustvarjanju stanja zaradi katerega se splošna ukinitve tozdvov marsikomu kaže kot povsem upravičena in nesporna poteza. Zdi se, da je glavna tragedija našega samoupravljanja in družbene lastnine res v tem, da sta zavaranova s tiščoj predpisov, pa sta kljub temu na vsakem koraku in na vseh nivojih večtiščojkrat oguljofana in okradena. Prav gotovo bi bil sam med bolj revolucionarnimi pri radikalnem zmanjševanju in spreminjanju megalomanskih in mnogokrat neživiljenjskih predpisov, če bi objektivno lahko imel na to več neposrednega vpliva. V celoti se zavedam tudi trenutne gospodarske situacije in spoštujem težka vsakodnevna prizadevanja v gospodarskih organizacijah za preživetje in zagotovitev pogojev za nadaljnji razvoj, čeprav se kot rečeno, ne morem v vseh primerih strinjati s tezo, da je ukinitve tozdvov tudi s čisto ekonomskega vidika brezpogojno pozitiven ukrep, ter da se utemeljeni pomisleki glede tega lahko pojavljajo le v pravni in politični sferi. Kljub vsemu pa sem prepričan, da je ohranitev ustavnosti in zakonitosti (čeprav na podlagi trenutno ne najboljših zakonov) za našo družbo dolgoročno neprimerno bolj eksistenčnega pomena, kot pa tozdi sami po sebi. Izbira med tozdi na eni in pravno državo na drugi strani je zares lahko samo navidezno vprašanje. Še vedno je in bo lažje, predvsem pa varneje, živeti v družbi z neidealnimi tozdi in neidealnimi veljavnimi zakoni kot pa v družbi brez tozdvov in hkrati brez veljavnih zakonov. Zato naj tudi drugačnimislični ne zamerijo preveč tistim, ki bodo skladno s pooblastili uporabili vsa možna zakonita sredstva za preprečitev kakršnekoli protizakonite ukinitve tozdvov v občini Kranj, čeprav bo takšna odločitev sprejeta z referendumom in bodo omenjene intervencije zato na prvi pogled direktno nasprotovale kratkoročnim delavskim (morda pa dejansko niti ne resnično delavskim) interesom. Vse prej obravnavane realne dileme v zvezi z ukinjanjem tozdvov morajo namreč v primerih, ko bi takšna ukinitve neposredno nasprotovala ustavi in zakonu, zaradi zgoraj povedanega nujno odpasti.

Lahko smo prepričani, da nas v sedanjo krizo ni pripeljala dosledno uresničevanje ustave in zakona o združenem delu, pač pa smo tam, kjer smo, v največji meri prav zaradi vsakodnevnega nasprotnega ravnanja. Pripočljivo bi torej bilo, da s takšnim ravnanjem na vseh nivojih in v vseh sredinah čimprej prenehamo, ne da bi čakali da to storijo najprej vsi drugi. Revolucionarno energijo pa si bilo smiselno namesto v kršenju usmeriti predvsem v odpravljanje in spreminjanje slabih predpisov in ukrepov.

stilce, čevljarje in nekaj lesarjev. Saj ni lepo, toda moram reči, tej branži smo pobrali vso akumulacijo, vso amortizacijo, delavci pa so imeli ob intenzivnem delu nizek standard in osebne dohodka. Zda, ko so po toliko letih trdega dela v pokoju, pa jih ima kar tri četrtine socialni dodatek. Že nekaj časa zahtevamo, da bi to nepravilnost popravili, veliko diskusij je že bilo, narejeni vsi mogoči izračuni, študije in raziskovalne naloge se delajo na to temo. Toda gre za zelo preprosto vprašanje in odgovor, kakor je šlo pri zadnji spremembi pokojninskega zakona: ali si nekomu nekaj vzel ali nisi. Tem ljudem smo vzeli, konkretno bi bilo, da bi jim vrnili. Vse to se zrcali tudi v odnosu mladih do zaposlovanja v tekstilni industriji, ne moremo jih dobiti niti za enostavna niti za strokovna opravila, posebno to velja za predeje in tkanje. To je v Tekstilindusu privedlo do tega, da imamo polovico zaposlenih iz drugih območij Jugoslavije, z njihovo prvo zapislitvijo, z neustrezno usposobljenostjo in s kratkoročno začrtanim interesom. Tekstilna industrija se mora tehnološko in vsebinsko hitreje razvijati, v kolikor želimo slediti zahtevam trga, ob tem pa seveda iskati ekonomičnost in racionalnost in poslovanje. »Kar pomeni tudi manjši pritisk na gradnjo stanovanj, šol, vrtecev in drugega v Kranju?«

»Naš razvojni koncept temelji na moderni tehnologiji, ustreznih poslovnih in samoupravnih organiziranostih, z občutno manjšim številom zaposlenih. Takšno usmeritev že odražajo današnje številke, od marca pa do danes smo število zaposlenih zmanjšali za 138. Ti trendi se bodo nadaljevali v skladu z našimi možnostmi, predvsem pa z ustreznimi pogoji gospodarjenja.«

»Ob koncu nam predlagate naslednjega sogovornika!«

»Morda prav v smislu zaposlovanja, na Gorenjskem se poraja problem, ki ga doslej leta in leta ni bilo. Mislim, da bi bil primeren Franc Belčič, ima vpogled v razvojne namere, v izobraževanje in kadrovske področje, strokovnjak je, pozna stvari, lahko bo povedal in napovedal, kakšne so stvarne možnosti mladih.«

bi bilo, da bi zis še enkrat, preden je šel v skupščino, prišel pred gospodarstvo in povedal, kakšen je zdaj predlog, da napravimo bilanco in vidimo, kaj je bilo upoštevano in kaj ne. Toda, dejal je, če bo čas. Ni ga bilo, naša stališča so bila žal premalo upoštevana. Sicer pa, že večkrat smo razdelili naloge, zis to, zbornica to, sindikat to... Vedno znova pa zis sodi, da ima najbolj prav, podeli karte, če ni vse po njegovem okusu, jih jemlje nazaj.

»Tretji sklop vprašanj se nanaša na usodo tekstilne industrije, direktor kranjskega Tekstilindusa ste, poznamo vas kot vztrajnega zagovornika obstoja tekstilne industrije, ki je bila prav v Kranju pred leti tako rekoč odpisana, vendar se je trgovo glavo obdržala. Zda, prihajajo prav iz Tekstilindusa vesti, da zmanjšujete proizvodnjo v predilnici in tkalnici, jo torej vendarle ukinitete?«

»Ne gre za ukinitve ali zmanjševanje končnega obsega proizvodnje, prilagajamo se v skladu s cilji notranjega prestrukturiranja, ekonomičnosti in zmanjšanja stroškov, ker se nam bolj splača kupovati surove tkanine, jih oplemeniti in ponuditi tržišču. Pojem prestrukturiranja smo pri nas začeli gojiti že leta 1968 in v nateletu te usmeritve ocenili, da tekstil ne sodi v bodočo družbo, da ne sodi v Kranj. Pustili smo ga na cedilu. S svojstveno trgoglavostjo in odpovedovanjem se je razvijal, kolikor se je sam lahko, v smislu programskih prenov, odprl se je v svet in se temu ustrezno povezal v reprovverigi, kar vse je veljalo do obstoječe devizne zakonodaje, ki nas je s svojimi določili in odredbami razbila. Zda, se izboljšamo v pragozdu nerezljivih problemov, ko pri uvozu izdelavne materiala neštetokrat vratočno tolovadimo za smešnih tisoč mark, celoten izvojni posel pa visi v zraku. Nič drugega ne zahtevamo kot spodobno in učinkovito izvozno politiko v jugoslavanskem interesu, nič drugega kot to, da od hlebca, ki ga spečemo sami, ostane kos, s katerim bi razpolagali sami.«

»Tekstilni hlebec so že od nekdaj jedli tudi drugod?«

»Kaj pa smo imeli leta 1945, tek-

Je bila ekonomija zastopavljena

Dr. Aleksander Fira na to vprašanje odgovarja: družbenoekonomska misel ni bila zastopavljena, ampak ni bila na pravi način angažirana pri snovanju sprememb ustave. Vendar se naši ekonomisti večkrat ne zavedajo, da pri nas nimamo samo enotnega jugoslavanskega trga, ampak tudi enotno družbenoekonomsko ureditev.

Dobro je, da v spremembi ustave predvidevamo več zasebnih vlaganj. Vendar vseh stvari tega še nismo spoznali: večji angažma sredstev v zasebni lasti v funkciji gospodarjenja v Jugoslaviji ni mogoč brez večje udeležbe teh ljudi v političnem življenju. Sedanje soudeležba ne odgovarja.

Dr. Ciril Ribičič pa meni: bistvo sedanje krize je tudi ekonomsko; doslej smo spreminjali ustavo zaradi drugih, predvsem političnih razlogov in ne toliko ekonomskih. Zato smo morali ekonomsko znanost naknadno vključevati. V naši novi ustavnimi komisiji pa je nekaj imen, ki zagotavljajo, da bo tudi ta plat enakovredno zastopana.

njanju srbske ustave bo treba zgladiti, čeprav gre le za nesporno razum gledajo mednarodnega sodelovanja. Če tega ne bomo dosegli, ustavna kriza ne bo samo v Srbiji, ampak v vseh Jugoslaviji.

Dr. Ciril Ribičič o možnosti ustavnih kriz pravi: »Ustavna kriza v Sloveniji je predvsem lahko rezultat vsiljevanja nekich centralističnih modelov in spreminjanje odnosov v federaciji. V Sloveniji lahko povzročijo problem preglasovanje, v drugih delih Jugoslavije pa so lahko različni drugi, tudi zato, ker menijo, da so onemogočene nujne ustavne spremembe; kar nam pomeni vsiljevanje, njim blokado. Zato menimo, da je treba jasnejše oblikovati, kateri so tisti kriteriji in cilji, ki so nam pri obravnavi ustavnih sprememb v Jugoslaviji skupni. Ti pa so nedvomno krepitev samoupravljanja, uveljavljanje ekonomskih zakonitosti, ohranjanje federativne ureditve, enakopravnost narodov in narodnosti ter odgovorna vloga republik in pokrajin. Skupna težnja mora biti, oblikovati modernejši, današnjemu času primeren tekst. Stvar javne razprave je, da v njej vsakdo zagovarja in argumentira, tu mora imeti možnost, da ponuja nove predloge, spretnješe alternative ali pa zanika predloge, ki niso v redu.«

EDO TORKAR

Izpoved jeseniškega kulturtregerja

Zgodi se, da se pogledam v ogledalo in se ne prepoznam. Dolga leta sem si umišljal, da sem umetnik, zdaj pa z grozo ugoda, da postajam en čisto navaden usran kulturnik. In to jeseniški kulturnik, dvakrat usran, do uhleva v dreku takorekoč. Vedno bolj pogosto se zalotim pri sanjarjenju o dobrih starih časih, ko sem še živel v Baški grapi, sušil krljice v krušni peči, klatil orehe, ljubil ženske, se z vaškimi mulci podil za žogo, vmes pa kot iz rokava stresal zgodbe in povesti, za katere so se pulile slovenske revije in založbe. No da, bilo je prelepo, da bi moglo večno trajati — morda pa sploh ni bilo tako lepo kot se mi vidi iz zdajšnje perspektive. Ah, pustimo spomine!

... Najraje bi, pa ne bom. Ne bom preklinjal dneva, ko sem iz svoje ponosne umetniške osamljenosti stopil na spolzka tla kulturniškega aktivizma. Četudi sem se opekel že ob prvi kulturni akciji, ki sem se je polotil — ustanavljanje gorenjske revije za kulturo namreč. Tega smelega podjetja sva se lotila s Tomažem Iskro jeseni 1984. Začela sva na moč podjetno in udarniško; jaz sem se v zvezi z ustanovitvijo revije dal intervjuvati za Glas, Tomaž pa je pri Kunsteljnu v Radovljici sklical sestanek gorenjskih kulturnih delavcev. O tem sestanku sem za Delove Književne liste napisal daljši članek s samozavestnim naslovom »Gorenjska potrebuje revijo«, ki pa so mi ga v uredništvu prekrjili v skromnejši »Ali Gorenjska potrebuje revijo?«. Tej spremembi naslova najbrž ni botrovala le urednikova skepsa glede revije, pač pa tudi moja lastna skepsa, ki si je pač nisem hotel na glas priznati, jo je bilo pa verjetno zaznati med vrsticami mojega pisanja za Delo. Udeleženci radovljiskega sestanka so sicer res vsi po vrsti izjavljali, da je revija Gorenjski neobhodno potrebna, (če pa si — mimogrede, ko si zavezaval čelvelj — poškilil pod mizo, si mogel videti, kako se eni suvajo s komolci, drugi stopajo na prste, nekateri pa v žepih držijo fige — Gorenjski pač!) Izvoljen je bil tudi iniciativni odbor, za katerega pa se je hitro pokazalo, da ne bo potegnil zajca iz klobuka, saj je bil poleg naju s Tomažem samo še Leščan Jože Dežman pripravljen zavihati rokave in se pripogniti k delu, ostali pa so z rokami v žepih čakali, da jim bo revija padla z neba. Pa kaj ko nam na Gorenjskem še nebo ni več skupno, namesto enega imamo pet občinskih nebes — in z nobenega nič ne pade kar samo od sebe, še najmanj pa v skupno gorenjsko malho. Razen tega pa

dejansko nismo imeli politične podpore (strah pred še eno Novo revijo?), prav tako pa si nismo znali zagotoviti aktivne podpore vidnejših gorenjskih kulturnih delavcev in ustvarjalcev. Skratka — tresla se je gora, rodila se je miš!

Vendar je bil poskus z gorenjsko revijo — vsaj zame — zlata vreden, kar se je pokazalo že naslednje leto, ko smo se na Jesenicah lotili obujanja že davno tega pozabljenega knjižne zbirke Mala Čufarjeva knjižnica. »Vzpodbudo« nam je dala občinska ZKO, ki je hotela zbirko na jesen 1985 tudi dejansko pokopati, potihem, naskrivaj in brez napovedi pogreba. (In se je še sedaj, dve leti zatem, ko se je zbirka že spet začela bogatiti z novimi knjigami, otepa kot svojega nezakonskega pankrtal) Izkušnja z gorenjsko revijo me je izučila, da noben na silo skup zbornan zbor, nobena delegatka skupščina, noben po kdo ve kakšnem ključu izvoljen odbor, ne more storiti tega, kar lahko doseže neformalna skupina ljudi, ki jih družijo skupni interesi, zagnanost in dobra volja — in kar bi v skrajnem primeru lahko dosegel tudi en človek, ki bi obvladal svoj posel, vanj verjel in bi poleg tega užival še zaupanje in podporo svoje okolice. Naj si pogledamo odkrito v oči: ves ta moj kulturniški aktivizem, ves ta moj križev pot po pisarnah nezainteresiranih kulturniških birokratov, uredništvih, knjigar-nah in tiskarnah, je le zasili odvod moje neizpolnjene (neizpolnjive?) želje, da bi imel svojo pisarno, svojo založbo, svoj časopis, če že ne kar tudi tiskarno in knjigarno.

Res je, da Edo Trokar ni noben Slobodan Mašič, in da so tudi Jesenice zelo daleč od Beograda, lahko pa bi imeli vsaj svojo Bagdalo, se včasih zaslanjamo. A kaj ko Jesenice niso daleč samo od Beograda, pač pa tudi od Kruscevca in Gornjega Milanovca, pa tudi Gorenjcem kronično primanjkuje srbske podjetnosti, drznosti in velikopoteznosti. Ra-je skromno obdelujejo vsak svoj vrtiček in se grejejo doma za zapčekom — in kulturniki sploh niso izjeme.

A oblaki se razkadijo, spet posije sonce in mali Edo že spet kuje velike načrte o tem, kaj vse bi tiskal v Mali Čufarjevi knjižnici (ki pa bi morala svoje skromno in nevpadljivo ime čimprej spremeniti v kaj bolj zvenečega in zapomnljivega!), in kako bi morala poslovati, da bi bila čimmanj odvisna od proračunske milošćine. V svojih sanjarijah se že vidi v vlogi ponosnega urednika zbir-

ke, šarmantno osivelega gospoda srednjih let, kako sprejema v svoji pisarni novinarko Gorenjskega glasa in ji razkazuje dolgo vrsto ličnih knjižic na polici: Dolenceve pesmi, Kristanovo sanjsko prozo, Mazzinijevo kriminalko z žlahtnim priokusom Bergesove fantastike, Jensterlo-ve črtice, Cundričev prozo, Vogove etnografske zapise o zgodovini Dovjega, Čopovo fotomono-grafijo o Trenti, Hudnikove predstavitve tujih romanov, izbor iz Cenčeve poezije s Tuškovi-mi ilustracijami, Svolsjakove zapise o jeziku našem vsakdan-rijem, (pa lepo prosim, brez nacionalizma!), Zagorskega pričevanja o Golem otoku, Črnologar-jevo povest, Meterčevo predstavitve Ajdne, Hameršakove spomine v Dolganovi priredbi, antologijo slovenske erotične proze (za katere bi tudi sam prispeval kaj »zhotnega«, Gracerejeve aforizme, Tahirjevo, Čehovo in morda še katero likovno mono-grafijo — poleg vsega tistega, seveda, kar je zbirka rodila že v sedemdesetih letih.

To bi bil seveda samo začetek, kajti mali Edo je velik v svojih sanjarijah in načrtih, Jesenice so zanj premajhne, on bi tiskal avtorje s cele Gorenjske, iz vse Slovenije, Jugoslavije, Evrope, sveta! Pokrival bi bele lise v slovenskem založništvu in dokazoval nejevernim Tomažem, da tu- di knjige lahko prinašajo denar! In to denar žlahtnega zvena, kot pa ga lahko zaslužiš s »štan-canjem« plastike in vijakov.

Nehaj, nehaj, že spet pozabljaš, da nisi v Kruscu in ne v Gornjem Milanovcu. Tisti, ki se bo- jijo, da bo jeseniška Mala Čufar-jeva knjižnica zrasla v veliko založbo, ki bi tiskala vragsgavedi- kaj nemoralnega, protidržavnega ali kako drugačije sumljivega, so lahko popolnoma brez skrbi. Kaj takega na Jesenicah sploh ni mogoče! Še naprej bomo ti- skali eno ali največ dve pesniški zbirčici na leto, če bomo seveda izbrskali denar zanju — kajti je- seniški občini povsem zadostuje, da ima največjo smučarsko le- talnico na svetu, državne hokej- ske prvake, pol Triglava in ne- rentabilno železarno — kultura pa je in naj tudi ostane taka kot je že vse od osvoboditve: majh- na, ljubiteljska, sterilna, dekorativna, predvsem pa skromna in ponižna.

● **Kulturträger (nem.) — »kulturo- nosilec«, vzdevek za osvajačca, ki prikrija imperialistične smotre s frazo o širjenju kulture. (F. Verbinc — Slovar tujk)**

Na Jesenicah, 31. oktobra 1987

EDO RESMAN

Velja na dan 24. novembra ob 9. uri

Kranj, 24. novembra — Več kot polovico časa minulih enajst let, kar smo obudili v življenje tako imenovani sisoovski sistem samoupravnega nadzora in načrtovanja, »začasno« uravnava skupno porabo najrazličnejši zvezni in republiški intervencijski ukrepi. Letos je država spet, bolj neusmiljeno kot kdajkoli, posegla v izobraževanje, kulturo, vzgojo, zdravstvo, pokojninsko zavarovanje, socialno skrbstvo, telesno kulturo; v nemilosti je usoda teh dejavnosti, ljudi, ki v njih delajo, v negotovosti je naš družbeni standard. Predvsem o poigravanju države z usodo družbenih dejavnosti smo se pogovarjali z gotovo najbolj prekaljenim gorenjskim sisoovskim človekom, vodjem strokovne službe kranjskih sisov, Edom Resmanom, ki ima za seboj osem let napornih »plavalških« vaj med samoupravo in direktivo.

»Spomladi sem neprevidno izjavil, da slabše kot je, ne more biti. A najnovejša dogajanja kažejo, da človeške ideje, domiselnosti ne poznajo meja. Takih neumnosti na kupu v osmih letih, kar sem v sisih, še nisem videl.»

● **Sisi so od začetka 1976. leta do danes in naj bi bili še naprej samo oblika samoupravljanja z delom družbenega proizvoda. Mar ni popolnoma vseeno, ali je ta del v državnem proračunu ali v sisoovskem?**

»Gotovo, kajti ne glede na stopnjo inflacije bomo morali financirati zdravstvo, kulturo, šolstvo, univerze, znanost, telesno kulturo, uresničevati socialno politiko. To pa so sisoovska sredstva družbenih dejavnosti. Država je ustanovila sise, da bi nadzirali in načrtovali ta del porabe, potem pa je vse skupaj spustila iz rok. Gorenjci in Kranjčani že štiri leta razlagamo, kdor nas le hoče poslušati, da je delež družbenega proizvoda za družbeni standard morda res previsok, ampak naj nam konkretno povedo, kolikšen je »normalen« in se bomo v tem okviru gibali. Pravzaprav je zvezna vlada zdaj to prvič povedala; do leta 1990 moramo znižati skupno porabo s 36 na 30 odstotkov narodnega dohodka. Ker take strateške zadeve prej ni opredeljevala, smo zgradili družbeni standard, ki presega jugoslovanske možnosti, čeprav osebno mislim, da slovenskih ne. Ne poznam podatka za delež v narodnem dohodku, poznam pa delež skupne porabe v slovenskem družbenem proizvodu. Že nekaj let se giblje med 10 in 11 odstotki, kar so slovenski gospodarstveniki ocenili, da je približno »normalna« mera.»

● **Kaj pa, če vlada hoče le argumentiran razlog, da se sisoovski sistem izrodil in ga je treba ukiniti?**

»Nobenega predpisa v sisih ni, ki ga ne bi sprejemala ali potrjevala država. Torej država sama sebe vleče za ušesa.»

● **Kaj bi po vašem mnenju morala storiti za svoje dete?**

»Sisoovski sistem delegatskega odločanja je podoben trgovini, kjer se uporabnik in izvajalec nadmodrujeta, kdo bo zase prigrabil več kolačkov. Vse bi bilo hitro urejeno, če bi se država poglabila v določanje globalne omeje porabe, mi pa bi se potem dogovorili, kaj vsak Slovenec mora dobiti, kaj ne. S tem bi prišli do nujnega prestrukturiranja znotraj porabe.»

● **Kaj pomenijo za skupno porabo najnovejši protinflacijski ukrepi?**

»Dokaj neumno je, da tedaj po tem, ko so bili ukrepi sprejeti, še nismo dobili Uradnega lista, v današnjem Delu pa sem že prebral, da zdravstvo in izobraževanje ne bosta toliko omejena, kot je bilo rečeno. To pomeni, da vlada sploh ne ve, kaj dela. Podobna zmešnjava je bila že spomladi. Nепrijetno je toliko bolj, ker so skupna poraba tudi ljudje, ki delajo v družbenih dejavnostih. Njihova organiziranost je zelo okorna. Šola, zdravstveni dom, vrtec se ne more spreminjati od danes do jutri, ampak rabi za to več let. Očitno so ukrepi plod poskusov ljudi, ki s prakso nimajo nobene zveze.»

● **In kakšne bodo posledice?**

»Ukrepi, če jih bomo dosledno uresničevali, pomenijo v prihodnjem letu za približno šestnajst odstotkov realno zmanjšanje denarja sisom družbenih dejavnosti. To je najmanj še enkrat več kot znašajo programi, ki niso z zakonom predpisani. Nastaja nora situacija: v sisih 95 odstotkov porabimo za to, da financiramo z zakonom predpisane programe, zdaj pa denarja niti za vse obvezne naloge ne bo. Kar imajo ljudje po zakonu pravico dobiti, bi morali od sisov iztožiti. Kako pa lahko iztožijo, če denarja ni, si še ne znam predstavljati. V gorenjskih sisih pripravljamo enoten predlog, kaj od nalog, ki po zakonu niso obvezne, bi z najmanj bolečimi posledicami lahko črtali iz programov posameznih sisov.»

● **Verjamete, da bo to res potrebno, da bodo zakoni zdržali?**

»Izkušnje mi pravijo, da ne bo mogoče. Leta 1983 so bile družbene dejavnosti v podobnem položaju. Posledice zadreznosti, ki smo jih opazili v Kranju, so bile dvojne. Realni osebni dohodi delavcev v družbenih dejavnostih so znašali za 20 odstotkov za tistimi v gospodarstvu. Rabili smo dve leti in pol, da smo jih uskladili. Razen tega praktično že pet let nismo zgradili nobenega objekta družbenega standarda. Problemi, tudi najbolj nujnega

Zakon o sanaciji ne ločuje organizacij združenega dela in sisov. V kranjski strokovni službi sisov so občinskim pravnobranci samoupravljanja naslovili vprašanje, ta pa ga je poslal naprej republiškem pravnobranci: kako ukiniti sis ali zgubarija s področja družbenih dejavnosti. Šola, na primer, ki ji je edini vir prihodka sis, je v izgubi, sis pa ne sme zbrati denarja, da bi izgubo pokrili. Pisemnega odgovora še ni, bo pa nekako v tem smislu: šola, zdravstveni dom, vrtec gre lahko v stečaj, sis pa naj bi ne šel, ker ne gre za pravo izgubo, ampak za izpad dohodka. Pred sodiščem bi moral dokazovati, da zaradi ukrepov države ni mogel uresničevati z zakonom določenih programov in izpad prihodka izterjati od države.

Konec kjer je prav tako tudi Drugi konec/ in vmes prostor Začetka in Nadaljevanja« (cikel Ponovna raziskava, str. 38). S temi ponavljajočimi se zagoni je pesnik »ponavljajoči se/ pes/ sem pes sem pesem« (str. 71); »pasja« usoda tega nekonformizma pomeni vztrajanje v vsestransko vmesni poziciji, ki je po mnogocem paradoksalna ujetost med svetlo in trivialno (»bog — kruh kurba na obroke«, str. 59), med »Onkraj« in »Tokraj« (»resničnost tudi Onkraj... resničnost Tokraj«, str. 28), med molitev in psovanje, med pritrdjevanje in zanikanje (»za in proti svobode«, str. 48), med besedno mišljenje in mišljenje besed (analiza materiala), med Zahod in Vzhod (»Zahod in Vzhod se složno pripravata v Enost, str. 64), med ekzistencializem subjekta in tehnologijo avtorske pisave (osnovni pomen lat. bes. auctor je razmnoževalec), med »preživel« tradicijo, »presežno« avantgardo in postmodernisti-

Čemu od tega, kar ne sodi v obvezni program financiranja interesnih skupnosti, se bo treba odrediti; ali enkratnim, začasnimi socialnimi pomočmi, regresiranju oskrbnin v domovih upokojevcem, ali kosu dela centra za socialno delo, subvencijam za otroke v vrtcih, skrajšanem programom vzgoje in priprave na šolo? Ali pa morda so financiranje društev in družbenih organizacij, zdravstveni preventivi, investicijam in informacijskemu vzdrževanju, kadrovskemu razvoju in informacijskemu sistemu, podaljšanemu bivanju v šolah, šolskim svetovalnim službam, glasbenim šolam, varstvu vozačev, regresiranju prehrane in brezplačnim učbenikom, šolam v naravi, letovanju otrok, tekmovalnemu in vrhunskemu športu?

vzdrževanja, so se nakopili in ne vem, kdaj bomo zamujeno lahko popravili. Gradnja osnovne šole na Planini smo skoraj izsilili. V dveh letih je nismo sposobni zgraditi, kar je žalostno. Žalostno je, ker vsaka zamrznitev porabe probleme je prihrani za odjugo in jih je potem, nakopičene, še težje in dražje reševati. Nisem kvalificiran, da bi ocenjeval učinek protinflacijskih ukrepov, gotovo pa puščanje streme na zdravstvenem domu ne bo najhujša posledica. Kakšne bodo moralne posledice, kakovost dela izvajalcev, je težko reči. Ob vsem tem gre v občini pravzaprav za majhne denarje. Vse, kar zbiramo z občinsko prispevnostjo, je manj kot stanajo delovne skupnosti skupnih služb v kranjskem gospodarstvu.»

● **Protiinflacijski ukrepi terjajo drugačno, bolj zahtevno obnašanje pri potrošnji za skupno porabo. Kako to zahtevno nalogo izpeljati, da bodo posledice čim manj boleče?**

»Ne vem. Prvič: intervencijskim ukrepom sledijo navodila, ki jih za vsa področja še ni. Drugič: vlada spreminja ukrepe naslednji dan, ko so bili sprejeti. Ni jasno, do kam bodo spremembe segle. Tretjič: mesec dni po oddaji periodičnih obračunov ni znana rast primerljivega dohodka v Sloveniji, da bi lahko vedeli, s kakšnim denarjem do konca leta razpolagamo. Četrto: slišal sem govorice, da se pripravljajo zakon ali predpis, ki bo za Slovenijo urejal skupno porabo samo za december. Razlog je 120 milijard dinarjev blokiranih presežkov, kar je enomesečni priliv sisov. Ne znam si predstavljati, da bi družbene dejavnosti v Sloveniji in tudi v Kranju lahko normalno poslovale, če en mesec ne dobijo denarja. Temu sledi izguba v zaključnem računu in nižje plače za izgubo, ki lahko narede sanacijski program samo tako, da jim sis da več denarja, ki pa ga ne sme... To je začara. Jrogenjci...»

● **Pa vendar, kako se obrniti ob morebitnemu izpadu?**

»Mogoči sta dva varianti. Navajeni smo že, da bodo blokirani presežki 7. januarja, ko neha veljati interventni zakon, sproščeni. V tem primeru se bo ponovilo leto 1985, ko smo v zaključnih računih sisov ugotovljali izgube in jih nato pokrivali s presežki. Če pa to ne bo tako, potem bo v Kranju okrog tri milijarde dinarjev dejanskega izpada, ki jih izvajalci ne bodo dobili. V tem primeru ne vem za rešitev.»

● **Kakšni so obeti za prihodnje leto?**

»Še slabši. Interventni zakon daje za osnovo za leto 1988 priliv v letu 1987, v zvezni resoluciji pa je govora o dovoljenem obsegu sredstev. Razlika znaša dve do tri milijarde dinarjev. Prihodnje leto tudi ne bodo več zunaj omejitve pokojnine in socialne pomoči, kot so bile letos. To pomeni bistveno skróeno rast za vse dejavnosti. Ker se delež upravičencev povečuje, pokojnine ne bodo mogle slediti dejanski rasti in ob tem, da večina upokojevec eno pokojnino že zgublja, se bodo začeli hudi socialni pretresi. Skratka, ne bo se izšlo. Vlada bo prisiljena po hitrem postopku spreminiti navodila, nato še zakon.»

● **V strokovnih službah računate vrednost letošnjih programov, kar bo osnova za izračun obsega skupne porabe za prihodnje leto. Kako kaže?**

»Čudno, ob 110 odstotkih več denarja (po interventni zakonodaji) naj bi izvajalci priznavali 120 odstotkov več za programe (po republiških navodilih o revalorizaciji) in pokrili 180-odstotno inflacijo. Zvezno vlado bi bilo treba predlagati za Nobelovo nagrado za ekonomijo.»

● **Ali pa vas?**

»Ko bomo januarja verjetno že vedeli, kaj realno imamo, bomo na Gorenjskem pripravili usklajen predlog, kako s prestrukturiranjem porabe, kar bomo ukiniteli, kaj manj financirati. Poskusili bomo izdelati tudi zahtevke za spremembo zakonov. Seveda pa vsako zmanjšanje solidarnosti, ki je sisoovska značilnost, povzroči večji pritisk na družinske proračune in osebni standard. Morda bo manj gneče v vrtcih, socialne posledice pa bodo najbrž zelo hude. V bistvu smo pred odločitvijo; če začnemo zakonodajno dosledno uresničevati, potem v treh mesecih povzročimo krach, če iščemo rešitve in variante« pogojev, ne bomo videli nebeškega kriljeva. Skratka, zmeđeni smo, nič ne vemo, nismo sposobni ničesar predlagati, da ne bi izpadli neresni.»

H. Jelovčan

IVO ANTIČ

Bes besed in pes pesmi

(Franci Zagoričnik: A na nas? DZS Ljubljana 1987)

Ugotovitev, da je Zagoričnik »prvi na Slovenskem, ki je poezijo privedel do samomora« (N. Grafenauer ob prednji Zagoričnikovi zbirki Sveder, 1983) je treba, kot vse kaže, razumeti v njeni relativnosti. Zagoričnik je poezijo pripeljal »do samomora«, do prazne beline papirja (»opus nič«), vendar je na tem robu ni zapustil (rob torej ni bil tudi rob). Absolutnost samomora bila »konec poezije«, toda Zagoričnikova pesniška produkcija se nadaljuje, kar nazorno dokazuje nova zbirka z naslovom A na nas? Rob torej ni konec, temveč »ov začetek«. Ali kot pravi Zagoričnik: »In vendar se vrne govorev/ z mojim upanjem morda.« (A na nas, str. 29; vsi nadaljnji cit. iz iste knjige), kajti »vse je DA in NE/ krati/... Da se razdret in uničit/ in hoče bit še naprej kar je.« (str. 9).

Relativnost omenjenega »samomora« je seveda tudi v tem, da bi bil to predvsem in zgolj samomor Zagoričnikove poezije, ne

pa poezije »nasploh«, kajti splošne pesniške produkcije doma in po svetu se ta »samoukinitve« ne bi niti dotaknila. Inertnost (to pa pomeni hkrati lenobo in vztrajnost) vitalistično-teroristične veržne avtoprodukcije sveta je, po vsem sodeč, nezlomljiva in ravnodušna celo do atomske katastrofe, ki jo sugerira naslov A na nas? Zdi se, da je prav dvojnost Zagoričnikovega kritičnega angažmaja, ki se usmerja navznoter, v avtokritiko lastne pesmotvorne pisave, in navzven, v kritiko svetovne družbeno-politične realnosti, resnila njegovo poezijo z novim zagonom, potem ko se ji je razkrila relativnost in vmesnost skrajnega roba. Kritičnost do političnoekonomske stvarnosti seveda predstavlja tudi določeno mimetičnost, zoper katero so se sicer borile nekatere modernistične in avantgardistične tendence.

Zagoričnik je tako do danes »presvedral« širok spekter pesniške pisave in jo razgrnil v nje-

nem kriznem prerezu. Ta »eliotovsko« vrtajoča meditacija, ki pa je manj slikovita kot Eliotova in se nagiba predvsem k pojmovnim definicijam, s svojim specifičnim kritičnim angažmajem vzdržuje stalno »obsedno stanje« (po naslovu zbirke iz 1969), ki je vztrajna nepomirljivost z dušičnimi konvencijami posameznikov in družbene v sakdanjosti. To pesniško delovanje se ne dogaja — kot pravi avtor — »toliko v pričakovanju SVOBODE/kolikor v vztrajnem/ vrtanju prehoda/... v nadaljnji nič« (str. 31). Pri tem gre za razpadanje oblike in besede (»razkroj LOGOSA«, str. 28), toda ta uničevalski bes besed (»bes se da besediti«, str. 26) hkrati tudi obnavlja »uničeno« in zapisovalca zmeraj znova potegne na »prizorišča besede« (naslov cikla), v nove raziskave kljubovalnih možnosti poezije, tako da je celo sam presenečen: »Ne bi si bil mislil, da me spet zanese/... proti kraju imenovanemu tudi

NAGRADNA IGRA VSA GORENJSKA SMUČIŠČA

● ŠTIRINAJST KILOMETROV ODLIČNE SMUKE

Zatrnik, smučišče na pragu Pokljuke, s katerim upravlja HTP Bled, TOZD Turizem in rekreacija, sprejme blizu štiri tisoč smučarjev na dan. Lani in predlani jim je bila sezona naklonjena, žičnice so se vrtele domala vse leto. Sedežnica in štiri vlečnice — najvišja vodi 1264 metrov visoko — vas pripeljejo na proge, kjer je prijetna smuka za smučarje vseh sposobnosti. Od Berjance, ki je dolga šest kilometrov, do 520 metrov dolge Plane II. Lani je na Zatrniku, ki skupaj premore blizu 14 kilometrov smučarskih prog, smučalo več kot milijon smučarjev.

Morda boste med njimi to zimo tudi vi. Pri todzu Turizem in rekreacija na Zatrniku vas sprašujejo:

Katero leto je začel obratovati Zatrnik, smučišče na obronku Pokljuke?

Odgovor pošljite na kupon do srede, 2. decembra, na Gorenjski glas, Moša Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno igro).

Petim, ki boste na vprašanje pravilno odgovorili in boste izžrebani, na Zatrniku poklanjajo pet dnevnih smučarskih kart. Ostalih pet srečnikov bomo izžrebali v naslednjem kolu.

● Zelenica nagrajuje

Na nagradno vprašanje, ki so ga postavili žičničarji na Zelenici, smo prejeli zajeten kupček odgovorov. Med njimi smo izžrebali pet in jih nagradili z dnevnimi smučarskimi vozovnicami za Zelenico. Nagrajenci so: **Marija Rožič**, Partizanska 21, Trzič, **Ben Kristan**, Lipce 3, Blejska Dobrava, **Roman Šalomon**, L. Horvata 5, Kranj, **Mateja Ovsenek**, Križe 177, Križe in **Franci Jalen**, Tenetiše 56, Golnik.

Čestitam!

KUPON GORENJSKI GLAS

Priimek in ime

Odgovor

Peter Štirn z Jezerskega je bil v naši nagradni igri izžreban in je te dni dobil par Elanovih tekaških smuč. Prvi, da se dočel ni ukvarjal s tekom na smučeh. Sreča pri žrebu pa mu je dala misliti in mogoče se bo že to zimo prvikrat zapodil po snežnih poljanah. — Foto: F. Perdan

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico lahko poslušate na diu žiri v sredo, 2. decembra ob 18. uri. Pred lestvico bo od 16 ure naprej naš gost v studiu **Marijan Smode**. Z njim se boste lahko pogovarjali po telefonu.

Domača lestvica

1. Agropop — Samo milijon nas je
2. Obvezna smer — Maj
3. Marijan Smode — Ančka
4. Doris Dragović — Tužna je noč
5. Gu-gu — Čau bau
6. Mišo Kovač — Ja nemam više rãzloga da želim živim
7. Vlado Kreslin — Še je čas
8. De Gazelas — Ritem v zraku
9. Simona Weiss — Zadnji ples
10. Tereza — Zapjevajmo prijatelji

Novi predlog: Novi fosili — Okreni se, idi

Tuja lestvica

1. Los Lobos — La Bamba
2. Saphir — I feel good
3. U 2 — I still haven't found
4. Michael Jackson — I just can't stop loving you
5. Madonna — Laisla Bonita
6. Fery Aid — Let it be
7. Sussane Vega — Luka
8. Whitney Houston — I wanna dance
9. David Bowie — Never let me down
10. Starship — Nothing's Gonna stop us now

Novi predlog: The Fans — Ole, ole

KUPON

Domača pesem

Tuja pesem

Moj naslov

Novi predlog

Glasovnico izrežite in jo v sedmih dneh na dopisnici pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 žiri.

Med glasovalci bomo pri vsaki oddaji izžrebali nekoga, ki bo dobil ploščo, vse ostale glasovnice pa bomo shranili in vsake tri mesece izžrebali glasovalca, ki bo gost v našem studiu in bo izbral glasbo. Gorenjski glas pa bo vsakega pol leta izžrebancu poklonil polletno naročnino.

Tokrat smo izžrebali **Tanjo Likar**, Trebija 4, 64224 Goreinja vas.

Nagradna križanka

Pavle Šoltes, Krožna 4/III, Koper.

Rešitve prejšnje križanke: psihiatrija, Arto, August Strindberg, sholar, Igman, ilo, tora, Arno, norton, id, Konsalik, ea, Rok, ts, Ita Rina, Lvov, nečastnost, očitanje, stih, ua, žanr, kara, Čabar, enka, osolek, rana, vnema, Brandt, Pietro, eh, otisk, Arnol, karate, sla, aki, elektromotor, raj, resa, Dragan.

Naša Klavdija je izžrebala naslednje reševalce: 1. nagrada: **Tinka Križaj**, Krakovo 2, Naklo; 2. nagrada: **Marija Pikelj**, Gorenjska 10, Radovljica; 3. nagrada: **Janko Goričan**, Pavle Medetove 19, Naklo; **Jelka Rakuš**, Ljubljanska 17, Bled in

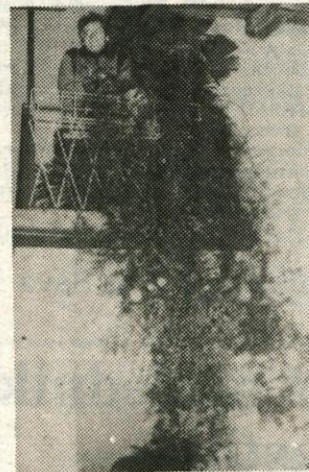
Lažni podatki zavirali delo

Jeseniška komisija za ugotavljanje izvora premoženja je v svojem dvehletnem obdobju preverila izvor premoženja 152 občanom, od teh sta bila 102 primera taka, ki sta takoj lahko dokazala legalen in družbeno priznan način pridobitve. 50 primerov je bilo takih, da je komisija r. ... rala zbrati obsežnejše podatke in se na podlagi teh v šestih primerih odločila, da izda sklep o uvedbi posebnega postopka, v 29 primerih pa je preverjanje zaključila, ker so ugotovili, da dohodki teh posameznikov v celoti pokrivajo izdatke. V »postopku« jeseeniške komisije za ugotavljanje izvora premoženja pa je še vedno 15 občanov.

Člani komisije med drugim ugotavljajo, da občani pošiljajo kup anonimnih in polanonimnih prijav, ki so v večini zgolj »napihovanje« ali pa zlonamernosti, občani vse premalo odgovorno sodelujejo, tudi tisti, ki so v postopku. Nerazumljivo pa je tudi ravnanje nekaterih organizacij, od katerih komisija zahteva določene podatke, saj vse preveč zavlačujejo z dogovori ali posredujejo celo lažne ali nepopolne podatke in tako ovirajo delo komisije.

Glas, 1974

NAJDALJŠI GORENJSKI ASPARAGUSI NAMESTO KURJEKOV — SLADKOR

Tretji najdaljši asparagus na Gorenjskem smo našli pri Mojci Ogris na Oprešnikovi 1, v Kranju. Pravzaprav kar dva asparagusa: eden meri v dolžino 2,93 m, drugi pa 2,83 m. Ni sta tako košata kot Uraničeva iz Žej pri Komendi, toda dolžina velja. Močnina asparagusa sta stara že več kot deset let. Enega je »poverbala« po moževi mami, drugega ji je pa dala sestra Cvetka iz Trziča. Njej ni in ni hotel delati, ko ga je pa Mojca dobila v roke, se je pa hitro opomogel. Nerodno je le zaradi te izredne dolžine. Poleti ji visita čez balkon, pozimi ju pa da na vrh omare in še malo po tleh zvije... Vse do zmrzali pusti asparaguse zunaj, kajti če so predolge na toplem, podivjajo, pravi Mojca.

Ko je bila še mama, je bilo vedno vedro kurjekov pri hiši, vedno vedno in substralom gnjoi. Pa s sladkorjem! Sladkor enostavno posuje po zemlji in zalije z vodo. Tako dela že leta, in kdo ve, morda je prav to »sladko življenje« krivo za tako dolžino asparagusa...

D. Dolenc

NAGRADNA KRIŽANKA

GLAS	ČETRT- LETJE	SLOVENSKI PREGOVOR	ODISEJEV OTOK	VJAK PRI STISKAL- NICI	MARIBOR- SKI BALET- NIK IN KO- REGRAF OTRIN	ZADOL- ŽITVE, OPRAVILA	SUROVINA ZA BARVE	AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	ANDREJ SMOLE	GORA V BOSNI; NAD LIVANJSKIM POLJEM	STANJE ZA- MAKNUJEN- STI MEDJA	MESTO NA JUŽ. TI- ROLSKEM	ANTON LAJOVIC	NAJVEČJE JEZERO V JUŽNI AMERIKI	NOVOST, NOV POJAV	BARVA IGRALNIH KART
OBLINA, ZA- KRIVLJE- NI DEL								BOLNIK Z NADUHO								
PAPESKA DRŽAVICA								RANA OD STRELA								
ŠAHIST KARPOV								JOSIP JURČIČ	GERMAN OREL				TRENJE			
NEJARNO OBOLENJE				NORDIJ BOGINJA MORJA	TOVARNA OLJA								PISELJ ŠORLI			
BERBERSKI NAROD V ZAHODNI SAHARI					LETNI GOZ- DNI POSEK			PRODAJAL- NA MESA					IZVAJALEC INSTALACIJ			ZNAČAJ, NRAVNOST
PLOŠČ. MERA				NAPAD NA POLITIKA							MADŽ. SLKA DATELJ (-GROFICA MARICA-)		LUTKAR SIMONČIČ			
POULIČNO GLASBILLO						TURŠKI RE- FORMATOR AIATURK	RIMSKI ZALOŽNIK HITRA TE- KAČICA IZ GR. MITOL.						PRIPADNIK SCITOV			
GLAS	ZAJEČAR			TEKSTILNI IZDELEK									ŠPANSKA REKA			
	VRSTA UGANKA			OSKAR KOGOJ									SL. PISEC (JANKO)			
ITALIJ POLITIK MORO					PEVKA JUVAN				SINJSKA VITEŠKA IGRA				ANDREJ STOJAN			
					BRUSNI KAMEN								PREBIV BERLJE			
UZVALEC MAMIL									DREVENSI IZDEDEK	ŠVICARSKI SMUKAČ (SILVANO)					SPREM- LJEVALCI EROSA	SLOV. REVLJA ZA ŽENSKE
ETIOPSKI PLEM. NAZIV					REKA NA KAVKAZU				SVETI HROŠC V STAREM EGIPTU	PTIČ Z RUM KLJUNOM						
HRV. REŽI- SER IN PEDAGOG (BRANKO)					TUR. MESTO OB IZLIVU MARICE				SOBNA RA- STLINA							
									PREBIV AONIJE							
RAZVALINA						SVETIŠČE HRAM							RIMSKI CESAR			
						SLAVKO FRAS							KRILOV IVAN			
REKA, KI TEČE SKOZI FIRENCE							NAJVI VRH V KARAV- ANKAH			KURIŠKA STRGALKA						
										TONA						
NIZOZEM IME REKE MEUSE																
							STRATEN PRIVR- ZENEC								RIMSKO ŠTEVILO '01	

Pismo zaupanja

Zakaj in komu je namenjeno?

Pismo zaupanja je oblika za hitro in enostavno plačilo večjega števila položnic in temelji na obojestranskem zaupanju in odgovornosti. Namenjeno je imetnikom tekočih računov in žiro računov pri LB-TBG Kranj.

Kako poslovati s pismom?

V ovojnico pisma spravite položnice (to lahko opravite doma ali v banki), katere želite plačati, na hrbtni strani pa vpišite oziroma označite:

- število vašega tekočega računa ali žiro računa, kate-
rega bo banka bremenila za skupni znesek položnic in
obračunano provizijo
- podpis
- način prevzema potrdil o plačilu

Kako pismo izročiti banki?

Pripravljeno pismo boste izročili banki na posebej označenem okencu brez čakanja. Ob predaji boste prejeli potrdilo, da ste pismo res oddali.

Kaj pa potrdila o plačilu?

Banka bo plačila opravila isti dan, ko boste banki izročili pismo. Potrdila o plačilu pa boste kasneje prevzeli v banki, ali pa vam jih bo banka poslala po pošti.

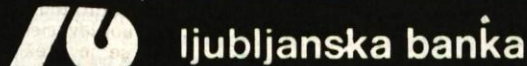
Ali je to vse?

Skoraj vse — le na zagotovitev kritja na računu vas želimo še opozoriti, ker v nasprotnem primeru banka položnic ne bo opravila.

Poenostavimo naše sodelovanje!

S pismom zaupanja si boste prihranili svoj dragoceni čas ter prispevali k odpravljanju čakalnih vrst pred bančnimi okenci.

Čestita občanom in ustanovitelji- cam za Dan republike.

Temeljna banka Gorenjske

Skupščina občine Kranj in
družbenopolitične organizacije
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških
starešin

čestitajo
delovnim ljudem

za dan republike — 29.
november — in jim želijo še
nadaljnjih uspehov pri
gradnji socializma

Mizarstvo in profiliranje
lesa

OVSENIK

Kranj, Jezerska c. 108 c
tel.: 064/35-770

čestita cenjenim
strankam in občā-
nom Gorenjske za
praznik republike —
29. november.

ALI ZE
VESTE

da imajo v Murkini prodajalni ELGO v
Lescah UGODNO PRODAJO
MIKROVALOVNIH PEČIC ZA DINARJE.
Dobro pa so založeni tudi s kristalom,
steklom, porcelanom, belo tehniko in
akustiko. Vse blago je možno kupiti na
kredit.

Industrija bombažnih izdelkov

specializirana delovna organizacija za izdelavo
žakardskih tkanin za notranjo opremo stanovanj

čestita občanom Gorenjske za dan republike —
29. november

Gostilna Lovec

GORIČE, tel. 46-030

čestitamo
za dan republike

Sprejemamo rezervacije
za zaključene družbe.
Priporočamo se za obisk.

MERCATOR —
KMETIJSKO
ŽIVILSKI
KOMBINAT
GORENJSKE
KRANJ, C. JLA 2

TOZD KMETIJSTVO KRANJ
TOK RADOVLJICA
TOZD MLEKARNA KRANJ
TOZD KOMERCIALNI SERVIS KRANJ
TOZD AGROMEHANIKA KRANJ
TOZD MESOIZDELKI ŠKOFJA LOKA
TOZD KLAVNICA JESENICE in
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

čestita občanom in poslovnim prijateljem
Gorenjske za praznik republike — 29.
november

**naša prihodnost je samo
v delu!**

**Sava
Kranj**

**Delavci SAVE KRANJ
čestitamo delovnim ljudem
ob dnevu republike**

alpina

ŽIRI

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestita za
dan republike — 29. november

KRZNARSTVO »CETINSKI«

RAK GOJKA Kranj, Cesta Staneta Žagarja 5,
na dvorišču (za nebotičnikom)

— nudimo vse vrste
krznarskih storitev
po zadnji modi,
priporočamo se za
nadaljnje zaupanje.

čestitamo za praznik — 29. november.

KROJ

modna
konfekcija
Škofja Loka

Delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
čestitamo za dan republike —
29. november

Modno ČEVLJARSTVO

kern Kranj, Partizanska 5

V naši trgovini v Kranju, Maistrov trg (nasproti Delikatese),
nudimo obutev iz pravega usnja.
Priporočamo vam tudi športno obutev za kolesarje (šprintar-
ce).

Kvalitetna izdelava — ugodne cene.
Trgovina je odprta od 8. do 12. ure in od 14.30 do 18.30, ob
sobotah od 8. do 13. ure.

čestita cenjenim strankam in občanom Gorenjske za
praznik republike — 29. november

JELOVICA

Lesna industrija Škofja Loka

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem
čestita za dan republike — 29. november.

piccadilly

piccadilly

piccadilly

piccadilly

Tovarna klobukov

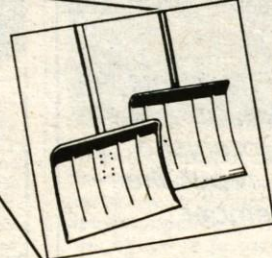
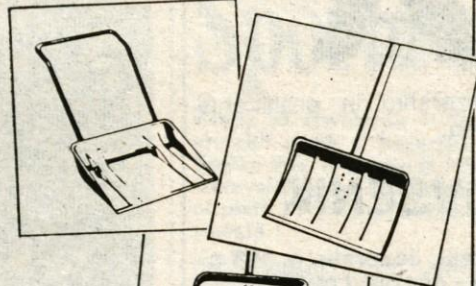
Sesir

Škofja Loka

Sesir

priporoča svoje izdelke ter čestita
vsem delovnim ljudem za
dan republike — 29. november

BLIŽA SE ZIMA — PRIPRAVITE SE NANJO

TOKOS
TRŽIČ

Nudimo vam SNEŽNE LOPATE priznane zahodnonemške firme ADLUS v različnih izvedbah:

- »snežna dama« — širine 80 cm, s kolesci
- alu snežna lopata
- termoplastična snežna lopata
- M vsestranska lopata

Vse lopate so na voljo z ročajmi ali brez.
ODLIČNA KVALITETA — PRIROČNA UPORABA — TRAJNOST

Posebno ugodno lahko lopate kupite v naši trgovini v trgovskem centru Deteljica, na voljo pa so vam tudi v bolj založenih tehničnih trgovinah!

 NAJNOVEJŠE V POTROŠNIŠKEM CENTRU »DETELJICA«
 PRODAJALNA OTROŠKE OBUTVE IN EKSPRESNA
 POPRAVLJALNICA VSEH VRST OBUTEV

Vincenc Ješe iz Križ pri Trziču nudi v novi trgovini v Bistrici pri Trziču bogato izbiro otroške obutve, ki svojo kvaliteto uspešno potrjuje tudi na zahodnonemškem trgu. Izdelki iz njegove delavnice, ki ima več kot tridesetletno tradicijo v izdelovanju otroške obutve, so izdelani iz naravnega usnja in z anatomsko obliko prispevajo k zdravemu razvoju otroških nog. Tudi cene so ugodne, o čemer se lahko prepričate vsak dan od 8.30 do 12. in od 14. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 13. ure. Obenem vam ekspresno popravilo obutev. Informacije dobite po telefonu 50-175

 SŽ VERIGA LESCE
 64248 Lesce, Alpska c. 43

Komisija za delovna razmerja delovne skupnosti skupnih služb objavlja prosta dela in naloge:

 VODJA KADROVSKE
 SLUŽBE

Pogoji: diplomirani družboslovec, najmanj 4 leta delovnih izkušenj

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 10-ih dneh na naslov: SŽ Veriga Lesce, kadrovska služba, Alpska c. 43, 64248 Lesce.

 MARIJA
 PRIMC

 Cesta na Klanec 3, Kranj
 (v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.

Se priporoča

 MLADINSKI SERVIS
 KRANJ

razpisuje na podlagi zbora delovne skupnosti Mladinski servis, Kranj prosta dela in naloge:

ADMINISTRATOR I

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe, obvladanje strojepisja, komunikativnost in trimesečno poskusno delo

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Mladinski servis, Kranj, Stritarjeva 5. Kandidate bomo i izbiri obvestili v 15 dneh po izteku roka za objavo.

Vaš turistični servis na Gorenjskem

 KOMPAS
 JUGOSLAVIJA

 KRANJ, BRNIK, JESENICE,
 BLED, KRANJSKA GORA...

vam čestita ob dnevu republike in vam želi prijetno praznovanje

Vedno na razpolago KOMPAS BRNIK z vsemi turističnimi storitvami, tel.: 22-347

 ARHITEKT
 BIRO
 ARH SGPTRŽIČ

 IMOS
 SGP Trzič
 p. o.

 ČESTITAMO VSEM
 OBČANOM IN POSLOVNIM
 PRIJATELJEM ZA DAN
 REPUBLIKE

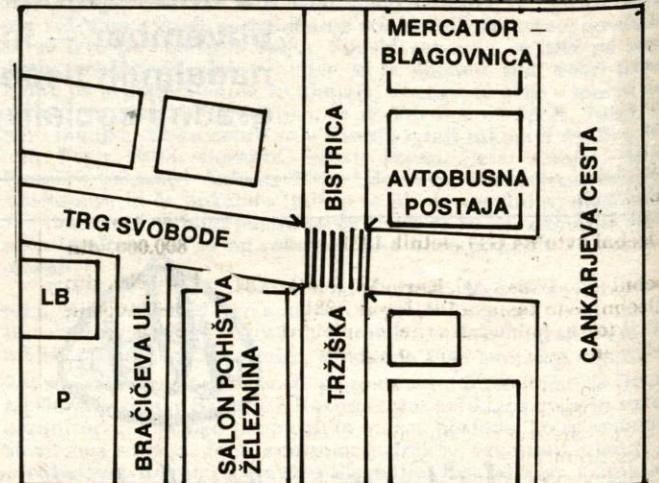
 Proizvodnja
 naprav za
 čevljarstvo in industrijo

 Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem
 čestitamo ob dnevu republike

 MERCATOR — ROŽNIK
 TOZD PRESKRBA TRŽIČ

 PRAVO MESTO ZA NAKUP POHIŠTVA
 JE MERCATORJEV SALON POHIŠTVA V
 TRŽIČU!

- pohištvo vseh vrst najbolj znanih jugoslovanskih proizvajalcev
- talne obloge, preproge
- svetila, karnise
- UGODNA PRODAJA USNJNIH SEDEŽNIH GARNITUR DELFIN IN OTROŠKIH SOB DEA IN ŽIL

 PRODAJA NA OBROKE — PRI
 GOTOVINSKEM PLAČILU 10 %
 POPUSTA — STROKOVNI NASVETI —
 BREZPLAČNA DOSTAVA

Del. čas: 7 — 19, sobota 7 — 12

Telefon: 50-898

OBIŠČITE NAS ALI NAS POKLIČITE!

TEKSTILINDUS KRANJ

 INFORMATIVNO PRODAJNI
 CENTER

PREŠERNOVA 1 — Tel. 25-168

Pričakujemo vas

Turistična agencija

NOVO LETO v Tuhejskih toplicah, Izoli (Simonov zaliv), Poreču

SMUČANJE na olimpijskih terenih Bjelašnice in Jahorine — UGODNE CENE

SKI ABONMA — ZA MLADINO

DUNAJ — BRATISLAVA pred prazniki, 3 dni, odhod 18. decembra — UGODNO

NOVO LETO V GRČIJI — letalo/avtobus, odhod 29. decembra.

Informacije in prijave v Alpetour's turističnih poslovalnicah

Trgovsko podjetje

 murka
 LESCE

Vsem delovnim ljudem, poslovnim partnerjem in prijateljem čestitamo za dan republike — 29. november.

 SOZD ZDRUŽENI PROIZVAJALCI STROJNE OPREME
 DELOVNA ORGANIZACIJA p. o.

LJUBLJANA n. sub. o.

INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME IN STROJEV - KRANJ

64001 KRANJ — JUGOSLAVIJA

Izdelujemo stroje za čevljarstvo in tekstilno industrijo ter tračne brusilne stroje za kovinsko industrijo.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za dan republike — 29. november

IKOS KRANJ Industrija kovinske opreme in strojev Savska c. 22

PRODAJA
odpisana naslednja osnovna sredstva:

1. Programski rezkalni stroj WMW — HECKERT Tip: Fkr SRS 250 x 1000 NC, letnik 1976, z rezervnimi deli 5.000.000,-din
2. Programski rezkalni stroj WMW — HECKERT Tip: Fkr SRS 250 x 1000 NC, letnik 1976 z rezervnimi deli 5.000.000,-din
3. Univerzalna stružnica PRVOMAJSKA Tip: TNP 225/800, letnik 1966, s priborom 1.400.000,-din
4. Producerska stružnica PRVOMAJSKA Tip: 200/800, letnik 1969, s priborom 850.000,-din
5. Univerzalna stružnica PRVOMAJSKA Tip: TNP — 250 x 3000, letnik 1969 s priborom 3.000.000,-din
6. Rezkalni stroj (vertikalni s programatorjem) PRVOMAJSKA Tip: PGV-3, letnik 1976, s priborom 1.500.000,-din
7. Univerzalni rezkalni stroj PRVOMAJSKA Tip: ALG 100, letnik 1963, s priborom 2.000.000,-din
8. Krožna žaga TRENJER Tip: 351 HA, letnik 1970 1.000.000,-din
9. Žaga za kovino — tračna — MIDSAV letnik 1968 1.000.000,-din
10. Skobelni stroj POBEDA — NOVI SAD letnik 1962 800.000,-din
11. LUKNJALNIK-za programsko obdelavo na obdelovalnih strojih 500.000,-din
12. Električni vilicar tip: EVP-800-1500, letnik 1972 500.000,-din
13. Osební avto R4 GTL, letnik 1981 800.000,-din
14. Osební avto Lada 1200, Karavan, letnik 1984 1.000.000,-din
15. Osební avto zastava 101, letnik 1981 900.000,-din
16. Traktorski nakladalec (nekompleten) 600.000,-din in odpisano ter poškodovano opremo.

Opremo bomo prodajali dne 4. decembra 1987 ob 13. uri v prostorih IKOSA — Kranj, Savska c. 22, po sistemu videno kupljeno, brez kasnejših reklamacij, demontirano na stroške kupca. Interesenti morajo položiti varščino v višini 20 % vrednosti izklicne cene pred licitacijo. Prometni davek ni vračunan v izklicno ceno. Ogled je mogoč isti dan od 11 ure do 13 ure. Kupnino je potrebno poravnati pred prevzemom oz. najkasneje v 3 dneh, po plačilu pa blago takoj prevzeti.

GORENJSKI GLAS

Časopisno podjetje GLAS KRANJ

razpisuje prosta dela in naloge:

1. NOVINARJA — PROPAGANDISTA
2. KOORDINATOR FOTOSTAVLJENJA — FOTOSTAVEC

Pogoji:
pod 1.: višja ali visoka izobrazba družboslovne smeri (VI. ali VII. stopnja), eno leto delovnih izkušenj
pod 2.: srednja izobrazba administrativne smeri (V. stopnja), zaželjene delovne izkušnje pri delu na računalniku, uspešno opravljen preizkus tipkanja

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 3 mesece.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov ČP Glas Kranj, Cesta JLA 16. Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po izbiri.

PLANIKA

INDUSTRIJSKI KOMBINAT PLANIKA

Komisija za delovna razmerja DSSS OBJAVLJA prosta dela in naloge:

OPRAVLJANJE OBRATNO MEHANSKIH DEL- ZELO ZAHTEVNO Pogoji: 4 letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri, 2 leti delovnih izkušenj, sposobnost hitrega ukrepanja, iznajdljivost, poznavanje strojev in naprav, hidravlike in pnevmatike in trimesečno poskusno delo.

Pisne ponudbe sprejema kadrovski oddelek Industrijskega kombinata Planika Kranj, Savska Loka 21 v 15 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po poteku roka za vložitev prijav.

Na podlagi 37. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) in 244. člena statuta občine Kranj je Izvršni svet skupščine občine Kranj na 61. seji dne 15. 7. 1987 sprejel

SKLEP

o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta za ojačitev vodovoda Kranj z novimi zajetji nad Povljami in Bašljem

1. Javno se razgrne osnutek lokacijskega načrta za ojačitev vodovoda Kranj z novimi zajetji nad Povljami in Bašljem, ki ga je decembra 1986 izdelal Domplan Kranj, št. projekta V/8-25/86.

2. Osnutek iz 1. točke tega sklepa se javno razgrne v prostorih skupščine občine Kranj, v KS Trstenik, Bela, Predoslje, Kokrca, Tenetiše in Naklo za dobo 30 dni od dneva objave.

3. V času javne razgrnitve bo organizirana javna razprava v prostorih KS.

4. Vsak občan, organizacija združenega dela ali druga samoupravna organizacija oziroma skupnost lahko dajo v času javne razgrnitve pisne pripombe na osnutek.

5. Ta sklep se objavi v Gorenjskem glasu in na oglasnih deskah skupnosti iz 2. točke sklepa.

Številka: 351-1278/87-04
Datum: 18. 11. 1987

Predsednik IS
Henrik Peternelj, l. r.

KOVINAR JESENICE

KOMUNALNO PODJETJE KOVINAR JESENICE

DS skupnih služb razpisuje prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za štiri leta

1. VODENJE KOMERCIALNO — EKONOMSKEGA SEKTORJA
2. VODENJE SPLOŠNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom predpisanih pogojev, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

Pod 1.:
— VII. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske, komercialne ali organizacijske — proizvodne smeri in eno leto delovnih izkušenj na podobnih delih
— ali VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske, komercialne ali organizacijske — proizvodne smeri in tri leta delovnih izkušenj na podobnih delih

pod 2.:

— najmanj srednješolska izobrazba družboslovne smeri in pet let delovnih izkušenj na podobnih delih
— prednost imajo kandidati z višjo izobrazbo

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi v zaprti ovojnici na naslov: Komunalno podjetje KOVINAR JESENICE, Razpisna komisija DSSS, Jesenice, Spodnji Plavž 6, 64270 Jesenice, z oznako "za razpis". O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku razpisa.

ZCP, CESTNO PODJETJE KRANJ n.sub.o.
Kranj, Jezerska c. 20

Cestno podjetje Kranj obvešča, da bo cesta L-38/4 na GOLNIKU, to je od priklučka R-322 do odcepa za skladišče bolnišnice zaprta za ves promet do 30. decembra 1987.

Podaljšanje zapore ceste je potrebno zaradi nepredvidenih del, ki so se pojavila v času gradnje in zaradi posebno težavnega terena.

Obvoz za ves promet je določen na relaciji MALJEVO BRDO — TOPLARNA — BOLNIŠNICA in obratno.

Udeležence v prometu opozarjamo, da se ravnavo po cestno prometni signalizaciji in z razumevanjem upoštevajo, da navedena dela iz tehničnih in varnostnih razlogov ni možno izvajati med prometom.

Na podlagi 37. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) in 244. člena Statuta občine Kranj je IS skupščine občine Kranj na svoji 73. seji, dne 28. 10. 1987 sprejel

SKLEP

o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta primarnega plinovoda Tekstilindus — blagovni terminal Naklo

1. Javno se razgrne osnutek lokacijskega načrta primarnega plinovoda Tekstilindus — blagovni terminal Naklo, ki ga je septembra 1987 izdelal Domplan Kranj, št. projekta UD/263-63/87.

2. Osnutek iz 1. točke tega sklepa se javno razgrne v sobi 105 skupščine občine Kranj, v KS Gorenja Sava, v KS Struzevo in v KS Naklo za 30 dni od dneva objave.

3. V času javne razgrnitve bodo v krajevnih skupnostih organizirane javne obravnave.

4. Občani, organizacije združenega dela, samoupravne organizacije oziroma skupnosti lahko v času javne razgrnitve dajo svoje pripombe in predloge k osnutku lokacijskega načrta.

5. Ta sklep se objavi v Gorenjskem glasu in na oglasnih deskah v KS iz 2. točke tega sklepa.
Številka: 350-08/87-04
Datum: 10. 11. 1987

Predsednik IS
Henrik Peternelj, l. r.

Lth

LTH DO THN ŠKOFJA LOKA

Kadrovska komisija objavlja prosta dela in naloge v tehničnem sektorju

ODGOVORNEGA KEMIJSKEGA TEHNOLOGA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

— da ima končano VI. stopnjo zahtevnosti — kemijsko tehnološke smeri,
— da ima do treh let delovnih izkušenj na podobnih delih, Izbrani kandidat bo moral opraviti tečaj iz varstva pri delu in si pridobiti znanje s področja površinske zaščite, poliuretana in lepil.
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

V delovni skupnosti skupnih služb

KORESPONDENTA I.

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

— da ima končano V. stopnjo izobrazbe administrativne ali njeje ustrezne smeri
— do dve leti delovnih izkušenj.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas za nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.
Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izobrazbi pošljejo v roku 8 dni od objave na naslov LTH do THN Kadrovska socialna služba, Kidričeva 66, Škofja Loka
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST ŠKOFJA LOKA

RAZPIS RAZISKOVALNIH NALOG ZA LETO 1988

1. ORS Škofja Loka razpisuje natečaj za izbor raziskovalnih nalog v letu 1988, pomembnih za družbenoekonomski razvoj občine.
2. ORS bo (so)financirala raziskovalne naloge s področja, ki so opredeljena v Samoupravnem sporazumu o temeljnih planu ORS Škofja Loka za obdobje 1986—1990:
— raziskave surovinskih virov
— raziskave energetskih virov
— raziskave s področja varstva in sanacije okolja
— raziskave o možnostih daljinskega ogrevanja
— raziskave v zvezi z dolgoročnim prostorskim planom občine,
— raziskave kriterijev za prenavo starih mestnih in vaških jedr,
— raziskave s področja kmetijstva,
— raziskave s področja zgodovine, arheologije in umetnostne zgodovine,
— raziskave s področja družboslovnih ved
3. Na razpis se lahko prijavijo znanstveno—raziskovalne institucije, druge OZD in posamezniki preko institucije.
4. Prijava mora vsebovati:
— naziv organizacije, ki predlaga raziskovalno nalogo,
— naslov raziskovalne naloge
— naziv nosilca in izvajalcev ter sodelavcev raziskovalne naloge ter recenzorja (mentorja),
— izhodišče, cilj in namen naloge,
— uporabnost rezultatov,
— predvideni pričetek in zaključek naloge,
— finančni predračun (s sofinancerji).
5. Naloge, ki so jih nekateri izvajalci že predlagali in so usklajeni s tem razpisom, bo ORS obravnavala enakovredno nalogam, prijavljenim na ta razpis.
6. Rok za prijave nalog je 28. decembra 1987 na naslov: OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST ŠKOFJA LOKA, SPODNJI TRG 40, 64220 ŠKOFJA LOKA

ljubljska banka

TEMELJNA BANKA GORENJSKE, n.sub.o., KRANJ

Poslovna enota Jesenice, Jesenice, Titova 8

objavlja naslednja prosta dela in naloge v novi eksoziteti Hrudiča:

1. VODENJE DINARSKO VALUTNIH TERMINALSKIH POSLOV
2. Izvrševalca

Za opravljanje nalog poleg izpolnjevanja splošnih pogojev zahtevamo še:

- končano V. stopnjo ekonomske, upravno-administrativne komercialne, PTT, splošne ali druge ustrezne družboslovne smeri
- 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
- dvomesečno poskusno delo

Delo združujemo za nedoločen čas in se bo opravljal v deljenem delovnem času.

Prijave z dokazili oddajte v 8 dneh po objavi na naslov: Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske Kranj, Poslovna enota Jesenice, Titova 8, 64270 Jesenice, komisija za delovna razmerja.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST ŠKOFJA LOKA

Z namenom, da vzbudi in nagradi ustvarjalnost posameznikov ter, pospeši razvoj inovativne dejavnosti v združenem delu objavlja

RAZPIS

za podelitev treh nagrad in priznanj

INOVATOR OBČINE ŠKOFJA LOKA ZA LETO 1987

in za podelitev plakete

NASJUSPEŠNEJŠA OZD V OBČINI ŠKOFJA LOKA V LETU 1987 PRI RAZVOJU INOVATIVNE DEJAVNOSTI

Pogoji razpisa:

1. Kandidate lahko predlagajo a) za nagrado in priznanje
— komisije za inovacije ali drugi organi za inventivno dejavnost v OZD oz. obrtnih organizacijah
— delavski sveti OZD
— družbenopolitične organizacije v OZD
— društva DIATI, LT, DIT, strokovna društva
— posamezniki
— kandidati osebno
- b) za plaket
— komisije za inovacije ali drugi organi za inventivno dejavnost v OZD
— delavski sveti OZD

3. Pisni predlog za nagrado in priznanje mora vsebovati:
— osebne in splošne podatke o avtorju inovacije
— kratek opis in risbo prijavljene inovacije
— podatke o izvirnosti, uporabnosti in ekonomski vrednosti inovacije
— dokazilo, da je inovacijo obravnavala pristojna komisija
4. Pisni predlog za plaket mora vsebovati:
— splošne podatke o OZD (številu zaposlenih, doseženi dohodek v letu 1986 in načrtovan za leto 1987, morebitni izvojni rezultat, prestrukturiranje proizvodnje v zvezi z inovacijo ipd.)
— učinke inovacije oz. inovacijski dohodek
— podatke in pokazatelje o inovativni dejavnosti v OZD (organiziranost, stimulacije, odnos do inovacij)
5. Pristojni organ skupščine Občine raziskovalne skupnosti Škofja Loka bo v skladu s pogoji tega razpisa ter splošnimi merili (ekonomska korist, uporabnost inovacije ipd.) ugotovili in izbral najuspešnejše inovatorje in jim podelili nagrade ter priznanja.

Na podlagi kriterijev kot so: odstotek inovacij na zaposlene, odstotek nagrajenih inovacij, ustvarjen inovacijski dohodek na zaposlenega ipd. bo isti organ izbral tudi najuspešnejšo OZD in ji podelil plaket.

6. Posamezniki lahko nastopijo tudi z več inovacijami v istem letu.
7. Rok za prijave je 28. december 1987 na naslov: Občinska raziskovalna skupnost Škofja Loka, Spodnji trg 40.
8. Podelitev nagrad in priznanj ter plaket bo opravljena na priložnostni slovesnosti v začetku leta 1988.

Prodaja od 30 do 180 kg teške PRAŠIČE. Posavec 123 19727

Prodaja 10 tednov stare, rjave JARKICE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 19970

Prodaja PRAŠIČE od 120 do 170 kg. Visoko 92, Senčur 19972

Prodaja TELICO simentalke pred telitvijo. Tupalice 62, Preddvor 19982

Zamenjam KRAVO z mlekom ali bresto za mlado klavno goved. Voglje 42, tel.: 49-185 20105

Prodaja PRAŠIČE od 30 do 160 kg. Blaženka Jesih, Finžgarjeva 9, Javornik, Jesenice 20106

Ljubiteljem živali oddamo črnega KUŽKA. Britof 271, tel.: 39-301 20128

Prodaja male PRAŠIČKE. Anton Pušavec, Hudo 3, tel.: 57-183 20150

Prodaja KRAVO po tretjem teletu. Ivan Dežman, Ribno Gorenjska 3, Bled 20159

stan.oprema

Prodaja dobro ohranjen kombiniran HLADILNIK-zamrzovalnik gorenje 260-litrski. Tel.: 38-588, med 17. in 19. uro 20207

Prodaja ugodno etažno centralno PEČ. Tel.: 42-332 20208

Prodaja etažno centralno PEČ emu central 23. Zalokar, Podhom 42, Gorje, tel.: 78-366 20212

Otroško POSTELJICO z jogijem, prodaja. Tel.: 61-425 20239

Prodaja sedežno GARNITURO, nov kavč in rabljeno kuhinjo, poceni. Tel.: 24-040 ali 62-937 19552

Prodaja 80-litrski BOJLER nov. Stenovec, Moše 2, Smednik 19824

Prodaja mladinsko POSTELJO. Tel.: 33-161 19975

Ugodno prodaja električni ŠTEDILNIK, štedilnik na trda goriva, eno leto star 8-litrski bojler, kamin emo 5, vse v zelo dobrem stanju. Ogled možen v popoldanskem času. Naslov v ogl. oddeku 19999

Prodaja rabljeno sedežno GARNITURO z raztegljivim kavčem (Zlit Tržič), cena po dogovoru. Tel.: 66-888 20005

Prodaja zamrzovalno SKRINJO lth. Janko Ros, Finžgarjeva 2, Lesce 20023

Prodaja 260-litrsko zamrzovalno OMARO bauknech in lep FIKUS. Tel.: 79-945 20032

Ugodno prodaja trosed in dva fotelja in črn krznen PLAŠČ (perzijanar tačke). Tel.: 24-702, od 18.30 do 19.30 20050

Ugodno prodaja dva kavča, dva foteleja in pohištvo za dnevno sobo. Tel.: 62-143 20051

Prodaja ŠTEDILNIK na trda goriva in električni štedilnik. Tel.: 39-305 20053

Ugodno prodaja kotno GARNITURO. Nemanič, Kovor 36 20061

Prodaja kmečko MIZO s šestimi STO-LI 10 odstotkov ceneje. Frankovo nas. 143, Škofja Loka 20075

Ugodno prodaja kotno sedežno GARNITURO. Radovan Djukič, M.Pijade 11, Kranj, tel.: 27-553 20094

Prodaja dva JOGIJA 180 x 90 cm za 6 SM in meblo element 240 x 65 x 41 za 20 SM. Tel.: 21-106 20220

Prodaja kombinirano PEČ za kopalnico. Sp. Bela 9, Preddvor 20116

Prodaja zamrzovalno SKRINJO 380-litrsko. Tel.: 79-454 20138

Prodaja OMARO, dva fotelja in mizico za dnevno sobo ali otroško sobo. Tel.: 81-136, po 18. uri 20151

Prodaja ŠTEDILNIK 2 plin 2 elektrika gorenje. Tel.: 62-031 20162

stanovanja

Prodaja novo STANOVANJE na Planini-Kranj, 81 m², za garsonjero, ostalo možen kredit (1 m² po 55 SM). Tel.: (061) 611-197, od 16. do 20. ure 19938

Mlad par (Slovenca) z zaposlitvijo vzameta v najem stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. Tel.: 21-858 19968

Prodaja dvosobno STANOVANJE 52 m² centralna Planina in OPEL KADET, letnik 1982. Tel.: 34-185 20036

Vzajem v najem enosobno STANOVANJE ali garsonjero. Šifra: Predplačilo 20082

V okolici Bleda, Lescah ali Radovljici iščem v najem garsonjero ali enosobno stanovanje. Šifra: Plačam dobro 20083

Prodaja enosobno STANOVANJE 40 m², staro štiri leta in pol v Škofji Loki, Frankovo naselje 169, Gogov, tel.: 60-386, od 6. do 14. ure. Ogled vsak dan od 18. ure naprej 20095

V Lescah prodaja enosobno STANOVANJE 38 m². Tel.: 73-287 20146

Mlad par najame garsonjero ali enosobno stanovanje v Kranju ali okolici za dobo pol leta. Plačilo vnaprej. Tel.: 44-125 20213

Mlada družina z otrokom išče stanovanje. Šifra: Blizu letališča 20235

Mlad par (Slovenca) z zaposlitvijo vzameta v najem stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. Tel.: 33-448 20244

posesiti

Prodaja zazidljivo PARCELO v Javorju. Tel.: 65-191 20178

Kupim gozd v okolici Kranja. Tel.: 35-578 20233

Vzajem v najem manjšo prtično HIŠO ali vsaj dve sobi s toaletno in delu hiše z možnostjo dovoza z avtom, za mirno dejavnost (pisarne) v Kranju ali bližnji okolici. Tel.: 60-855, dopoldan 19983

Ugodno prodaja v Ševljah tri manjše gozdne PARCELE, ki merijo skupaj 1,974 ha. Največ smrekov gozd. Tel.: 65-040 20144

kupim

Kupim suhe smrekove PLOHE 5 cm ali prizma od 7. do 10. ure. Tel.: 61-691 20181

Kupim OKOVJE tyrolia za turno smučanje. Roman Jelenc, Virmaše 100, Škofja Loka 20182

Kupim bresto TELICO simentalke. Tel.: 70-202 20199

Kupim suhe smrekove deske 25 mm. Novak, C. 1. maja 71, Kranj 20215

Kupim KOMAT za konja 24 do 25 colski. Ivan Košir, Topol 26, Medvode 20029

Kupim dve rabljeni zimski GUMI dimenzije 750/16. Tel.: 668-650 20033

Takoj kupim starejšo GARSONJERO v Kranju. Šifra: Gotovina 20130

Kupim borove PLOHE 50 ali 70. Jože Podjed, Britof 116, Kranj, tel.: 36-560 20163

zaposlitve

Natakarico išče Gostilna pri Viktorju, Partizanska 17, Kranj (pri Vodovodnem stolpu). Delo v izmenah, nedelje proste. Tel.: 23-484 20172

Živiljenjski cilji so večkrat povezani z dohodkom. Če jih želiš uresničiti se javi skupini, ki se ukvarja s prodajo zelo zanimivega artikla. Plačilo takoj. Tel.: 38-461 20216

Za prodajo najboljšega programa MLADINSKE KNJIGE, nudimo honorarno zaposlitev ZASTOPNIKU. Delo ob sobotah in nedeljah. Lasten prevoz. Šifra: Platoon 19928

Zaposlim KV KUCHARICO. OD 50. SM. Tel.: 80-051 19551

Hišni svet Sorlijeva 4, Kranj, išče SNAŽILKO. 19974

Prodaja MOTOR in menjalnik za Z 750 in iščem kakršnokoli delo od 9. ure naprej. Šmidova 2, Čirče 20037

Honorarno zaposlim šiviljo šteparico z veliko prakse. Šifra: Gorenjska 20071

GOSTIŠČE TREBIJA club Primadona, zaposli DEKLE za delo v strezbi. Trije dnevi v tednu prosto. Stanovanje in hrana lahko v hiši. Tel.: 68-468 20156

izgubljeno

V nedeljo zvečer se je v Škofji Loki izgubila mlada, bela MUCA. Sliši na ime Bela. Kdor bi karkoli vedel o njej, naj javi na tel.: 60-483 20195

PRIREDITVE

DISCO PLESI v Delavskem domu Kranj v dneh: petek, sobota, nedelja in ponedeljek ob 20. uri. VABI VAS PLESONI KLUB 20222

Kulturno-prosvetno društvo JELOVICA Lancova prireja v soboto, 28. novembra 1987 zabavo s plesom, na kateri bo igral priznani ansambel RŽ iz Tržiča, s pričetkom ob 20. uri. Vabimo vas, da se nam pridružite. Za pijačo in jedajo bo poskrbljeno. VABLJENI! 20227

DPD Svoboda Strazišče prireja v petek, 27. novembra 1987, večer DIXIELANDA v dnevni KS Strazišče, s pričetkom ob 20. uri. VABLJENI 20167

DISCO! Vsako soboto ob 19. uri v Senčurju. Do 19.30 stop prost. 28. novembra nastopa plesna skupina HELENA, ki je zmagala na kranjskem Norrem dnevu. Ob 24. uri pelje posebni avtobus v Kranj. 20119

PARTIZAN Gorenja vas, prireja ob dnevni republike v soboto, 28. novembra ob 20. uri VELIKO VESELIČE z družabnim večerom. Za ples bo igral ansambel IVANA RUPARJA, program bo povezoval Boris Kopitar. 20149

Skupina OBEZNA SMER s pevcema Ivom in Darjo igra v nedeljo, 29. novembra 1987 v dvorani na Kokrici, s pričetkom ob 17. uri. Gost večer - presenečenje. Zrebanje kart, lepe nagrade. Pridite na veliki žur! QUANDO BILITA 20153

OSTALO

Želite preživeti lep večer? V gostilni ALES na Bregu ob Savi vsak ponedeljek in torek zveče nežno zvene citre...

Matematiko, fiziko in angleščino za osnovne in srednje šole INSTRUIRAM. Tel.: 42-695 19996

OBRTNIK! Vodim poslovne knjige z izdelavo davčne napovedi ter vsa kadrovska in drugo evidenco. Šifra: Azurno 19998

V najem nujno vzajem OVERLOOK za dobo 3 mesecev, dobro plačilo. Tel.: 75-428, vsak dan do torka od 15. do 17. ure 20109

Oddam GARAZO v najem na Golniku. Marjan Jerala, Mrakovčeva 1, Kranj 20117

ZAHVALA Tihoto je odšla od nas naša teta ANČKA ŠTER iz Tržiča Osebjem Doma Petra Uzarja in vsem, ki so jo spoštovali in imeli radi ter jo v času njene težke boleznii obiskovali, iskrena hvala. Tatjana in Lado

ZAHVALA Ob boleči izgubi drage mame, babice, prababice, tete in tašče FRANČIŠKE OBLAK se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Ivanki Stenšak in osebjem bolnišnice Golnik odd. 600 za lajšanje njenih bolečin. Hvala tudi g. župniku za lep pogrebni obred in dobrima sosedoma Ivanki in Ivanu Medved. ŽALUJOČI VSI NJENI

ZAHVALA Po težki boleznii nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, brat in stric FRANC DEBELJAK p. d. Tonetov ata iz Martinj vrh 10

ZAHVALA Ob nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem in drugim za pomoč ob dolgi težki boleznii. Za dolgotrajno zdravljenje smo dolžni zahvalo bolnišnici Golnik, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, osebjem ZD Železniki: dr. Habjanu, dr. Dolencu in še posebno za zdravljenje na domu dr. Možganu, iskreno se zahvaljujemo Iskri Elektromotorji Železniki, Domu opreme Železniki, Termiki Bodovlje, ZB Martinj vrh, Občinskemu odboru ZB Škofja Loka za podarjeno cvetje, za lep opračilen pogrebni obred se zahvaljujemo g. župniku in cerkvenim pevcem Sv. Lenarta. Prisrčna zahvala praporščakom in govorniku ZB Martinj vrh za poslovilne besede, vsem, ki ste nam na kakršnenkoli način pomagali, mu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti še enkrat iskrena hvala Žalujoči: žena Marija, sin Maks, hčerki Irena z družino, Majda z možem in ostali sorodniki Martinj vrh, Gorenja Žetina, 17. novembra 1987

ZAHVALA Ob boleči izgubi drage mame, babice, sestre in tete JOŽEFE BREZOVAR roj. Guzelj se iskreno zahvaljujemo vsem za darovano cvetje, izrečeno sožalje, vsestransko pomoč in spremstvo na poslednji poti. Zahvala dr. Zrimšku za dolgoletno zdravljenje ter osebjem bolnišnice Golnik za vso skrb in trud. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za opravljeni obred, pevcem iz Sv. Duha za ubrano petje in govorniku za lepe poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala. VSI NJENI Škofja Loka, Zürich, 13. novembra 1987

V SPOMIN Tihoto, a brez slovesa si odšel, leto dni že v grobu spiš, klic nobeden te ne zdrami tudi solza ne zbudi. K počitku leglo je telo, a delo tvoje in ljubezen pozabljeno ne bo. 27. novembra mineva leto dni od smrti JERNEJA MRAKA Vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov grob, iskrena hvala VSI NJEGOVI

ZAHVALA Ob boleči izgubi naše ljubljene žene, mamice, hčerke in sestre MILENE VODLAN roj. Petelinkar se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in kolektivu JATA za izražena sožalja, darovane vence in cvetje in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala sosedu Martinjaku, govorniku ing. Alojzu Matjanu za poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljeni obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala. Žalujoči: mož Stane, sinovi Stanko, Blaž in Marko, mama, ter sestra Vida z družino Suhadole, Bukovica, 17. novembra 1987

ZAHVALA Ob prerani in boleči izgubi ljubljenega moža, očeta in deda VALENTINA SERAJNIKA se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrekli ustno ali pisno sožalje. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem DO Merkur za besede slovesa ter izražena sožalja, sosedom, sorodnikom in prijateljem. ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, deda, pradeda, tasta, brata, strica in svaka BOŽIDARJA PRETNARJA-BOŽOTA udeleženca NOV se iskreno zahvaljujemo za nesebično pomoč sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala vaščanom, predstavnikom KS Brezje, ZB Brezje in Kovor, GD Brezje, ZRVS Tržič, osebjem ZD Tržič, govorniku Milanu Valjavcu za poslovilne besede, pevcem bratom Zupan, praporščakom, Komunalnemu podjetju ter g. župniku za lepo opravljeni pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste se poslovlili od njega na domu in ga tako v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala. ŽALUJOČI VSI NJEGOVI Brezje, Žiganja vas, Bistrica pri Tržiču, 16. novembra 1987

ZAHVALA Ob prerani in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, strica in tasta MARTINA SLADIČA Župančičeva 19 iz Kranja Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sodelavcem tozđ TSD Iskra Kibernetika za izrečena ustna in pisna sožalja, darovano cvetje in finančno pomoč. Iskrena hvala dr. Šternu in medicinskemu osebju pneumološkega oddelka 200 inštituta Golnik. Hvala tudi KS Huje, organizaciji KS ZRVS, pevcem iz Naklega, godbenikom iz Kraja in govornikom. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala. Žalujoči: žena Cilka, sin Tine in hčerka Mojca z družinama ter ostalo sorodstvo

